

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI XV. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

67. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	6
A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	6
Különálló beszédek	6
1. beszéd: Az élet vándora és az élet Ura	6
2. beszéd: Az élet útján	7
3. beszéd: „Ki” és „be”	7
4. beszéd: „Bízzál, fiam, bocsánatot nyertek bűneid”	8
5. beszéd: Az isteni erő legteljesebb felismerése	8
6. beszéd: A csodatettekre dicséretet zengők	9
7. beszéd: Az Emberfiának hatalma	9
8. beszéd: A szívek Vizsgálója	10
9. beszéd: Életjegenyék	11
10. beszéd: A csodák után hazatértek	11
11. beszéd: A viharvert tölgyek	12
12. beszéd: A hosszadalmas betegágyon	12
13. beszéd: Az Úr virágos kertje	13
14. beszéd: A lelki nyomorultak	14
15. beszéd: A derékbatört cédrusok	14
16. beszéd: A seregek megindulása	15
17. beszéd: Az adakozó Isten	16
19. beszéd: Benne az élet értelme	17
20. beszéd: Belőle eredeztethető az élet célja	17
21. beszéd: Tőle az élet tanítása	18
22. beszéd: Krisztus érkezése a lélekhez	19
23. beszéd: Krisztus utolsó eljövetele mindenkihez	19
24. beszéd: Az erősítő Mester	20
25. beszéd: A feddhetetlen ember értéke	21
26. beszéd: Örökké a Mesterrel	21
Diákbeszédek	22
27. beszéd: Az Isten országát keresők	22
28. beszéd: Istenatyánkkal együtt	22
Beszédláncok	23
3. beszéd: A tiszta lélek – a lélek örömeiben	23
II. beszédlánc címe: Hol találkozunk az Úrral?	23
1. beszéd: A törvényei csengésében	23
2. beszéd: A kegyelmeinek vételésében	24
3. beszéd: Az örök kapuk tárulásában	24
III. beszédlánc címe: „És ha nem veszem észre?...”	24
1. beszéd: „Vakok” vagyunk?	24
2. beszéd: Életzajban tobzódunk?	24
3. beszéd: Az „igazság fénye” vakít?	24
Második beszédlánc-csoport: „Életfakadás – az Úrtól”	24
I. beszédlánc címe: „Kicsoda az élet Ura?”	24
1. beszéd: Az örök Isten – Atya	25
2. beszéd: Az Ő Egyszülöttje – Fiú	25
3. beszéd: Az Isten szeretete – Szentlélek	25
II. beszédlánc címe: „Mit ad az élet Ura?”	25
1. beszéd: Földi életet	25
2. beszéd: Újjászületett földi életet	25
3. beszéd: Örök életet	25
III. beszédlánc címe: Hogyan zsendül az élet?	26
1. beszéd: A természet törvényei alapján	26
2. beszéd: Az Isten újjászülető kegyelmének bőségéből	26
3. beszéd: Az Úr örök ajándékából	26
Mi az emberi élet feletti hatalom?	26
1. beszéd: A véletlen?	26

2. beszéd: A halál?.....	26
3. beszéd: Az élet Ura.....	27
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek.....	27
1. (Introitus) beszéd: Lélekfeltámadásért esengek.....	27
2. (Introitus) beszéd: Az Úrhoz emelkedtem.....	27
1. (Oratio) beszéd: Egyházunk a földi várunk.....	28
1. (Graduale) beszéd: Dicsérő dallal dicsérjük az Urat.....	29
2. (Graduale) beszéd: Éjjel-nappal zengjük dicséretét.....	29
1. (Offertorium) beszéd: Felfigyelek az Úrra.....	30
2. (Offertorium) beszéd: Ezért hálával dicséred Őt!.....	30
1. (Secreta) beszéd: Szentségeiddel erősödjem!.....	31
1. (Communio) beszéd: Lélekélet –végnélküli élet.....	31
2. (Communio) beszéd: Lelkikenyér az útravalóm.....	32
1. (Postcommunio) beszéd: Coelestis operatio.....	32
B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épített beszédek.....	33
Különálló beszédek.....	33
a) alcsoport: Az ember életútja, Isten keresése, Krisztus találása és „hazaérkezése”.....	33
1. beszéd: Itt az Úr.....	33
2. beszéd: A megindult szívű Mester.....	34
3. beszéd: Mester, a tökéletes ember.....	35
5. beszéd: A koporsóban.....	36
6. beszéd: Mit vitt és hozott a „naimi ifjú”?.....	37
7. beszéd: Az Atyjához tért az ifjú.....	37
8. beszéd: Biztos életutunk.....	38
9. beszéd: A legősibb vágyak.....	39
10. beszéd: Élők... halottak... örökké élők.....	39
11. beszéd: Találkozunk-e mi is a Mesterrel?.....	40
12. beszéd: Az „örök város” kapuin kívül.....	41
b) alcsoport: A „Mester és a köréje sereglők lelkülete”.....	41
1. beszéd: A tanítvány és a nép.....	41
2. beszéd: Derűs élet – gyászos menet.....	42
3. beszéd: A város halottai.....	43
4. beszéd: A halottvivők.....	43
5. beszéd: A koszorúk szava.....	44
6. beszéd: A sirató kísérők.....	45
7. beszéd: A lélek halottai.....	45
8. beszéd: Az Urat élvezők sűrű gyűrűje.....	46
9. beszéd: Ki van távol Tőled?.....	47
10. beszéd: A gyarló emberek – isteni emberek.....	47
11. beszéd: Csoda és félelem.....	48
12. beszéd: Az élet és halál misztériuma.....	48
c) alcsoport centrális gondolata: Milyen az édesanya lelke és kicsoda a fiú az édesanyjának?.....	49
1. beszéd: Az „anya”.....	49
2. beszéd: Az egyetlen gyermek.....	49
3. beszéd: A támasztó oszlop leomlása.....	50
4. beszéd: Az anya fájdalma – Isten Fiának részvéte.....	51
5. beszéd: És átadta őt anyjának.....	52
6. beszéd: Mit mondott az „újra éledő”?.....	52
Beszédláncok.....	53
I. beszédlánc címe: A Messiás útja.....	53
1. beszéd: Emberi út.....	53
2. beszéd: Tanító út.....	53
3. beszéd: Csodatevő út.....	53
4. beszéd: Örök élet útja.....	53
II. beszédlánc címe: A Messiás lelke.....	53
1. beszéd: Résztvevően szerető.....	53
2. beszéd: Segítségre hajló.....	53
3. beszéd: Mindig kitáruló.....	53
4. beszéd: Mindig adakozó.....	54
III. beszédlánc címe: Az ember útja.....	54

1. beszéd: Beköszöntés, hogy – kiteljesüljön	54
2. beszéd: Útnak indulás, hogy – virágbaszökkenjen	54
3. beszéd: Kemény munka, hogy – célbafusson	54
4. beszéd: Halál, hogy – végtelen életet találjon!	54
IV. beszédlánc címe: Kicsoda az Isten „gyermeké”?	54
1. beszéd: Égben – Fiú Isten	54
2. beszéd: Földön – Krisztus	54
3. beszéd: Földön „az Ember”	54
4. beszéd: Földön és égben: „én”	54
V. beszédlánc címe: A halál-e a mi „urunk”?	55
1. beszéd: Mindnyájan követői vagyunk	55
2. beszéd: De útja – Isten felé vezet	55
3. beszéd: Hazatérve vár Krisztus	55
4. beszéd: Így Urunk: az Úr Jézus Krisztus	55
VI. beszédlánc címe: „Temető”, vagy „életrev”?	55
1. beszéd: A nagy életünk	55
2. beszéd: A temető közös „életrevünk”	55
3. beszéd: De Krisztussal?	55
4. beszéd: A feltámadás!	55
VII. beszédlánc címe: Az emberi élet nagy „helyhatározói”	55
1. beszéd: Isten szent tervében	55
2. beszéd: Az édesanya szíve alatt	55
3. beszéd: A földön	56
4. beszéd: A rideg deszkák között?	56
VIII. beszédlánc címe: Az emberi élet nagy „célhatározói”	56
1. beszéd: Miért vagyunk a földön?	56
2. beszéd: Miért fejlődik az életünk?	56
3. beszéd: Miért ível törtség felé az élet?	56
4. beszéd: Miért ível Isten felé a lélek?	56
IX. beszédlánc címe: Édesanyák útja	56
1. beszéd: A családi szentély felé	56
2. beszéd: Az életrehozás szent perce felé	56
3. beszéd: Az állandó szolgálat felé	56
4. beszéd: A gyermek sírja felé	56
X. beszédlánc címe: Gyermeké útja	57
1. beszéd: Belépés – az életbe (születés)	57
2. beszéd: Belépés – Isten Egyházába (kereszttség)	57
3. beszéd: Belépés – a küzdő Egyházba (bérmálás)	57
4. beszéd: Belépés – a diadalmas Egyházba (örök élet)	57
XI. beszédlánc címe: Krisztus útja	57
1. beszéd: Az Istenfia megjelenése	57
2. beszéd: A Megszentelő közeledése	57
3. beszéd: A kézen Vezető jelentkezése	57
4. beszéd: Az örök élet Útitársa	57
XII. beszédlánc címe: Az élet Deltája	57
1. beszéd: Egy az élet tengere!	57
2. beszéd: Minden „folyó” hömpölygő otthona	57
3. beszéd: Anyák és gyermekek szent világa	58
4. beszéd: A szeretet örök ölelkezése	58
I. beszédlánc címe: „Életutunk végén”	58
1. beszéd: A mi földi életünk vége	58
2. beszéd: Az életünk utolsó szakasza	58
3. beszéd: Kik a kísérőink?	58
4. beszéd: Ki az igazi Kísérő?	58
II. beszédlánc címe: A szívek melódiája	58
1. beszéd: Az anyai szív	58
2. beszéd: A részvétellel közeledő Mester szíve	58
3. beszéd: A lelkek titkait érző ember szíve	58
III. beszédlánc címe: A feltámasztás csodájának hatása	58
1. beszéd: Az új életre ébredő ifjú	58

2. beszéd: A csodát ünneplő sereg.....	59
3. beszéd: Az anya léleköröme.....	59
IV. beszédlánc címe: „Kivel élünk?”	59
1. beszéd: Kicsoda a mi Atyánk?.....	59
2. beszéd: Kicsodák a mi testvéreink?.....	59
3. beszéd: Kicsoda a mi örök Társunk?	59
V. beszédlánc címe: „A mi életállomásaink”.....	59
1. beszéd: Életutunk első állomása: a születés	59
2. beszéd: Életutunk állomásai: életeseményeink.....	59
3. beszéd: Életutunk végpontja: a halál, vagy az élet?	59
VI. beszédlánc címe: „Kincseink vizsgálata”	59
1. beszéd: Élet az ember legnagyobb kincse	59
2. beszéd: Életszolgálat az ember legszentebb feladata	59
3. beszéd: Életcélbafutás –az ember legfenségebb hivatása.....	60
1. beszéd: Kiké a „feltámasztás” hatalma?.....	60
2. beszéd: Mi az „életretámasztás” feltétele?	60
3. beszéd: Mi az igazi életre támadás alapja?.....	60
B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckére épített beszédek.....	60
Különálló beszédek.....	60
1. beszéd: A látó Urunk	60
2. beszéd: A Lélek ereje	61
3. beszéd: Az igazi önértéklés.....	62
4. beszéd: Mások Cirenei Simona.....	63
5. beszéd: A „tettek beszéljenek”	63
6. beszéd: A szántóvetők és az aratók.....	64
7. beszéd: Az irigykedők	65
8. beszéd: Az örök dicsőségre vágyók.....	65
9. beszéd: A szeretettel javítók.....	66
10. beszéd: Mindig a jószág lelkével.....	67
Beszédláncok.....	67
I. beszédlánc címe: Az Isten hivatottjainak „teher tételei”	67
1. beszéd: A dicsőségvágy	67
2. beszéd: A haszontalanságok utáni vágyakozás.....	67
3. beszéd: Az egymást bántó szeretetlenség.....	67
4. beszéd: Az egymásra való irigykedés	67
II. beszédlánc címe: Az Isten hivatottjainak „értékei”	68
1. beszéd: Az isteni látás kegye.....	68
2. beszéd: Az isteni ítélet kegye	68
3. beszéd: A segíteni akaró kéz kegye	68
4. beszéd: Az Isten törvényét követés kegye.....	68
III. beszédlánc címe: Magvetés – a lélek kertjében.....	68
1. beszéd: Az Isten terve szerinti előkészület.....	68
2. beszéd: A „magvak” megválasztása.....	68
3. beszéd: A magvetés.....	68
4. beszéd: Az aratás.....	68
IV. beszédlánc címe: Testnek, vagy a léleknek?.....	68
1. beszéd: A testnek hivatása	68
2. beszéd: A testnek szolgálata.....	68
3. beszéd: A lélek rendeltetése	69
4. beszéd: A lélek szolgálata.....	69
V. beszédlánc címe: A kegyelem elveszthető.....	69

Előszó

A mai vasárnap az „**élet vasárnapjának**” mondható. Mégpedig olyan értelmezésben, hogy a liturgikus szövegek kicsengése az élet diadaláról zengedez. A lényeg: **az Úrral való találkozás vagy kapcsolódás; így boldog, diadalmas és végnélküli az ember élete.** – Erre az **alapszövegre** kellene hangolni ma minden beszédtervünket, hogy diadalmas isteni szimfóniába csaphasson át ünnepi beszédünk. – Természetesen nem mellőzhetők a figyelmeztetésül szolgáló árnyalatok sem... – Most is két nagy részre fogjuk osztani gondolatainkat. Az **A/ rész** az ünnep jellegét gyűjti össze további kidolgozásra, a **B/ rész** az „írott liturgia” együttese, amelyben – **a/ csoportban** a „kis liturgia”, – **b/ csoportban** a napi Evangélium és **c/ csoportban** a Szentlecke szövegeit magyarázzuk. – Lássuk most ezeket a beszédvázlatokat és beszédláncterveket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

A mai ünnep az **élet** diadalát, a **végnélküli élet** szépségét és az Istennel töltött élet fenségét akarja ünnepelni. Azért arra gondolunk, hogy **összefogó beszédcsoportokat** alkotunk, amelyek azután **beszédláncokba** fonódnának, hogy így alkalmas anyagot szolgáltatassunk azoknak a szónokoknak, akik az **élet értékéről** beszélve a **végnélküli élet** diadalát akarnák megcsendíteni. Azt hisszük ugyanis, hogy **ez a tétel** igen sokszor és igen sokoldalú megvilágításban állítható és állítandó a hívek szeme elé. – Ha tehát az élet diadalmas értékéről akarnánk szólni, akkor anyagunk területe

((sok a hiányzó rész, szorosabb csoportbeosztás ezért sincsen!!!))

Különálló beszédek

1. beszéd: Az élet vándora és az élet Ura (Isten megismerése)

Bev.: Ma azt kérdezzük az isteni ige szövegének forgatása után: kicsoda találkozik az isteni Mesterrel? Azt is mondhatnám: olyan vándor-e az ember, aki feltétlenül felismeri életjártában az Istent? – Mindez a kérdés azért támad fel az ember lelkében, mert örök igényünk az Isten, és csak Vele való haladással biztató és boldogító a vándorlásunk. – Ha ugyanis örök köd az eredetünk, sodródó harc az életünk és sírgödör az „örök nyugalomunk”, akkor könnyező szemmel zokoghatjuk: értéktelen az egész életünk... Még akkor is, ha „teremtői” lehetünk a szebb jövőnek, mert még így is csak „tudattalan és elpusztuló televénye” vagyunk a nagymindenségnek... – Vessük fel tehát a nagy kérdést: milyen kapcsolatban él az „élet vándora” és az élet Ura, Istene?

1. Egek Urának útját taposva – Vele találkozunk.

Indít a születés, kísér az élet és vár a halál. Olyan út, amelyen a naimi ifjú járt és a ma egyszerű embernépe halad. Hogy kik találkoznak a Mesterrel, arra nézve ez lehet a felelet:

a) Találkoznak **tudósok** és **tudatlanok**. – Ez a megosztás az embernek **tárgyi** adottságaira épít. Van tudós és egyszerű lélek. Mindkettő az „élet zarándoka és vándornépe”... Reá kell döbenni erre az igazságra: „Mert nagy Isten az Úr, hatalmas király ő minden istenen” (Zsolt. 94,3).

b) Majd találkoznak az Úrral a **keresők** és **nemkeresők**... Ez a megosztás az emberek **alanyi** törtetését vizsgálja. Ezeknek vagy **élő éneke**, vagy **tudatalatti vágya** az az isteni himnusz: „Hajtsd hozzá, Uram, füledet, hallgass meg, hisz nyomorult és szegény vagyok. Őrizd meg életemet, hiszen jámbor vagyok, ments meg, Istenem, szolgádat mentsd meg, ki benned bíz. Könyörülj rajtam, Uram, hisz hozzád kiáltok egész nap” (Zsolt. 85,1-3). – Akik kutatják, azoknak példaképe a pásztorok és mágusok élete, akik nem keresik, azok a **váratlanul megtérők** életében jelennek meg előttünk. Ilyen az újkorban élő Washington-i francia nagykövet, **Claudel**, aki az élet éjszakájának sötétje után talál rá az isteni útra és megtérése után himnuszos lélekkel zengi: „mától kezdve az ég mindig kék...” Az igazság ez: a Mester körüljár és keres, az ember pedig Reátalál és Vele járja az élet útját...

2. De csak találkozás és tapogatózó haladás az élet?... Az igaz felelet ez: **Vele találkozással – élet-**

célunk felé lendülünk.

Mert megtalálja mindenki előbb–utóbb. De Vele is járja az életutat: minden ember.

a) Vele jár – a **külön hivatott**. Akkor, ha él, sőt akkor is, ha halált halt. Az elsőt akkor látjuk, ha az apostolok elhivatottságára gondolunk. Példa lehet Szt. Pál csodás elhivatottsága. A másikat akkor látjuk, ha a naimi ifjú feltámasztását vagy Lázár „visszarendelését” látjuk... Sőt idetartozik minden „hazatérő” lélek is...

b) Vele jár – a **bűnben elesett**. Az, aki megtérve veri a mellét mondván: „Dávid fia, könyörülj rajtam!” (Lk 18,39). De az is, aki már a bűnbocsánat után hallhatja és követheti ezt a parancsot: „ügyelj, hogy magad kísértésbe ne essél” (Gal. 6,1).

c) És Vele jár – a **tisztaságban diadalmaskodó**. – Az ilyeneknek élettartalma ez a teljesített kívánság: „Ha a Lélek szerint éltek, kövessétek is a Lelket” (Gal. 5,25). Sőt, az apostol további feladatot hangoztat, amelyet ezek a lelkek teljesítenek: „Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképp pedig hittestvéreinkkel” (Gal. 6,10).

Bef.: Végezetül azt kérdezhetnők: mi lesz a Mesterrel találkozó és élő zarándoknép **diadaléneke?** – A Zsoltáros szavát ismételd és reá találsz az igazi dalra: „Várva vártam az Urat, s ő figyelmét felém fordította. Meghallgatta könyörgésemet, kihúzott a nyomorúság verméből, a sár fertőjéből; lábamat kösziklára helyezte, lépésemet biztossá tette, és szájamba új éneket adott, Istenünket dicsérő szót. Sokan látják és megfélemlenek, s az Úrba vetik reményüket” (Zsolt. 39,2-4). Ezt zengje a lelked, és biztos lépésekkel haladj az örök élet útján!

*

Ez a beszéd **reáépíthető** arra a **bibliai történetre**, hogy a zsidó nép ősei otthonának, Kánaánnak vágyakozói. Az egyiptomi vándorlás is odavezet. – De az ember, az **Isten választotta** sem tud megnyugodni, míg oda nem ér, ahonnet küldetett... Az égi **Atyától** – az égi **Atyához!**

*

2. beszéd: Az élet útján

(Dogmatikus beszéd: Quo me vertam?) – (1956)

Bev.: Az emberi életet az az ívelő és lehanyatló vonal jellemzi, amely a születéssel kezdődik és a halállal a földbe süllyed... De ez–e az **élet igazi útja?**

1. Ez a halál útja volna...

a) Lehet látni – a természetes élet útját...

b) De lehet nézni – az erkölcsi élet pusztulásának útját...

2. Boldogságunk pedig az élet útja volna...

a) Ez az igényünk.

b) Ez a Mester hozta égi kincsünk.

Bef.: A naimi ifjú feltámasztása az életünk feltámadásának előfutamoztása.

3. beszéd: „Ki” és „be”...

(Erkölcsei beszéd: Az élet kapujának fordulása)

Bev.: Az Írás szavai szerint – feltárultak Naim városának kapui, hogy **kivigyék** az életútját bejáró ifjú tetemét... De a város kapujának felnyílása egyúttal az örök kapukon való **belépésnek** is egyik mozzanata... Ez a mozdulás – egyetemes az ember életében. És egyúttal gondolkodásra indít: mit vigyünk magunkkal a „mi városunkból”, hogy befogadjanak az „örök város kapuőrei”?

1. Isten kegyelmével átítatott múltat.

a) A jó cselekedetekre gondolj! „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

b) Ezek örök jellegére gondolj! „Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban halnak meg” (Jel. 14,13).

2. Örök Atyánk felé törő isteni szeretetet.

a) Ez már a földön a legnagyobb kegyelmünk. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b. Ez az égben az élet igazi értéke. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Ezzel a kincsalmazzal gazdagodva – feltáruznak az örök élet kapui: „Tárujatok fel hatalmas kapuk, tárujatok fel, örök kapuk, hadd vonulhasson be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7).

4. beszéd: „Bízzál, fiam, bocsánatot nyertek bűneid”

(Mt 9,2) (Krisztus a bűnbocsátó)

Bev.: A szemek Isten adta hivatása a látás. De látott képek **teljes** átalakítása már Isten közvetlen leereszkedésének égi jele. – A Mester emberi szemmel is lát és égi erővel is cselekszik. Látja és tudja, amit a figyelő emberek is látnak, de isteni erővel gyógyítani is tud, amit már az emberi erő nem tehet.

1. Emberi szem látja a bűnt.

A körültekintő emberek nagy része keresve vagy nem kutatva, de hamarosan észreveszik a rosszat. A mai Evangélium is erre utal, midőn a bűnöst az Úrhoz viszik mondván: „Mester, ezt az asszonyt éppen most érték házasságtörésen” (Jn 8,4). A felfigyelő valóban **látta** a rosszat. A szeretet nélküli látás nem vette észre az esetleges hátteret, vagy bánatot... Emlékezetbe kell idézni Jób barátait, akik csúfolódva hánytorgatják barátjuk bűneit... Ezek és hasonlók ellen szól a Mester: „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magad szemében meg nem veszed észre a gerendát?” (Mt 7,3). De még ezzel is folytatja: „...hogyan mondhatod felebarátodnak: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! – holott tulajdon szemedben gerenda van?” (Mt 7,4). – Világos gondolatként áll elénk tehát az Úrnak égi szava, amely az igazi ítéletről így nyilatkozik: „Én nem a szerint ítélek, amire az ember néz; az ember ugyanis azt nézi, ami látszik, az Úr azonban a szívet tekinti” (1Kir. 16,7). – Kérdezzük csak magunktól: vajon nincs-e a mi lelkünk is telve ezekkel a túlságosan emberi látás hozta képekkel? Nem nézünk-e **inkább másra**, mint **önmagunkra**?! Nincs-e nézésünkben sok **felületlátás**, amelynek eredménye a helytelen megítélés? Nincs-e bennünk egyenesen **hibakeresés**, amelynek azután gyökérezete és eredménye is bűnös? Emberi szemek, emberi kiindulások és emberi ítéletek sok-sok hibának és bűnnek forrásai.

2. Az emberi látással és ítélkezéssel szemben áll az isteni tekintet, amely megbocsátja a bűnt.

De csak az Isten hatalma ez! Őt sérti, Ő lehet a megbocsátó. „De népem, mely nevemet viseli, megtér s könyörög hozzám s keresi arcomat s felhagy felette gonosz eljárásával, én is meghallgatom az égből s megbocsátom bűneit s meggyógyítom földét” (2Krón. 7,14). Lám! A megtérő néphez odahajlik a megbocsátó Isten. Az bizonyos, hogy gonoszságainkért büntet, de bánatunk fejében megbocsát. „Gonoszságaink reánk nehezednek, de te megbocsátod vétkeinket” (Zsolt. 64,4). Az evangéliumi Mester igen sokszor szól erről. A bűnös megtértét így értékeli: „Mondom nektek: Éppen így jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akinek nincs szüksége megtérésre” (Lk 15,7). A megtérést így ajánlja: „Fölkelek és atyámhoz megyek. Atyám, mondom neki, vétkeztem az ég ellen és te ellened!... Mert magábaszállva így bánkódott...” (Lk 15,18 és 17). A bűnösnek így bocsát meg: „Menj, de többé ne vétkezzél” (Jn 8,11). Az Egyháznak ezt a hatalmat adja: „Amit megkötsz a földön, megkötött lesz a mennyben is, és amit föloldasz a földön, a mennyben is föloldott lesz” (Mt 16,19). – Itt is az Isten a megbocsátás gyökérezete, az isteni kegyelem a megbocsátás tényezője.

Bef.: Emberi szemünk néha túl rossznak, máskor túl jónak látnak... Isten szeme az igaz. Az Ő látása alapján rendezzük életünket!

5. beszéd: Az isteni erő legteljesebb felismerése

(Isten jelenlétének teljes megismerése)

Bev.: Amikor az Európa–Amerika első tengeralatti kábeljének forgalmát megindították, akkor a francia partról ezt a mondatot mondotta a francia elnök: Gloria in **altissimimis** Deo: dicsőség a **mély-ségekben** az Istennek. Hódolat volt ez annak az Alkotónak, Akitől minden és Akihez minden visszaáramlik. – Az a kérdés: vajon hogyan tudjuk fellelni és átélni a Mindenható valóságát? – Kettős út visz oda: az értelemé és a misztikus kapcsolatáé.

1. Az értelem – a létezéshez vezet.

Az ember értelme kereső és kutató erő. Mécs, amely a felületet világítja. Szétbontó erő, amely az okokat nyomozza. Mélyreható erő, amely a mélységeket nézi. Istent is így keresi. A külvilágban, a dolgok kapcsolatában és a mélységekben. „S mindezt azért, hogy keressék Istent, hátha rátalálnak, míg utána tapogatóznak, hiszen nincs messze egyikünkötől sem. Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,27-28). Nagyon természetes, hogy ez az út csak a létehez vezet és belső életéhez csak közelebb segít. „Magasabb az az égnél – mit is tehetnél? Mélyebb az alvilágnál – hogy ismernéd meg? Mértéke hosszabb a földnél és szélesebb a tengernél” (Jób 11,8-9). – Azért az Isten közelségét és jelenlétét jelképező templom is csak azt jelenti: közvetlenül figyelmeztet az Úrra. „Hiszen ha az ég s az egek egei sem tudnak befogadni téged, mennyivel kevésbé e ház, melyet építettem?” (3Kir. 8,27). – Ámde **valóságos** jelenléte – az Újszövetség csodája: az Oltáriszentség. Ennek előképe – a frigszekrény felett húzódó ködfátyol. – Ugyancsak **valóságos** jelenlét – a lelki jelenlét. **Hangban** – a lelkiismeretben. **Valóságban** – a kegyelemben. **Érzékelhetően** – a csodás „vacsorában”. – És mindez mindenben meglehet, mert az Isten végtelen és oszthatatlan.

2. A misztikus kapcsolat – teljes átéléshez segít.

Ez még több. – Az Úr Jézus beszél erről a csodás egybefonódásról, amidőn a gyönyörű hasonlatban a szőlőtökéről szól. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5). Mi ez? A legelevenebb és legerősebb **életkapocs**. Életáramlás. A legszenvedtebb **természethasonulás**. De mik ennek **kivételes** jelei? A titkos látás adománya... Az áldott hallás hallása... Az isteni életbe való elmerülés égi kegye. **Így** élem az Istent!

Bef.: Mi az élet **innenső** partjáról szólunk a kapcsolatot vevő Istennel. Szavunk ez: dicsőség a lélekben velünk élő Istennek!

6. beszéd: A csodatettekre dicséretet zengők

(Isten csodáira való felfigyelés)

Bev.: A természet törvényei pontos egymásutánban hozzák az egymást követő eseményeket. A felhőket szelek gyűjtik, a felhők esőt szórnak és a napsugár áttörve a sötét fellegeket újból napfényt borít az égboltra. A magból növény... Ámde ezeket a törvényeket hatalom alatt tartja a Teremtő, és a csodatetteket figyelő ember reátapad lélekben tekintve a Mesterre és figyelve figyeli az Úr cselekedeteit, amint a Teremtő a csodatettekkel uralmat gyakorol eső, napfény, növény... felett...

1. A felfigyelők látják a Teremtő csodatetteit.

Ezeknek a jelenségeknek figyelése **felfigyeltet** arra, hogy itt több történik, mint a természet rendjének eseménysora... Vagy az Úr követe tesz így, vagy még a követnél is nagyobb, maga az Úr! „...egy ördögötől megszállott némat hoztak eléje. Mihelyt az ördögöt kiűzte, megszólalt a néma. A nép erre csodálkozva mondta: „Soha nem láttak még ilyent Izraelben!” (Mt 9,32-33). A csoda tehát kinyilatkoztató tett. Azért mondja is a Mester: „Ha már nekem nem hisztek, higgyetek a tetteknek” (Jn 10,38). Az Egyház hivatkozik is arra, hogy Krisztus személyiségének megállapításánál kiemelkedő jel: a csoda. – De nem lehet-e ez emberi csalódás? Néha-néha igen. Vagy tán túlzott elképzelés? Csak akkor, ha nem halna meg a látottak állítása miatt a közlő apostol. A lényeg ez: az esemény előttünk játszódik le, és az ok az emberi értelem erejével az Istenben található. Ezért van az, hogy ilyen látás után nem marad néma az ember. – A látást cselekvés kíséri.

2. A cselekvést ez a mondat fejezi ki: dicsérve dicsérik a Csodatevőt.

Áldó, imádkozó lelkünkkel jó emelkedni az Istenhez, de közvetlen közelségét megérezni megrázó érzés. – A csipkebokor előtt sarunkat kell levetni... A Sinai hegyen arcra kell borulni... A csoda láttára: „Félelem szállta meg mindnyájukat és áldani kezdték Istent: „Nagy próféta támadt köztünk, Isten meglátogatta népét!” Híre elterjedt egész zsidó földön és környékén mindenfelé” (Lk 7,16-17). Ez a félelem és a kirobbanó dicsőítés az **Isten közelségéből** fakad. – Ez azonban vagy az Ószövetség, vagy az Újszövetség kezdetének lelkülete. Az Újszövetségben: velünk az Isten. Az Újszövetségben: a kenyér színében az Úr. Az Újszövetségben: a lelkünkben az Úr. Az Újszövetségben: örök életben is velünk az Isten. – Íme: **ez a jelenlét az ember és Isten szent kapcsolata**.

Bef.: A csoda a természet erői feletti uraság, az ember és Isten örök egybetartozandósága az égi Szeretet állandó csodája.

7. beszéd: Az Emberfiának hatalma

(Krisztus isteni ereje)

Bev.: „Én kaptam minden hatalmat mennyben és földön” (Mt 28,18). Így adja az Írás Urunk szájába a legnagyobb hatalmat jelentő mondatot. – Ilyen tételt nem mondhat magáról az ember; ilyen fenyegető hatalmat csak az gyakorolhat, aki Isten. Övé a hatalom és a dicsőség. Hódolatos szeretettel borulunk le tehát Krisztus előtt, aki Ura a természetnek és közlője az isteni természetünknek.

1. Ura az egész teremtett világnak.

A teremtés erejével Úr az Isten, de az **élet uralmával** minden elképzelhető felett uralkodik a Mindenható. Az Írás szerint azonban ezt a hatalmat bírja a Teremtő és a Fiú: „Amint az Atya halottakat támaszt föl és életre kelt, úgy a Fiú is életre kelti, akit akar” (Jn 5,21). – Az ember – ha paránya is a világmindenségnek – személyisége alapján legnagyobbnak érzi magát a föld teremtményei között. Lényeges önléte: a tudatos élet. És – egész különös – ezt az életet veszi el tőle látszólag a halál. És az is megrázó, hogy efelett a hatalom felett nincsen ereje az emberi tudásnak. A magyar közmondás is mondja: „halál ellen nincs orvosság”. – Az Isten azonban itt is Úr! Maga az örökké tartó élet mutatja döntő egyetemességgel, és egy-egy ember feltámasztása mutatja esetekben. – És Krisztus? Bár meghal a halál halálával, de feltámad a dicsőség dicsőségével. Íme: a győzelem. Tanító életében is ez a tény: Lázár és a halott leány feltámasztásával Urának mutatta magát a halálnak. Így: Ura a világnak és az életnek.

2. De Ura – az égi kegyelemnek is.

Ez még a földi életnél is több. Azért, mert – bizonyos feltételek mellett – ez az isteni természetben való részesedés. Ezt is az égi Mester adja. „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked.”... „aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,10 és 14). – Itt olyan csodás világ adományozásáról, olyan élet megindításról van szó, amely mérhetetlenül átlépi a földi értékeket és beleível a végtelenbe. – Amit a talentumokról mond, az földi értelemben is értelmezhető: „Egyiknek öt talentumot adott, a másikkal kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint” /Mt 25,15/. De amit a kegyelemről közöl, azt már Krisztus érdemeire való tekintettel az Isten természetéből, a szerető Ajándékozó bőséges jóságából árasztja az ember felé. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Kitől kell ezt mégis kérnünk? A kegyelem Urától, a Mestertől. Vagy: a Mester nevében az égi Atyától. Ha ígérete így szól: „Bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek” (16,23) – akkor ezt a legnagyobbat is bizvást kérhetjük. „Kérjétek és adnak nektek...” (Mt 7,7).

Bef.: A hatalom tehát az Úré. Ámde a hűséges köteleességteljesítés – az emberé. Ne követeljük az Istenét, hanem teljesítsük az emberét. Így örök rendben fejlődik az emberi életünk.

8. beszéd: A szívek Vizsgálója (Krisztus a lélekbe látó)

Bev.: A cselekedetek az élet felszínére törnek, a szándékok és elhatározások a lélek mélyén pihennek. Krisztus isteni mivoltának egyik leggyönyörűbb jele, hogy a mélységek rejtélyeinek szemlélője és a szándékok tisztaságának ítélője...

1. Krisztus szeme a mélységekbe száll...

Az Úrral találkozó néptömeg sokszor hangoztatott vagy kérdezett olyan dolgot, amely a **látszaton** alapult. „Egyszer (Jézus) útközben látott egy vakonszülött embert. Tanítványai megkérdezték tőle: „Mester, ki vétkezett, ez, vagy a szülei, hogy vakon született?” (Jn 9,1-2). A baj nyilvánvaló, az ok keresés már valamiféle bűnt **feltételező**. – De isteni látás-e az, amely azonnal hibát és bűnt tételez fel? Krisztus így felel: „Sem ez nem vétkezett, sem a szülei, hanem inkább Isten művének kell megnyilvánulnia rajta” (Jn 9,3). Íme! Van olyan baj, szenvedés, csapás is, amely az isteni tervben nem büntetés, hanem megdicsőülés eszköze... Az embernek nem adatott mindig a mélyre látás kegye, de adatott a mélyre látni akarás parancsa: „Ne látszatra ítéljétek, hanem igazságosan!” (Jn 7,24). Majd ebből következik, hogy Istenre hagyandó az ítélet. Legyen tehát Mesterünk életéből felénk sugárzó tanításunk: a mélységek mélységeinek a szándéka: **keresése** köteleességünk, és az ítéletmondás az Úr feladata.

2. Krisztus ítélete – a szándékok szentsége alapján mérlegel.

Nincs rejtett világ Isten előtt. A szívek vizsgálója a mélyre száll. Még akkor sincs, ha emberi gonoszossággal takargatjuk a szív rejtekét. „Jaj nektek, kik szívetek mélyébe el akarjátok rejteni az Úr elől terveteket! Kinek tettei a sötétségben mennek végbe, és azt mondják: Ki lát minket és ki ismer min-

ket?” (Iz. 29,15). – Ezt a titkos látást magának is tulajdonítja az evangéliumi Mester: „én a vesék és szívek vizsgálója vagyok és megfizetek kinek–kinek tettei szerint” (Jel. 2,23). Azért van az, hogy vádoló szavunk csak nekünk szól, mert Isten úgy is tudja életünket. „Ha vádol a szívünk, Isten nagyobb a szívünknel: ő mindent tud” (1Jn. 3,20). – Mit tegyen hát az ember? Éljen úgy, hogy járja át lelkét az a tudat: Isten szeme mindent lát. Így a rejtett, vagy nyílt szándék egyformán olyan cselekedetet szül, amely megáll Krisztus bírói ítélete előtt.

Bef.: A folyamok és tavak csendes felszíne alatt élet él. Titkos mozgás... rejtett életrezgés... sőt feltörsre kész fenékhullám is. Ember élete is olyan! Isten mélyre lát és a mélységek szerint ítélkezik.

9. beszéd: Életjegyenék

(Erkölcsi beszéd: Az erős ember)

Bev.: Szt. Kelemen két évtizeden hihetetlen kitartással törte magát, hogy az Úr Krisztus katonája lehessen. 35 éves korában szentelték pappá. Mintha azt hirdetné ez az élet is, hogy a kitartás emberei vagyunk, s végül is a kitartás diadalt arat. Az akarva akaró célba jut földi életében. De nemcsak egy szentté nemesedett ember élete mutatja ezt a fenséges kibontakozást. Alig van élet, amely elevenen nem mutatná, hogy az erős megfeszülés sikert arat. Ezek az emberek az élet jegyenéi! – Mik ezeknek életjegyei?

1. Ők bátran minden nagyra vállalkozók.

Az erős ember nem a testi erő hordozói. Szeretjük és tiszteljük az olimpikonok bajnokait, de még magasabbra emeljük igényeinket. „Légy hát erős, fiam, Krisztus Jézus kegyelmének erejével... Viseld el a szenvedéseket velem együtt, mint Krisztus Jézus hú katonája. Katona nem vesződik világi dolgokkal, különben nem jár kedvében annak, akinek zsoldjába szegődött” (2Tim. 2,1 és 3-4). – Az erős emberek – a lélekerő emberei. Mi az értékük? Kemények – a kitartó munkában. Kemények – a nehézségek leküzdésében. Kemények – a nagy dolgokra való vállalkozásban. Íme: ez az erős ember. – Mi volna a mi teendőnk? Látva látni, dicsérve dicsérni és hódolatos szeretettel követni. „Ha tudtak ezek vagy amazok, miért nem te is?”... Ezért is lehet égre nézve könyörögni: „A lélekerő kegyelmét add meg nekünk, Uram!”

2. A nagy vállalkozásokban nagy áldozatot hozók.

A nagy vállalkozás – átlépi már az átlagos kereteket. Itt már érintjük, vagy belesodródunk a hősiesség vonalába. Nem mindig megindulásban hősiesen nagy, hanem a **kitartásban** mindenekfeletti. – Hofbauer Kelemen nagy szegénysége alatt a brucki premontrei kolostorban pékmesterség mellett tanult éjjel. Egyik kézben égő gyertyával, a másikban a könyvvel föl–alá járva tanult, hogy ülve a fáradtság miatt el ne aludjék. Munkája kitartósága az élet hőségé emelte. Bécs apostola volt. Egy alkalommal szegény diákjai számára gyűjtött. Egy kávéházban is koldult mulató katonatisztek asztalánál. Az egyik kissé ittas katonatiszt arcuköpte. Hofbauer Kelemen nagy önuralommal így szólt: ezt nekem adtad, hát a szegényeimnek mit adsz? A hatás meghökkentő, a katonatiszt hirtelen kijózanodott, másnap fölkereste a szentet a kolostorában és új életre adta magát... Íme: kicsinyen induló, erős önfegyelmében diadalmaskodó lelkület – más hősnek is szülője léssen! – De van nagy hősies lendület is: **egész élet** odaadása – Isten szolgálatára. Mi itt a legnagyobb érték? Nem a nekivágó lendület, hanem a **kitartó** áldozat. Így nő az ember: életjegyenév!

Bef.: Magunk élete is isteni indítás. Isteni tervkitűzés. Keresem és találok! De azután erőfeszüléssel szolgáljam! Biztos – a célbafutás.

10. beszéd: A csodák után hazatértek

(A csodák hatása)

Bev.: Az ember életét külső és belső tényezők befolyásolják. Olyan, mint a folyam ágya. Még a hullám is fodrot vet felületére. Olyan, mint a tó felszíne, a zefír is fodrot von felületére. A Mester tettei sem maradnak nyom nélkül. – Kérdés: milyen hatást váltanak ki az egybegyülekezettek életében?

1. Láttak és hittek.

A természetes eseménysor a rend érzését váltja ki belőlünk. A kivételes, a csodás: felfigyeltet. „...Ennek láttára félelem fogta el a népet és magasztalni kezdték Istent, hogy embernek ekkora hatalmat adott” (Mt 9,8). Van ebben tényleg **félelem**... De nem rettegő, hanem a hódolatos és csodálkozó félelem. – Mi ennek gyökere? A Mózes-féle **Isten-közelség érzése**. Nagy és hatalmas az, Kinek én most

közelében érzem és tudom magamat. De ez a félelem magával hozza a lebecsülő (önmagát) hódolatot és az **Isten dicsőítést**. Ez már emelkedés – az ég felé. A csoda ugyan „emberi cselekedet” volt. De a csoda okozója az Isten. Azért hisznek annak az „embernek”, aki ilyen csodát tesz Isten erejével. – A csoda tehát végül is Istenre figyelmeztet, a „csodatett” Isten hűségeseinek ítéli a csodát látó embert.

2. Hittek és új életet éltek.

A hit azonban akkor igazi érték, ha égi tartalmát **életté** alakítjuk. Halljátok az ígét, vigyétek magatokkal és éljétek is! „Vigyétek magatokkal e szavakat, és térjétek az Úrhoz és mondjátok neki: végy el minden gonoszsgot, fogadd el a jót, és mi majd ajkunk áldozatát adjuk néked” (Oz. 14,3). Az Úr pedig azért tanít – Ő és újszövetségi papjai egyaránt –, hogy életünk emelkedettebb, sőt isteni legyen. „Vessétek le a régi embert szokásaival együtt és öltsetek föl az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,9-10). A legteljesebb és legtökéletesebb azután az, amelyről így írhat a nemzetek apostola: „Inkább az Úr Jézus Krisztust öltsetek magatokra, és ne delgessétek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,14). – Mindez végül is honnét? Abból a kegyelemáradásból, amely a csodában való Isten-jelentkezésből elemezhető. Szól a csodánál az Isten, élje a csodás életet az ember!

Bef.: De ez csak a tanítványoknak szól? Mindnyájunkra vonatkozó szent, isteni döntés ez. Csak azután **élettel** kövessük a hittel átfogott szent igazságokat!

11. beszéd: A viharvert tölgyek

(Az Isten próbáján...)

Bev.: Olyan kedves elmerengeni azokon a „diófa emlékeken”, amelyeken világosan érezhető Isten közelsége (első szentáldozás, lelki gyakorlat stb.)... Olyan nehéz átélni azokat a viharokat, amelyek rázzák az ember életét... Az Úr választottja mindkettőben megérzi az Istent. – Keressük: mit jelentenek ezek életünkben?

1. Simogató szeretet – az Úr közelsége.

Valami szent, éltető, melegítő csend az Isten közelsége. Ritkán jelenteti az Írás az Urat égzengés közepette, és többször a meleg szeretet legrágább lágyságában. Jeremiás is így szól: „Örök szeretettel szeretlek téged, azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,3). Az evangéliumi Mester köztünk élése is a melegítő szeretet szent ténye. Az Atya szeretetét így fejezi ki az Írás: „Nézétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk” (1Jn. 3,1). Mesterünk pedig a szeretet melegével vonzotta magához tanítványait és a tanítványok a szeretet melegéből érezték meg Isten közelségét. A bűnösök... A farizeusok... Az utolsó vacsora népei... A látó... A Keresztnél álló százados... – De magunk is templomban, otthon akkor érezzük közvetlenül velünk az Urat, ha meleg, simogató, megnyugtató hangon halljuk lélekszentélyünkben az Urat. Szól az Úr égzengésben, de közvetlenül vonz a szeretet melegével.

2. Kemény zivatar – az Isten próbatétele.

Még a bajban sem szabad azt hinnünk, hogy távol az Isten. Az igaz, hogy **ez a hit** és az **élet** már magasabb rendű!! „Történt pedig, hogy egyik nap fáradtan érkezett haza a temetésről, lefeküdt a fal mellé és elaludt. Miközben aludt, a fecskéfészekből meleg ganéj hullott a szemébe és megvakult. Ezt a megpróbáltatást azért engedte reájönni az Úr, hogy az istenfélő Jób mintájára példát adjon az utódoknak a béketűrésre” (Tób. 2,10-12). Így csak az az ember tud gondolkodni, aki **tanul** Tóbiás és Jób iskolájában. De az Isten iskolája. Kempis Tamás is figyelmeztet: „Ne gondold, hogy végképp el vagy hagyva, ha ideig-óráig szenvedést bocsátottam reád, vagy pedig a kívánt vigasztalást megvontam tőled; mert ez az út visz a mennyországba” (Krisztus követése, III.k.30.fej.22). – Bízni és hinni kell abban, hogy a kemény életkereszt sem egyenes isten-csapás, hanem próba és elégtétel. – Simogató kéz vonz, keményen nehezedő kéz büntet, próbára tesz és elégtételt vesz.

Bef.: Végül is az az igazság: derűre ború, **borúra derű**... Az utóbbit kell hívó lélekkel átfogni és áldozatos étellel átélni: ez az út – Krisztus útja.

12. beszéd: A hosszadalmas betegágyon

(A súlyos lelki próbák)

Bev.: A kórházak ágyai néma pihenőhelyek és sok-sok szenvedés áldott tanúi. Ha csoda történne a kórteremben, és emlékezése beszélő hatalmát nyernék a néma ágyak és pihenők, akkor csodás han-

gokat, változatos emberéleteket tárnának elénk a messze múltból... Mennyi küzdelem, kín, mennyi segítő erő lép az életbe... Csak az látja, aki előtt feltárul a lélek zárt szentélye.

1. Az Isten szolgálat végzésében segítség – a testi-lelki erő.

Az ember Isten szolgája. De ez a szolgálat nem a könnyű munkák egyike. Fárad a test – a mindennapiért; fárad a lélek a magasabb rendű életért. Emberi jóakarattal mellett nélkülözhetetlen az isteni segítség. – Így együttesen azután ezek az eredmények: „És ha valaki az igazságot kedveli: fáradságának gyümölcsei kiváló erények, mert megtanít mértéktartásra s okosságra, igazságosságra s erősségre, melyeknél hasznosabb nincs az életben az embereknek” (Bölcs. 8,7). – Magatoknak is arra kell törni, hogy a szenvedések össze ne törjék lelketeket. A **belső erő** is segítő tényező. „Ti tehát legyetek erősek, s ne ernyedjen el kezetek, mert meglesz munkátok jutalma” (2Krón. 15,7). Különösen fontos ez a fiatal életben, mert ott a lelki nehézségek győzelme kell. „Írok nektek, gyermekek, mert megismertétek az Atyát. Írtam nektek, atyák, mert megismertétek azt, aki kezdettől fogva van. Írtam nektek ifjak, mert erősek vagytok: él bennetek Isten tanítása, és legyőztétek a gonoszt” (1Jn. 2,14). – De **maga az ember** gyenge ehhez. Sok az elhajlás! **Isten kegyelme** kell a kitaró élethez. Különösen a szenvedéses élethez kérve kérjük – élet küzdőterén és betegágyon gyakran. – Mindez: **adomány**. Az égből jövő talentumadás – szolgálatra. Kinek igen sok a szenvedése, abban nagyobb az isteni kegyelem bősége. – Az élet arányosan adja a szenvedést és az isteni segítséget. Jól használd őket!

2. A szolgálat készségének próbája – a hosszadalmas szenvedés.

Hogy meddig áll a szenvedés életem kapujában, azt a jó Isten tudja. Van, akit évtizedek terhe nyom. Nézd csak az Írást! „Van Jeruzsálemben a Juhkapunál egy fürdő, melynek héber neve Betesda... Feküdt ott egy ember, aki harmincnyolc esztendeje volt beteg...” (Jn 5,2 és 5). – Aki ezt is viseli és amellet fátalásagosan dolgozik, az a próbát álló isteni követ. „Liguri Szt. Alfonz életének utolsó 17 évében súlyos beteg volt. Jární nem tudott, kis tolokocsiban tologatták. Nagy szenvedését olyan hősiesen nagy erővel viselte el, hogy még ilyen súlyos állapotban is megírta híres könyveit” (Spirago, 1402). Nem egyszerű tény, hanem beszédes tanítás. Azért int Kempis Tamás is Krisztus szavával: „Ha velem akarsz uralkodni, viseld velem együtt a keresztet. Mert csak a kereszt szolgálí találják meg a boldogság s igaz világosság útját” (Krisztus követése, III.k.56.fej.16-17). – Az bizonyos, hogy a szenvedés, a küzdés sok terhet jelent. Mindez – **elvonás**. De az is tagadhatatlan: mindez **melegredobás – próbatételre**. – Mindez azt jelenti: mekkora a bizodalmad, a hited? Bízál abban, hogy **nemcsak munkádra**, hanem **jóakaratra** van szükség. Isten nélküléd célt ért, te próba nélkül eredmény nélkül maradsz.

Bef.: „Börtöneim” – átalakító hatalmak: írja magáról Pellico Silvio. **Ő jól állta a próbát.**

13. beszéd: Az Úr virágos kertje

(A gyengék együttese)

Bev.: A földi élet palántái a kis gyermekek, de gyenge, mimózaszerű virágai. A tisztalelkűek, az ártatlanok nagy–nagy csapata is. – A jót látó, a nagy és isteni ítélettel ítélező próféta ember virágos kertnek nézi Isten országát, ahol szíromba szökkenő életvirágok a föld emberei.

1. Virágos kert a föld – mondom első tételében.

Elég nehéz kérdés és nagy hitet tételez fel, mert a tavaszt mindig kíséri az ős és a tél... Az ember életében is így van. Öröm után baj, bánat és szenvedés!... – Ugyanezt állítja az Úr szava, amely isteni szóval szól a földről: „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott. És növeszte az Úr Isten a földből mindenféle fát, melyet látni szép és melyről enni jó...” (1Móz. 2,8–9). Jó, jó – és szép a föld, amíg Isten kezéből kikerülve fejlődésbe lendül. A föld – a növények anyja. A növény – az állatok étke. Az állat – az emberek szolgája. Szép és nemes itt a rend. A nagy világ fénye, a felhője, szípkázó napsugara és szóródó esőcseppje, nappala és éjjele, tele és tavasza mind... mind a földi paradicsom szent szolgálatát végzi. Nagyok ezek, de csak látszat szerint. Mert gyengék és függők – a Mindenható erőitől. Szép és gyönyörű a világ, amely otthon és kert az Isten fia számára.

2. Élővirág az ember – ez a második megállapítás.

Az ember a teremtés rendjében utolsó és a földi lények közt az első. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember... Vette tehát az Úr Isten az embert s a Gyönyörűség paradicsomába helyezte, hogy művelje és őrizze meg” (1Móz. 2,7 és 15). – De az ember élete már nem olyan biztosan fejlődő, mint a személytelen lényeké. Ő már bele-

avatkozhat életébe. „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vőn a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék. Erre megnyílék mindkettőjük szeme: s mikor észrevették, hogy mezítelenek, fügefaleveleket aggatának egybe s kötényeket csinálának maguknak” (1Móz. 3,6–7). – Ez a szabadság áldása és kincse, de a lélekveszély lehetősége. Mégis **így** szép az ember. Nem a pontos gépek, hanem a szabad lélek a kincs. De olyan szabadon bontakozó virág légy, amilyennek Isten terve szerint kell lenned!

Bef.: Boldogan élem, vagy akarom élni virágéletemet. De ugyancsak hűségesen akarom teljesíteni kertész munkámat is. Mert az Isten kertje – csodakert. Ott a virágok gondozott emberek, és a felnövekedett gondozók kertészekké varázsolódnak.

14. beszéd: A lelki nyomorultak (A lesüllyedt ember)

Bev.: Amikor az Istent ábrázolni akarjuk, akkor leggyakrabban a föld legnemesebb teremtményét, az embert vesszük alapul. Egyszerűen azért, mert az ember az Isten képmása. Amikor a bűnt személyesítjük, akkor a sátán képét torzult ember alakban jelenítjük. Egyszerűen azért, mert **ilyenné** alakulhat a bűnös ember. Az egyik arra vall, hogy istenivé teremtettünk, a másik azt mutatja, hogy aljasan sátánivá is lesüllyedhetünk. De már itt is jelezhetem: még az utolsó állapotról is istenivé nemesedhetünk.

1. Istenivé teremtettünk.

Maga a teremtés jogcímén Atyánk az Isten. De az Isten atyasága mellett az ember istenfiúság hivatottja. A megváltás még tovább juttat, mert ennek nyomán áll reánk az Írás szava: „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk... Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló” (1Jn. 3,1 és 2). A Megváltó pedig mindig arról szól, hogy Isten fiaivá emeltettünk. A régi rend és az új életmód lényeges különbsége: az ember az Ószövetségben az Úr Isten teremtménye, az Újszövetségben pedig az Isten fia. Így az ember megemlése olyan nagy, hogy szinte az Isten természetének áldott részese.

2. Túl emberivé süllyedünk.

A bűn belépése az emberiség és egyesek életébe egészen elfordította tőlünk az Úr arcát. „Amint Istent nem méltatták arra, hogy teljesen elismerjék, úgy Isten is romlott eszükre hagyta őket, hadd viselkedjenek alávalóan” (Róm. 1,28). Az értelem arra bírta, hogy gögijében legyen olyan, mint az Isten. Az Isten megalázta azzal, hogy alacsonyabb lett, mint a föld és erdők vadja. Ezek ugyanis a természettörvényen belül élnek és cselekszenek, de alá sohasem süllyednek. De az ember az emberi természettörvény szavával is szembemegy és így a föld ösztönös élőinél is mélyebbre süllyed. – Magunk életében is kereshető ez a mély pont. Bizony általános ítélet az emberről Szt. Pál szava, de reánk is illik egyes részlete: „Telve is vannak mind gonoszossággal, hitványsággal, (paráznasággal,) kapzsisággal; telve irigységgel, gyilkos szándékkal, vetélkedéssel, ármánykodással, gonoszlelkűséggel. Árulkodók, rágalmozók, istengyűlölők, gyalázkodók, kevélyek, kérkedők, fortélyos gazok, szüleiknek engedetlenek, oktalanok, megbízhatatlanok, lelketlenek, (hitzegők,) könyörtelenek” (Róm. 1,29-31). Ezért van az, hogy életünk sodra igen gyakran a még mélyebb pontok felé ragad, és büszke úrként viseljük a romlás szörnyűségét. „Ezért Isten szívük hajlama szerint kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hadd becstelelné meg saját testüket. Hiszen Isten igazságát fölcserélték a hamissággal, s inkább a teremtménynek hódoltak és szolgáltak, mint a Teremtőnek, aki mindörökké áldott. Amen. Ezért szolgáltatta ki őket Isten aljas szenvedélyeiknek” (Róm. 1,24-25). – Végül mégis istenivé nemesedünk. De itt nincs elpihenés, vagy végleges szétesés. Legalábbis az Isten terve és segítő keze folytán nincs. A 99 igazat elhagyva a Mester az elvesző után siet... Csak az a kérdés: kezet nyújt-e a jó Pásztornak az ember? Vigyázni! Vigyázni! A kisebb sárból van kiút, a nagy lápból nehéz a kiemelkedés...

Bef.: Szinte ez az igazság: égi csordulás az emberi élet indulása, sokszor szennyes folyammá szélesedés az élet, és végül tiszta kristállyá vagy finom, égbé szálló párává nemesedik az élet sodra...

15. beszéd: A derékbatört cédrusok (Az összeomlottak)

Bev.: Isten életerdejének magasba törő cédrusai az egyes emberek. Istenatya tervei szerint az előző életből sarjadnak és ugyancsak az Ő segítségével magasba törő faóriásokká növekednek. – De nem lá-

tunk-e közöttük derékbatört életcédrusokat? Szt. Ágoston is mondja: láttam letörni cédrusfákat... – Kérdezve kérdezem: mi hozza ezt a törést?

1. A külső viharok nyomán omlik porba az embercédrus.

Az élet fejlődésében külső és belső tényezők szerepelnek. A **külső** világban első a család és annak anyagi-lelki értéke, vagy értéktelensége. A családapa élete... az édesanya élete... a család létfeltételeinek zavarai... anyagi omlások... mind–mind viharok, amelyek rázzák és derékba törhetik a fejlődő cédrusfákat. Ha a „húséges barát” romlás felé halad, akkor a gonosz példa – lélekgyilkoló mérég... Jöhet azután a **külső benyomásokból**. Olvasmány... „irodalom”... „művészet”... Persze: nem a lelki életnek eledelét alkotó nemes tartalomról, hanem a látszattal tündöklő, ösztönt ingerlő gonoszságból. – A **belső** világban is vannak kísértő erők. Ezek a szenvedélyek viharai. Kísértő hatalmak és életet összeroppantó erők ezek. Vigyázat, hogy erőre ne kapjanak bennünk! Szembe tehát velük!

2. Esetleg belső fekélyek nyomán.

Az emberi élet nem mindig nyílt és észlelhető megrázkódtatás nyomán omlik össze. Van: öröklött teher. Van: szerzett, beteges élménysor. Van: szokásból eredő teher. Van: bűnök sorozatából eredő teljes elernyedés. Ezek mind életölő hatalmak. Mi ezekkel a teendő? Először: megismerni és másodsorban: keményen akarón újjászárjadni. Tölgyeken – újak a rügyek, ember életében is újak legyenek a tavaszi fakadások. Létesítői: alázkodó tisztulás, Isten kegyelmének eleven ereje és tudatosan irányító erős akarat.

Bef.: Erdők letört faóriásai szerszámfákká vagy tűzihásabokká válnak. Erős és új élet nekem fakad belőlük. – De az embercédrusok **újjáfakadhatnak** és erős, isteni egyéniségekké nemesedhetnek!

16. beszéd: A seregek megindulása

(Az ősi jó jelentkezése)

Bev.: Bármilyen képet mutat is az ember élete, mégis igaz, hogy Isten kezéből került ki. A lélek az Isten képe, a teremtett otthon a paradicsom; **kiirthatatlan ez az isteni jegy az ember életéből**. Amit Isten keze rótt a lélekbe, azt még a gonosz emberi merészkedés sem tudja végérvényesen letörölni. – Isten keze munkája két vonalon mutatkozik életünkben.

1. Első: kiirthatatlan az ősi jó.

Az Írás első lapján olvassuk: „Látta Isten, hogy minden amit alkotott, felette jó...” (1Móz. 1,31). De az Újszövetség mondja, hogy még a bűnös is ilyen: „Amikor (Jézus) Betániában a leprás Simon házában tartózkodott és éppen asztalnál ült, odalépett hozzá egy asszony. Alabástrom edényben valódi drága illatos nárduszolajat hozott, és eltörve az alabástrom edényt, a fejére öntötte” /Mk 14,4/. Még a legnagyobb gonosztevők is reádöbbennek az ősi jóra és lelkük erős vágyával vágyódnak utána. Kortónai Szt. Margitról olvasom: „Évek hosszú során vergődött a bűnök fertőjében. 15 éves korában egy montepulcianói fiatal nemes szolgálatába szegődött. Olyan lejtőre jutott, amelyen többé nincs megállás. Kilenc évig élt ebben a bűnös viszonyban. – A nemes ember egyszer néhány napra eltávozott. A megbeszélte időre csak kuttyája jött meg. Margit mindjárt rosszat sejtett. A kutya szűkülve, vonítva hozzá futott és ruhájánál fogva valósággal magával vonzolta. Sejtelmé aggodalommal fokozódott. A hű állat a közeli erdőben egy mohával és gallyakkal letakart gödörhöz vezette, ahol kedvesének eltorzult holttestét találta meg. Időbe tellett, míg eszmélni kezdett. Lelkébe nézett és világosabban látta lelkének szörnyű állapotát. Szerencsétlen bűntársa holtteménél nagy és szent fogadalmat tett, hogy ezentúl még a bűnnek árnyékát is kerüli... Margit ettől kezdve a legszigorúbb vezeklő életet folytatta. Finom ruháit, ékszereit a szegényeknek adta. 1277-ben Szt. Ferenc harmadrendjébe lépett (azért nem szerzetbe, mert kisfiáról kellett gondoskodnia). A szigorú vezeklés úgy elgyötörte testét, hogy még nyáron is fázott. De lelke szent lázban égett. A megtisztult lélek sajátos, misztikus viszonyba lépett Istenével. Szenvető és nélkülöző embertársairól sem feledkezett meg. Ha nem volt mit adnia, konyhaedényeit, fejkendőjét adta oda. Egyszer háza tetejéről szedett le néhány deszkadarabot, hogy egy didergő koldusnak adhassa” (Szentek Élete: Schütz Antal, I.köt.194.old.). – És a mi életünk? Nem mutatja-e ezt a belső odahúzódság? Hát miért vonzódunk annyira a Kereszt tövéhez? Csak azért, hogy onnét fakadó léleküdvösség beleáramoljék a mi lelkünkbe is. A jó, a jobb, a Legjobb elemi vonzó reánk! Csak azt adja az Isten, hogy mindig a valóságos érték szerint mérlegelhessük az igazi javakat.

2. Második: kiirthatatlan az ősi hódolás.

De a törtetés mellett a Legjobb előtti hódolat is ősi és elemi erő. A bűnös ember azonnal érzi, hogy Valakitől függ. „Nem félsz az Istentől, hiszen te magad is ugyanazt a büntetést szenveded? Mi ugyan

joggal szenvedjük tetteink méltó büntetését, de ez semmi rosszat sem tett... Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz uralmaddal” (Lk 23,40-42). – De a jó ember az egész történelem folyamán állandó áldozatot bemutat az Istennek. Még ha téves volt is felfogása a Legfőbb Jóról, mégis biztos volt a vele szemben követendő hódolatos áldozatbemutatás. Ne magyarázd ezt kizárólagosan félelemre. Sok volt ebben a hódolatos tisztelet. És ez a lényeg.

Bef.: Nem törölhető le az **emberjegy** az emberről. Ez pedig **Istenjegy**. Égi jegy. **Eredet és örök otthon** jegye. Legyünk büszkék erre – a „tizenkétezer jelzettek” jegyére.

17. beszéd: Az adakozó Isten

(Dogmatikus beszéd: Isten tulajdonságai: a jó szórás...)

Bev.: Amikor a jó Istent velünk való vonatkozásában akarjuk meghatározni, akkor ezt a tételt írhatjuk: **Önmagának szerteszórója**. Márpedig mi valójában az Isten? Jóság és szeretet. – A kérdés tehát: hol találunk arra a tényre, hogy az Isten a szóró Jósága? A feleletet két pontban lehet megtalálni.

1. Maga a teremtés – Önmagát szóró jóság.

Mi a világ? – kérdezhetném. Vajon magától való? Vajon magától fejlődő? Vajon önmagáért való? Csak az a felelet: Istentől. Attól a Teremtőtől, Akiről így szól az Írás: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). De hisz nem is lehet ez másképpen, a Jóság csak jóságot adhat. Haszontalan a sötétlátók, a felületesekek beszéde. Az igazság ez: „Be jó, be kegyes a szellemed, Uram, mindenkiben!” (Bölcs. 12,1). Annál világosabb a teremtő Jóság, minél tökéletesebb teremtményekkel találkozunk. Az ember az Isten képmása. Lélekarcán tündököl az Istennek jegye. Az Istenember a szeretet Istenének ajándéka. „Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn. 4,9). – Az égi, megszentelő kegyelem a Jóságnak olyan kincse, amely az isteni természetben való részesítéssel gazdagítja az embert. Mindezekben sok a **létrehozó teremtés** és sok a **gazdagon adakozó** jóság. – Végül is égből indított jó teremtmény; az Úr Jézus égből szállott szeretetajándéka; a megszentelő kegyelem pedig Krisztus szerezte isteni természetben való részesedés. Íme a jóságot szóró Isten.

2. Az egyes embernek Istenhez húzása a Magához vonzó jóság.

De az Isten nemcsak kifelé ható Jóság, hanem Magához vonzó Szeretet is. A mágnes vonz. A mágnes át is mágnesez. – Isten is vonz! Krisztus így szól: „Már nem mondalak titeket szolgáknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Barátainknak mondalak titeket, mert mindent tudtul adtam nektek, amit Atyámtól hallottam. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket” (Jn 15,15-16). – Ámde ha megállapításunk az emberi természetnek a megállapítása, már ott is látjuk, érezzük ezt a vonzást. Az ember örök sodródással sodródik – az örök Sarkcsillag felé. Vonzza – a Teremtő. Vonzza – az örök Gondviselő. Vonzza – az örök Sarkcsillag felé: az örök célt Ígérő. Vonzza – az örök hazatérésre buzdító égi Atya. – Mindezt **élő élettel** erősíti a Mester.

Bef.: Ismételtlen kérdezem: kicsoda az Isten? A felelet ez: a sugárzó Jóság az Isten lényege.

18. beszéd: Krisztus – az Isten legnagyobb ajándéka

(Dogmatikus beszéd: Krisztus az Úr ajándéka)

Bev.: Tárt karokkal fordul egek felé az ember, hogy égi Atyjától a földi és égi javakat vegye. De még embertestvérhez is ilyen mozdulattal közeledik minden ember. A különbség ez: az Ég mindent adhat, a földi ember törmelék jót nyújthat. – Az a kérdés: mi az Ég legnagyobb ajándéka? A felelet egy szó: Krisztus.

1. Ajándék – mint Megváltó.

Az Ég teljességének megcsordulása: a karácsony éjszaka. „Harmatozzatok égi magasok...! Ebben az elgondolásban még a bűn is nagy, mert égi Megváltót hozott... „Óh áldott bűn, amely ilyen Megváltót adott nekünk”. Azért szól a Messiásról annyit az Írás, hogy Ő az ég valóságos földreszállása. Az örök Atya szeretetének törölhetetlen élő záloga. „Isten szeretete abban nyilvánul meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn. 4,9). Ezt a nagy ajándékjellegét érzi is az Egyház. Állandóan hirdeti: donum perfectissimum! „Gyermek született nekünk...” (Iz. 9,6). Az édes Üdvözítő tehát az Ég ajándéka.

2. Ajándék továbbá – mint Megszentelő.

Miben áll ez a szent munka? „Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten or-

szágába” (Jn 3,5). És ez mit jelent? Meg kell halni a testnek, a földnek, és fel kell támadnia – a léleknek. De ez nemcsak **egy** tett. Ez az életfolyamat megindítás. Forrásfakasztás – az Isten szent terve és jósága folytán. Az ember legyen így élő.

3. Ajándék – mint örök Jutalom.

Végül is ki a mi örök Jutalmunk? Krisztus Urunk! Mi örök asztalának vendégei vagyunk. „Ti viszont kitarítottok velem megpróbáltatásaimban. Ezért nektek adom az országot, mint ahogy Atyám nekem adta, hogy asztalomnál egyetek és igyatok országomban, és trónon ülve ítéljétek Izrael tizenkét törzsét” (Lk 22,28-30). Ennek a csodálatos otthonnak, ennek az Úr teremtette szent világnak egy fénye van: Krisztus. „A városnak nincs szüksége sem napvilágra, sem holdsugárra: Isten dicsősége világítja meg, fénye pedig a Bárány” (Jel. 21,23). – Ebben a szent otthonban igazi gyönyörűség: az Isten szemlélete. A Szentháromság, Akiben élvezzük a Teremtőt, a Fiút és a Szentlelket. Végül is az a jutalmunk jutalma, hogy Megváltónk ajándéka folytán **Istent** bírókká lettünk. Így jutalmunk alapja és tárgya Krisztus.

Bef.: Az ajándékok nagyság szerint fokozódó az ajándékok hálálása. A régi életrang adománya (herceg, gróf stb.) családban marad és **örök hálára** kötelez. – Krisztus a legnagyobb ajándékunk. Örökre velünk és örök boldogságunk!

19. beszéd: Benne az élet értelme

(Dogmatikus beszéd: Krisztus értéke)

Bev.: Az ég küldötte Mesterhez így kiálthat az életutat, élet értelmet kereső ember: „Utaidat, Uram, mutasd meg nekem, s ösvényeidre taníts meg engem. Vezess és oktass engem igazságodra, mert te vagy az én üdvözítőm, Istenem...” (Zsolt. 24,4-5). Nagyon, nagyon kell ez a fény, mert irdatlan sötét erdő az emberi élet vadonja. Bizonytalan az út, ingadozó az ember és irányt követel a földi zarándok. Az igazság ez: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

1. A bizonytalan embernek – emberi élettel is irányt adó.

Születése – az alázat és szerénység iskolája. „Ez a jele: Kisdedet találtok pólyába takarva és jászolba fektetve” (Lk 2,12)... Neveltetése – az engedelmesség oktatása. „Akkor hazatért velük Názaretbe és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51). Majd egész életét jellemző tanítása ezeket az igéket hirdeti: „tanuljatok tőlem mert szelíd vagyok és alázatosszívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek” (Mt 11,29). Követeinek szóló tanítása az áldozatos életről szól és ezeket mondja: „Az én eledelem az, hogy annak akarátát tegyem, aki engem küldött” (Jn 4,34). Majd az élete igazi értékét magyarázva ezt az utasítást adja: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztyét és kövessen engem” (Mt 16,24). Ezért van az, hogy életének diadalútja a keresztyút és életének diadalfája a Keresztyfa. Egyháza érti is ezt a tanítást. Ezért mondja Krisztus követésének írója: „Hiszen ha lett volna valami jobb és hasznosabb az emberek üdvére a szenvedésnél, kétségkívül azt mutatta volna meg Krisztus szóval és példával” (Krisztus köv. II.köt.12.fej.60). – De a **tanító szónál** messzebb megy az Egyház. Az élet vándorainak útkeresztzéseikhez odaállítja a keresztyfát, hogy annak példája irányítsa a zarándokutat járó embert. Irány és minta. **Erre** kell menni és Krisztus mintájára kell viselni. Ez biztos irány. Ezért mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak általam” (Jn 14,6).

2. A bizonytalan embernek – isteni biztonsággal élelcélt nyújtó.

De a legfőbb élelcél sem bontakozik ki az ember egyéni életéből a biztosság biztosságával. A cél: a mi világunk, amely nem e világról való. Nem tudná az ember felértékelni és belátni, mert földiessége idekötöti a földhöz. De a Mester ezt is mondja: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). Ha tehát **Ő** a Világosság, akkor az **Ő** tanítása fényénél meglátott és megvillantott élelcél az ember valóságos élelcélja. Mit jelent ez? Úgy kell élnünk a földön, hogy törtetésünk legyen az ég felé. Ez a hazatérés.

Bef.: Ez az Úr méltán mondja magáról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

20. beszéd: Belőle eredeztethető az élet célja

(Krisztus az élet célja)

Bev.: A fa árnyékába húzódó ibolyát nem áldotta meg az Úr azzal, hogy **értse** életének célját. De nem is követeli tőle a tudatos, akarati szolgálatot, hanem a természet szigorú törvényei szerint teljesítő

tavaszi derűt, életfakadást szolgáló hivatását – a teremtő Isten. – Az ember azonban reámered a lét nagy kérdésére és Mesteréhez siet, hogy értelmet, tartalmat találjon az élet. A Mester felelete elméleti és gyakorlati.

1. Tanítása – az örök életre int bennünket.

Valami csodás kongatás a Mester tanítása. Itt cseng áldott ajkán, de **messziről** jó ősi eredetben. Az emberi élet boldogságáról így zeng: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa. Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket. Boldogok a szelídek: övék lesz a föld. Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot: majd kielégítik őket. Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak. Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent. Boldogok a békességesek: ők Isten fiai. Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa. Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudozva minden rosszat fognak rátok... nagy lesz jutalmatok a mennyben” (Mt 5,3–11). Mintha azt mondaná: ezek a boldogság feltételei még akkor is, ha a „földi ember” rettegve gondol **ilyen** boldogságra. – Azután az életútról szól mondván: „A szűk kapun lépjétek be! Tágas a kapu és széles az út, mely a pusztulásba visz, – bizony sokan mennek be rajta. De milyen szűk a kapu és milyen keskeny az út, mely az életre visz, – bizony kevesen találják meg azt” (Mt 7,13–14). Jól tudja azonban, hogy ezen az úton járva elfárad a vándor. Titkos, égi eledelt kínál, amely erőt és életcélt ad nekünk. „Atyáitok mannat ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,49–50 és 51). Vajon ki ne ismerne reá az utolsó vacsora csodás jelentésére és ki ne ismerné fel az áldozás égi étkezését? A lényeg ez: a földiektől elvon, az örök élet útját jelzi, majd a boldogságát érzékelteti, az életúton kifáradóknak az örök élet Kenyerét nyújtja.

2. Élettel – Önmagához vonz bennünket.

De az Úrhoz való közeledés nem utazó haladás, hanem lélektökéletesítés. Alapja az apostol szava: „Nézd, mi mindenünket elhagytuk és követtünk téged” (Mt 19,27). Az ifjútól is ezt követeli – a tökéletesség fejében. De Mária Magdolna, levita stb. maradhatott régi helyén, de nem élhette régi életét. A lényeg: a teljes áthasonulás vagy legalább: arra az útra lépés. Ezért vehetjük például az első keresztyének életét, majd a szentek példáját. Istenért – mindent. És a **közeledés** bennünk meginduló lelki folyamat. Nyerjen ez olyan sodrot, melyért imádkozzunk, hogy egészen **közel essünk** Mesterünkhöz.

Bef.: Kézen vezet át a földön, hogy lélekvonzással lelkéhez vonva vigyen az égbe. Így – **valóságban** mutatja, hogy mi az élet célja.

21. beszéd: Tőle az élet tanítása

(Krisztus, a Mester)

Bev.: Az Ószövetség nyelvhasználatában minden tanítót mesternek hívtak. De a mi Urunk Jézus Krisztusra **kivételes** tartalommal áll ez a szép megszólítás. Ő ugyanis tanítását az égből hozza és a tanított embereket, az Ő házanépét a tanítás segítségével az égbe juttatja.

1. Égből hozta az Úr igéjét.

Végül minden nemes az égből, mert a jóság és igazság az Úr életjegye. De a közvetett, emberi szájon hangzó életigazságok, szent igék is égből erednek. Szt. Péter így szól: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68). De a Mester ezt is mondja: „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16). – Sőt az isteni igehirdetésnek égi eredetét Maga a Mester is megerősíti: „Aki igémet hallgatja és hisz, annak, aki engem küldött, örök élete van és nem kerül ítéletre, hanem már átment a halálból az életre” (Jn 5,24). – Onnét jött a szent Ige, ahová vezet hűséges követése. És az Egyház mit tart erről? Magát csak olyan igehirdetőnek tartja, aki az Evangéliumon kívül semmit sem hirdethet. Hangszóró. Krisztus tanító munkájában. Egyszerű értelmünk is azt hiszi, hogy sem ember, sem isteni követ nem hirdethet mást, mint a mi Urunk Jézus Krisztus igazságait. Azért nyúlunk szeretettel a Bibliához, azért fordulunk a tévmentes Egyházhoz, hogy tőlük halljuk – Krisztus tanítását. Égből hozta a tanítását és égbe juttatja földi házanépét.

2. Földön szórja égbe irányító tanításait.

A bűnös emberekhez kopogtat be a Megváltó. Az egész emberiség és az egy-egy bűnösért szállt a földre. Ezért hangzik egyik alaptanítása: „Tartsatok bűnbánatot, mert elközelgett a mennyek országa!” (Mt 4,17). Sőt – bár az igazak az Ő drága lelkének szent kísérete, mégis azt mondja önmagáról: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket” (Mt 9,13). A bűnöst – életének példájával – magunkhoz csatolandónak tanítja. A megbocsátást életfeladatnak hirdeti. Azután az égbe feszíti te-

kintetünket és azt hirdeti: „Azt is mondom nektek: Ha ketten közületek egyetértve kérnek valamit a földön, meg fogják kapni mennyei Atyámtól. Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,19-20). Ez annyit jelent: a földi ember bizakodva emelkedhet az ég felé, mert az ég Ura szeretettel, áldással, kegyelemmel ajándékozva ereszkedik le a föld felé.

Bef.: Alázkodó lélekkel lépünk mi is Hozzá. Szavunk ez: Mester, taníts minket égi Atyánk tervei szerinti életre. A cselekvő felelet pedig: az Evangélium követése.

22. beszéd: Krisztus érkezése a lélekhez

(Krisztus – a lélek Vendége)

Bev.: Az Úr megjelenését különféleképpen ünnepeljük. Megjelenik Ő – a karácsony éjszakáján születésével, megjelenik az örök ítéleten ítélessel és megjelenik lelkünkben az élet zarándokidején. – Keresve keressük: megérezzük-e megjelenését a földi életben?

1. Szent igéivel bennünk lakik.

Nincs távol tőlünk a Mester. Lelkünkben cseng alapvetésben az isteni törvény, majd **állandóan cseng részleteiben** szent tanítása. Szt. János szavai így is magyarázhatók: íme bennetek cseng az én szavam. „Bizony, bizony mondom nektek, aki ígémet hallgatja és hisz annak, aki engem küldött, örök élete van és nem kerül ítéletre, hanem már átment a halálból az életre” (Jn 5,24). Majd arról is szól az Írás: a lelkiismeret szava Isten szava (Szt. Pál). Sőt azt is erősíti: eszetekbe juttat mindent a Szentlélek. Ez nemcsak az apostolokat illeti, hanem mindnyájunk égi áldása. Így tehát velünk és bennünk az Úr szent tanításainak erejével.

2. A szent Kenyér és Szent Ital erejével bennünk él.

De a lelki jelenlét fizikai alakot is ölt. „Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérért, nem lesz élet bennetek. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,53–54). Velünk Ő – a kenyér csodás színében. Titokzatos mód, de élő szent valóság – az isteni Mester búcsúzó szeretetének örök zálogaként. A lélektisztulás az alap. A fáradságos lelket erősítse a cél. Az égi és földi lelkierőt titokzatos egybefonódása valósítja. Ez azután földön indul és égi beteljesülésben nyeri kivirágzását.

3. És végül a megszentelő kegyelem erejével istenivé nemesíti természetünket.

Az isteni természetnek emberi életben való jelentkezése – az isteni megszentelő kegyelem. Ennek szép példabeszéde így szól: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves... ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,1,4-5). Azt akarja mondani: egy a töke, egy az éltető nedűkeringés (ez a kegyelem!) és egységes a töke és a venyige élete. Ezt a csodás erőt vesszük, tartjuk és értékesítjük. Lelki terület ez! Nem emberi szemmel látható, de emberi lélettel igazi isteni léletté alakítható. Velünk az Isten!

Bef.: Vajon – ez a befejező kérdés – ritka vendég-e az Úr? **Állandóan** kopogtató. Csak fogadd be. Még ember formában is jár... Ezt is szeresd, mert Őt fogadod.

23. beszéd: Krisztus utolsó eljövetele mindenkire

(Krisztus – a Bíró)

Bev.: Az egész emberi életnek célbafutást adott feladatul a Teremtő. „Ég és föld elmúlik, de szavam nem múlnak el” (Mt 24,35)... De az igék az emberi életben is élnek, és az ember ezeket váltja **életté**; így tehát az léletté vált isteni Ige az ember életében is örökké él. Csakhogy az a kérdés, hogy hogyan cseng az isteni Ige az ember életében? Csengésének kettős melódiája van.

1. Most, itt a földön – mint szerető Mester szava csendül.

A Mesternek közelítése küldetéséből magyarázható. A bűnös világra jött és így a bűnös emberhez is leereszkedett. „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek” (Mk 2,17). Természetes is ez, hogy az ég kegyelme, még Krisztus isteni Személye is a megemelés munkáját végzi. Nincs nap, amely a sötétséget terjesztené, nincs harmat, amely a száradást szolgálná. „Az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett” (Lk 19,10). Az Emberfia: a megváltásért jár... Még akkor is megbocsátó, ha az embertestvér keményen vádoló. „Asszony,... hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélte el téged?” „Senki, Uram!” – felelte az. Mire Jézus így szólt: „Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,10 11). Sőt a bűnök bocsánatát Egyházára is reá bízta, hogy ezzel is mutassa isteni szeretetét. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert” (Jn 20,23). A halódót pedig még egyszer

kérje a bűnbocsánat elfogadására, bánva a bűnöket. Erről szól Jakab apostol szava: „Beteg valaki köztetek, hívassa az egyház papjait. Imádkozzanak fölötte s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek és az Úr megkönnyebbíti őt, ha pedig bűnben van, bocsánatot nyer” (Jak.5,14-15). Így a megtisztulás kegyelmével ékesíti, hogy a Szeretet lélekkincseivel gazdagodva kopogtathasson az örök élet szent kapuján. – Ezek a földi élet szent melódiái...

2. Majd akkor, a halál után – mint az igazságos Bíró hangja csendül.

Az Úr áldó, emelő, megbocsátó szeretet–melódiái mellett felcsendül a Bíró szava is. Mégpedig azért, mert igazságos az Úr mindenekfelett. „Mert igazságos vagy mindenben, amit velünk tettél, és minden cselekedeted igaz” (Dán. 3,27). Ezért van az, hogy jóért, rosszért fizet az igazi Bíró. „Az pedig majd megfizet kinek-kinek az Ő igazsága és hűsége szerint” (1Kir. 26,23). Ezekre hivatkozik az Úr tanító szóban és példabeszédben: „Ember, van elég vagyonod, sok évre eltart. Nyugodjál meg végre, egyél-igyál, élvezd az életet. De Isten így szól hozzá: Esztelen! Még ma éjjel számon kérik tőled lelkedet” (Lk 12,19,20). „Egy gazdag embernek volt egy intézője. Bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyonát. Magához hívatta tehát és így szólt hozzá: Mit hallok rólad? Adj számot a vagyonkezelésről. Nem maradhatsz tovább intézőm” (Lk 16,1-2). – Biztos lehetsz ebben, mert az Úr szava döntő: „Mert Isten nem tart senki személyétől, és nem fél senki rangjától... Az erőkre azonban szigorúbb vizsgálat várakozik” (Bölcs. 6,8 és 9). Talán azt hinnéd: elrejtethed múltadat? Vagy feled az Ur?... „Mondom nektek: Minden fölöslegesen kimondott szóról számot adnak majd az emberek az ítélet napján. Szavaid alapján fognak igaznak ítélni, szavaid alapján fognak elmarasztalni” (Mt 12,36-37). Ez pedig azt a formát fogja mutatni, amelyet az Írás ír: „Az Emberfia ugyanis el fog jönni angyalaival Atyja dicsőségében és akkor megfizet mindenkinek tetteihez mérten” (Mt 16,27). – Így azután a Bíró szava nyer diadalmat, mert a szent szavát elnyomta az emberi gonoszság diszharmóniájú hangzavara.

Bef.: Az „utolsó ítélet” – Michelangelo képe szerint... Ítélt, jutalmaz és büntet az Úr. Mi ez? Az Úr törhetetlen győzelme!

24. beszéd: Az erősítő Mester

(Erkölsi beszéd: Kicsoda a zarándokember erősítője?)

Bev.: „Katonasor az ember élete a földön...” (Jób 7,1) – olvassuk az Írásban az ember életének jellemzésekor. Nem a melengető élet, hanem a harcok küzdés területe a föld. Ezt azért kell tudnunk, mert szívesen elviselnénk a nyugalmasat... De nagy kérdés az, vajon a küzdelem idején van-e segítőtársa a harcok élet zarándokának? És ez annál égetőbb kérdés, minél világosabb az is, hogy az ember Istentől küldött és Istenhez térni akaró zarándok. – Van-e tehát igazi, erősítő útítársa?

1. A Galileán át járó Mester tanítása az első kísérő.

Nagy útra nehezen indul az ember. Még az útravaló is kíséret, de a **személyes csatlakozás** mindennél több. – Mesterünk életében ezt tette: „Jézus bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette országának örömhírét és meggyógyította a nép között a betegséget és minden bajt... Elvittek hozzá különböző fájdalmas betegségekben és bajban szenvedő mindenféle beteget, még ördögtől megszállottat, holdkórost meg bénát is, és meggyógyította őket” (Mt 4,23 és 24). Mit akart és mit tett? Oda akart állni és valóban oda is állt az emberek mellé, hogy vezesse őket az életutakon. „Mindent jól tesz: a süketeknek visszaadja hallását, a némáknak beszédét” (Mk 7,37). Ez is azt mutatja: segítette az út elcsúszottait. Vajon velünk ugyanezt teszi-e az Úr? Velünk van – állandóan csengő **tanításával**. Velünk van – Egyházának, szent jegyesének **valóságában**. Velünk van – kegyelméből vett – **isteni természet erejével**. Velünk van – az **égi Kenyér** csodás hatalmával. – Így indulás, haladás, küzdés esetén magunk mellett érezhetjük Őt. Láthatóan nincs itt személyesen, de valójában mégis a személy ereje (tanítás) vagy tényleges Személyisége (Oltáriszentség) áll mellettünk.

2. Majd az életutakon személyesen is hozzánk csatlakozó Mester az igazi kísérő és erőt adó.

Az emmausziakat megszentelte kíséretével. Péterhez egyenesen csatlakozott – a halála után is. – „Hová mész Uram?” Megyek vissza Rómába, hogy újból megfeszíttessem magam”... Az emberiség hűtlenségére vonatkozó idézet... – Hozzánk inkább **személyes követőin** keresztül csatlakozik Jézus. Ne felejtsetek: „Aki titeket befogad, engem fogad be” (Mt 10,40). Ez azt is jelenti: ha odafigyelsz az Úr küldöttségeire, akkor az Úr szól hozzád. Ezek a küldöttek többféleképpen jelennek meg. Első – a szülő. A második – az iskola. A harmadik – az Egyház. Ezek **élő** kíséreték és **élő** gyámolítók.

Bef.: Tehát ez az igazság: sohasem vagyunk egyedül! Tanító Mesterünk szava állandóan fülünkbe cseng. És így velünk! Majd személyes vételével él bennünk. Tehát így is velünk. Az örök életben pe-

dig: Célunk!

25. beszéd: A feddhetetlen ember értéke (Krisztus ítélete az emberről)

Bev.: Emberi értékünket magunk elfogultan, embertársunk felületesen, Isten pedig léleketbetekintő szeretettel ítéli meg. – Kit tart az Úr igazi zarándokának és kit tekint örök otthona várományosának?

1. Akiben nemes a törtetés – az az Úr zarándoka.

Milyen megnyugtató volna reánk nézve, ha mindig lelkünk felett világítana az Istennek rólunk tartott ítélete. A rádió stúdióban villan fel mindig a hallgató ellenőr ítélete erősen villanó **tűzmondásban**, hogy zavaró szó helyett a lángbetű értse vagy dicsérje a felolvasót... Isten ítéletét így nem látjuk, de ha felfigyelünk –mégis észrevehetjük. Azt követeli tőlünk, hogy gyermeked lelkek legyünk. „Bizony mondom nektek: Ha meg nem változtok és olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,3). – Így az Úr zarándokaiként az örök élet útjára lépünk. Majd azt mondja: „Ti keressétek először Isten országát és igazságát...” (Mt 6,33)... Azután így folytatja: „Aki kér, az kap...” (Mt 7,8)... Végül azzal biztat: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24)... Így azt hirdeti: az örök élet zarándoka, aki Mesterével jár és lélekben hűséges gyermekként kapaszkodik, ragaszkodik Hozzá.

2. Akiben hűség a kegyelem – az az Úr várományosa.

Az az út az örök élet útja, a zarándok az örök életre törő ember, de ki az, aki **eléri** ezt az Úr adta nemes életcél? – A zarándok fél a szakadéktól... Még jobban a „haláltól”... De ne felejtset: „A bűn zsoldja ugyanis a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban” (Róm. 6,23). – Tehát lehetsz **várományosa** az örök életnek, ha bőséges benned az Isten kegyelme. Megszerezni! Megőrizni! Gazdagítani! Életté teremteni! – ezek a te szent kötelességeid. Nem szabad bizalmatlankodnod. Ha Isten fiává fogadott, akkor a „családi otthon” örök világába is elvezet. Az Atya – hazavárja és segíti szeretett fiait. Ezért mondhatók várományosoknak.

Bef.: Emberarcok alapvonásokban egyeznek. De emberéletek egyéniek lesznek. Isten előtt pedig – a lélek belső erőfeszítése arányában – teljesen eltérnek. Legyünk az Úr embertestvéreinek hűséges kialakítói!

26. beszéd: Örökké a Mesterrel (Krisztus társaságában)

Bev.: Emberéletünk földi és földöntúli életszakaszt mutat. Az első az isteni küldetés próbaideje, a másik az átélt élet végnélküli bérvétele. Ezért van az, hogy bár egy földi utat járunk és mégis kettős céllal élünk. De ebben az a különös és nagyszerű, hogy aki helyesen éli Isten törvényei szerinti életét, azt örök jutalommal is jutalmazza az ég Ura.

1. Földön is a Mesterrel.

Mit kell tehát tenni? Járni kell a földön is a Mesterrel! Ezt a mondatot kell életelvül tennünk: „Mester, követelek téged, bárhová mégy” (Mt 8,19). A Mester biztat is erre és egyenesen mondja: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Mt 16,24). Sőt azt is követeli, hogy áldozatosan kövessék hívei és szeretetből hagyják el a földieket.

„Mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29). Az Ő követése pedig garancia, hogy az igaz úton és az örök hazába juttat bennünket. De a földi élet útján semmit sem ér el az ember a Mester mellett? Mindazt, ami kell és ami az élet igazi tartalmához tartozik, eléri. Természetes azonban, hogy a lelkieken van a súly, és a földiek eszköz jellegűek.

2. Örök kapuknál is – a Mester mellett.

Az Úrtól jöttünk, az Úrhoz megyünk. „Én az Alfa és az Omega vagyok, az első és az utolsó, a kezdet és a vég. Boldog, aki megmossa ruháját (a Bárány vérében)! Joga lesz az élet fájához, és a kapukon át bemegy a városba” (Jel. 22,13-14). Az Úr Egyszülöttje pedig minden ember Bírója lesz. Van-e megnyugtatóbb, mint az, hogy Vele mehetünk az örök életbe? Az Ő Szent Teste – az étel... Az Ő Szent Vére – az ital... Mindkettő – **útravaló**. Aztán a szent kenet szentsége is arra képesít, hogy Vele induljunk a legnagyobbra. Ide érve, Vele élve biztos az üdvözítő ítélet.

Bef.: De a kapukon belül? Adja az Úr, hogy ott is Vele lehessünk. Hisz az az örök büntetés, ha az

örök sivatag számkivetettje volnék, és az az örök jutalom, hogy mindörökké Vele élhetek.

*

Diákbeszéd

(folyamatos sorszámozással)

27. beszéd: Az Isten országát keresők

Bev.: A munkát kereső ember célt tűz maga elé és ennek megvalósítása érdekében válogatja meg eszközeit. Mintegy világító pont előtte a cél, melynek elérése mindenekfelett kötelessége. Ettől a ponttól nem kalandozik másfelé, nem keres új célokat, hacsak olyanokat nem, melyek a főcél alárendeltjei. – Az iskolai év megnyitásával a **vezető gondolatnak megjelölése** a legidőszerűbb. Az év programja nem lehet valami részleges. Mint ahogy az élet maga sem. Nem lehet tanulás csupán, vagy jó viselkedés. Hiszen ezek egy-egy irányban fogják át a lelket. Olyannak kell lennie annak, hogy mindaz magába foglalja az egész ember kialakulásának tervezetét.

1. Az Evangéliumot veszem kezembe s az Úr szavát olvasom: „**Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok**” (Mt 6,33).

Ebben látom megjelölve évi munkánk programját. Az Isten szavát hallom benne, tehát helyes a beállítás. Lelki értékeket mondja a legnagyobbaknak, tehát nemes a cél. Benne van minden, amit az ember kereshet. – A **tanulás, a jó viselkedés, a törekvés** kiegészítő részei, eszközei ennek a célnak. Egész életét átfogja. Mert hiszen mi az embernek igazi tartalma? Már a földön keresendő, mert itt kell kidolgoznod. A mennyország a jutalom, amit Krisztus már az apostoloknak ígért. – Olyan harmonikus lendületet kell a földön kidolgoznunk, melyben béke honol, melyet nem sújt és nem tör le semmi, mely nem nézi viselhetetlen tehernek az élet terhét, mely a munkát lelkesedéssel végzi, mert benne életfeltételt lát, mely örömmel tud lemondani, felvenni keresztet, igát, melynek derús egén nem jelennek meg mindjárt fellegek, melyet nem ragadnak el hirtelen örömök, mely örül a mások jó helyzetén, segít mindenkinek. Olyan lelkület, mely felette áll az anyagi világnak s szellemi szempontból ítél meg mindent. – Íme az életet átölelő és minden körülményt magához olvasztó életprogram. Tényleg életprogram, olyan szélesen ágazó, melyet szinte merészen lehet egy év programjává szűkíteni.

2. **Bár tény, hogy egy egész férfikor életprogramja, de ennek öntudatra ébresztése már most szükséges.**

Eddig is erre törekedtünk, de talán nem élt egészen öntudatunkban, hogy mit teszünk, és miért intenek erre is, arra is. Ezt az évet tehát fordítsuk arra a munkára, hogy **öntudatunkra hozzuk, hogy mindez nemes, eszményi törekvésünk iránya és valósága ez: „Keressétek először Isten országát és annak igazságát”** (Mt 6,33). – De igaz az is: Isten országát úgy kell fogadni, mint a gyermeknek... Nekünk is állandóan szükségünk van gyermeki lélekre, mely fogékonyra tesz a jó szóra. A jó Istennek lélekben jelentkező **szavára!** Az ember lelke legyen olyan televény, amely befogadja a jó magot, de befogadja a napsugarat is... A nap, a harmat, az eső ereje sziklákat tör össze, mocsarakat szárít. Nincs ott élet, ahol elzárkózik a föld a napsugártól, vagy ha van, nem liliomos, virágos, pompás élet.

Bef.: Aki ezt a kész lelket hozza evangéliumi vággyal, azt biztosíthatom, hogy Isten országát fogja hordozni áhítatos lelkében.

28. beszéd: Istenatyánkkal együtt

Bev.: Isten és ember közös munkája biztosítja a lélek kifejlődését. Hol és hogyan tevékenykednek ezek az együttthatók? Ez a kérdés érdekelheti különösen a fejlődni, alakulni akaró embert. Hol az Isten munkája, hol és miképpen jelentkezik a kegyelem, melynek felfogása lelkünket fejlesztheti? – Keressem-e a természetben?... Adomány minden, de kívülem élő és mozgó... A lélek fejlesztése érdekében adott kegyelem azonban a **lélekben** keresendő. – Hol és hogyan fáradozzék az ember? Nem anyagi boldogulás, lelki érdeke forog kockán. Lelki munkába kell kezdenie... Ezek a zsongó gondolatok járnak az ember, a diákember lelkében, mikor életének kifejlesztése érdekében munkába kezd.

1. **Az Istené – a megindítás.**

Mégpedig teremtésben s további kegyelemáradásban. – Tipikus megszokott állítás: Isten képmását hordozzuk magunkban. „Kinek a képe és fölirata ez?” (Mt 22,20)... Isten képe emberlelken! – Ben-

nünk az **értelem**, mely megismer, az **akarat**, mely megvalósít. Isten is ezt hordozza. – Áthasonulni, ez a feladat és hivatás. Átformálni értelmünket... Felkelteni benne az érdeklődést nagy dolgok iránt. Rá-vezetni fáradság útján az igazság ismeretére. – Anyagi, kulturális, szellemi élet síkjára. Akarni ezt: mindig jót és soha rosszat! Ez szellemi törekvés. Itt már szerepet talán a teremtő Isten és ember közös munkájának megindulása. Majd a későbbi kegyelemáramlás is Isten indító ereje. A sötétségben fényt keresünk. A pirkadat derengése már elvezet. A fény csak a földön vezet. De vannak égből szálló, fénylő világosságok – az értelem világában is. A **mécs** a hit kegyelme, mely távolról világít! Sötét előttünk sokszor az élet... Nehéz, rögzös, bizonytalan az út... Vándornak a fény erőt ad. Az élet utasának kétszeresen a hit fénye. Erre–erre és bátran előre! A tudás is fény... Tán sötétségbe visz... De a **hit termézetfeletti** volta ráutal a végső kérdések misztikumára, megtöri bennünk az elbizakodottság démonjait. – Egyénileg is megvilágít. Lelkem mélyén játszódik le ez. Mit érne, ha csak más előtt tárulnának távlatok, ha mások kezében van a fáklya, s magam vak lennék? Mit érne a Sinai fényoszlop, ha sötét oldalát mutatják nekem?!... **Akaratom** is megindul. Ez is kegyelmi hatás. A nemes cselekvések irányában könnyed lesz. Olajos. Nem mérlegel! Mindenben a jobbat! „Quid hoc ad aeternitatem?” „Ad majora natus sum”... Ezek alapján indul. – Íme az Isten műve. A magasságokból lerohanó áradat, kristálytiszta patak, amely lelkedbe árad s melyet magadnak kell megvalósítanod. Ki hinné, hogy a finom hópelyh dagadó árrá szélesül?...

2. Az ég áramlásának felfogása és feldolgozása azután a te munkád!

Aki építeni akar, az **simá talajt készít**, völgyet tölt, hegyet bont. – A lelki munkás is **akadályokat távolít** s lelki alapot épít. Akadályokat, amelyek a hit távlatait és a jó cselekedetek születését gátolják. A hit kételyeit... Kicsinyes elzárkózást... Kicsinyes elbizakodottságot... Akarati ellanyhulásokat... Bűnös életet, mely leköt... Gyengeségeket, melyek nem tudnak megküzdeni a lelki nehézségekkel... Aztán gyűjti az anyagot, a téglát... Továbbá céltudatos az összeállítás. – Ennek kell végbemennie bennünk is. Súlyt helyezünk az építőmester szavára! Bízunk benne! A mi Mesterünk az evangéliumi Krisztus! Bízatok benne! Fogadjátok hálával irányítását, mely tanításokban, buzdításokban, lelki su-gallatokban jó hozzátok!

Bef.: Így kapcsolódik Isten és ember munkája, és így lesz a közös lelki munka eredménye: az igazi lelki ember.

* *

Beszédláncok

Első beszédlánc-csoport:

I. beszédlánc címe:

3. beszéd: A tiszta lélek – a lélek örömeiben

(Erkölcsi beszéd: A tiszta lelkek boldogsága)

Bev.: És a tiszta lelkek?... Ezek Istennel élők.

1. Lelkük fényében – Istent látják.

2. Lelkük örömeiben – Istent élvezik.

Bef.: Az örök Tisztaság boldogságát éli – a földi tisztaság.

*

II. beszédlánc címe: Hol találkozunk az Úrral?

1. beszéd: A törvényei csengésében...

(Dogmatikus beszéd: Az Isten tárgyi jelentkezése)

Bev.: A Sinai hegy lábánál...

1. Szólt az Isten – „választott népének”.

2. Szólt az Isten – „megváltott nemzedékének”.

Bef.: Végül az isteni törvények – Isten „jelentkezései”.

2. beszéd: A kegyelmeinek vételésében...
(Dogmatikus beszéd: A kegyelem forrása)

Bev.: És gyakorlatian észlelhetően?...

1. **Ige csengésében...**
2. **Szentségek használatában...**

Bef.: Itt **érzem** az Ő jelenlétét.

3. beszéd: Az örök kapuk tárulásában...
(Dogmatikus beszéd: Az örök találkozás)

Bev.: Ez nem jelen, hanem Krisztus ígérte **biztos jövő**.

1. **A „végszó jogán” – szól az Úr.**
2. **A személyes találkozásban – ítél az Úr.**

Bef.: Szerető Atyával találkozunk – itt, az igaz Istennel állunk szemben – ott.

*

III. beszédlánc címe: „És ha nem veszem észre?...”

1. beszéd: „Vakok” vagyunk?...
(Erkölcsei beszéd: Istent nem észlelők)

Bev.: A vak és a fény viszonya...

1. **Vagy nincs – lélekszemünk.**
2. **Vagy lezárt pillákkal vakokká – leszünk.**

Bef.: A felelősség – az akaratos tettektől függ...

2. beszéd: Életzajban tobzódunk?
(Erkölcsei beszéd: Istent nem észlelők)

Bev.: Az Isten – a lélek csendjében található.

1. **A világ zaja – elvon...**
2. **A világ zaja – „telít”...**

Bef.: Naivul azt hisszük: nincs is itt az Úr...

3. beszéd: Az „igazság fénye” vakít?
(Erkölcsei beszéd: Istent nem észlelők)

Bev.: Prohászka: a villanykörte oltásról... – Melyik az éltető fény?...

1. **A tudomány élet – szentjánosbogár...**
2. **Az Isten tudomány – életfáklya.**

Bef.: Csak bátran előre! A kis fény – az örök Fény gyermeke!

Hazavezet!!

*

Második beszédlánc-csoport: „Életfakadás – az Úrtól”

Ez nagy egységet magába záró gondolat, például a következők szerint részletezhető:

I. beszédlánc címe: „Kicsoda az élet Ura?”

(Figyelem! Erről a tételről beszéd-sorozatok találhatók a Szentháromság vasárnapi részben)

1. beszéd: Az örök Isten – Atya

(Dogmatikus beszéd: Az Isten valósága)

Bev.: A tudósok nagy vitája – az ősök keresése...

1. Személy az ősök.**2. Atya az örök Személy.**

Bef.: Így nézzon reá az ember!

2. beszéd: Az Ő Egyszülöttje – Fiú

(Dogmatikus beszéd: Az Isten valósága)

Bev.: Az Isten belső életét János apostol írja le: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben Istennél. Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,1-4). Majd a Mester ezt ígéri: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

1. Istent kinyilatkoztatás közli.**2. Egyházunk élő tanítása tanítja (Hitvallás!).**

Bef.: Szent titok a hármas Egység, de isteni tan alapja – hiszi az emberiség.

3. beszéd: Az Isten szeretete – Szentlélek

(Dogmatikus beszéd: Az Isten valósága)

Bev.: Róla is az Írás beszél...

1. Az isteni Szeretet – a lényege.**2. Ez az élő tanítás – lényeges része.**

Bef.: Ő – a harmadik isteni Személy.

*

II. beszédlánc címe: „Mit ad az élet Ura?”**1. beszéd: Földi életet**

(Dogmatikus beszéd: Isten ajándékai)

Bev.: 1 Mózes 1,27. idézetével kezdendő: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és asszonynak teremtette”...

1. Szeretete a mi létünk alapja.**2. Túlradó szeretete – képiségének adományozása.**

Bef.: Íme! Ez az ember földi értéke.

2. beszéd: Újjászületett földi életet...

(Dogmatikus beszéd: Isten ajándékai)

Bev.: De befejeződik-e az **emberi természettel** való gazdagítással a szerető Isten műve?**1. Megváltóban – Egyszülöttjét adja.****2. Megszentelésében – isteni természetét nyújtja.**

Bef.: Így az ember – istenivé nemesedik.

3. beszéd: Örök életet

(Dogmatikus beszéd: Isten ajándékai)

Bev.: De meddig birtokoljuk ezt az isteni kincset?... („isteni természet”)...

1. A tiszta életünk idején.**2. Az örök élet végnélküliségén.**

Bef.: Így lesz igaz az ítéletünk: az isteni természet birtokosa végnélküli kincshordozó.

*

III. beszédlánc címe: Hogyan zsendül az élet?

1. beszéd: A természet törvényei alapján

(Erkölcsei beszéd: Az emberi élet fokozatos fejlődése)

Bev.: Isten belénk helyezte a fejlődés törvényét: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet...” (1Móz. 1,28).

1. Lehetőségeket kaptunk.

2. És törvények betartásával bontakozunk.

Bef.: Így alakul ki belőlünk – az Isten képe.

2. beszéd: Az Isten újjászülő kegyelmének bőségéből

(Az emberi élet fejlődése)

Bev.: „Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

1. Bőség – a kereszti kegyelme.

2. Belőle fakad – az ember élete.

Bef.: Ez az igazi „életbőség”.

3. beszéd: Az Úr örök ajándékából...

(Erkölcsei beszéd: Az emberi élet fokozatos fejlődése)

Bev.: Végül is mi a mi legnagyobb ajándékunk?

1. Az öntudatos, szellemi élet.

Ez mikor mindennél nagyobb?

2. Ha végnélkülien boldog az öntudatos, szellemi élet.

Bef.: Ez az ajándékok ajándéka.

*

Harmadik gondolatból lehetne folytatni a kérdést, de itt csak egy beszédláncot adva:

Mi az emberi élet feletti hatalom?

1. beszéd: A véletlen?

(Erkölcsei beszéd: Mi irányítja az emberi életet?)

Bev.: A „fátum párkái” –sötét hatalmak...

1. Hát nagyobb a „vak sötétség?”...

2. Mint a fényes világosság?...

Bef.: Ehhez nagyobb hit kell, mint a Fény uralmának elfogadására.

2. beszéd: A halál?

(Erkölcsei beszéd: Mi irányítja az emberi életet?)

Bev.: Ha szkeletonnak rajzolom, akkor – pusztító kaszás... De akármilyennek gondolom – mégis magával ragadó hatalom.

1. Leívelés-e az életem útja?

2. Vagy emelkedés-e életem vágya?

Bef.: A halál nem lehet uram, hanem hazakísérő – **isteni követem.**

3. beszéd: Az élet Ura

(Erkölcsei beszéd: Mi irányítja az emberi életet?)

Bev.: Az Isten a személyes Lét. Sőt több. **Atyám!**

1. Ő az egész, tökéletes Élet.

2. Én a hozzátartozó végnélküli élet.

Bef.: Így lesz igaz Szt. János szövege: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

A mai ünnep „kis liturgia”-ja is az Istennel való élet boldogságát és diadalát ünnepli. Azért fogjuk össze tételeinket ezekben a gondolatokban: áhítózom az ég Urát és diadalmas énekbe öntöm lelkem boldogságát. – Felfigyelés, ima, könyörgés mind, mind azért robban elő lelkemből, hogy boldogan bír-hassam lelkem legnagyobb kincsét, az ég Urát. Az ilyen birtoklás azután örök dalra, énekekre és lélek-örömeire hangolja az ember életét. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. (Introitus) beszéd: Lélekfeltámadásért esengek

(Erkölcsei beszéd: Lelki újjászületés)

„Hajtsd hozzám, Uram, fületet, hallgass meg... Mentsd meg, Istenem, szolgálodat, ki benned bízik. Könyörülj rajtam, Uram, hisz hozzád kiáltok egész nap” (Zsolt. 28,1 és 2-3).

Bev.: „Moss engem tisztára vétkeimtől, tisztíts meg engem bűnömtől” (Zsolt. 50,4) – zengi a Zsol-táros. Gondoljunk csak önmagunkra. Hányszor érezzük gyarlóságunkat és hányszor szeretnők, hogy átalakulna életünk?... Tegyük most vizsgálat tárgyává: vajon mik a mi belső érzéseink?

1. Lelki elgyengülésemet érzem.

Belső világom zárt szentély, mely nem tárul bárki előtt. Benne hordom értékeimet és testi–lelki gyengeségemet.

a) Betegségeimet... (bűnök készsége). De persze itt **lelki** terheimre gondolok. Azokra a terhekre, amelyekről így ír az Írás: „Az ajkak bűneiért romlás jó a gonoszra” (Péld. 12,13). De azokra is, amelyeknek gyógyszerét így olvasom: „Az Úr félelme kiűzi a bűnt” (Sir. 1,27).

b) Halálomat (halálos bűn állapot!). Természetes, hogy itt is lelki halálomra gondolok. Arra, amelyről így beszél az apostol: „... irigykedés, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás, s ezekhez hasonló. Amint azelőtt mondtam, most megismétlem: Akik ilyesmit tesznek, nem lesznek Isten országának örökösei” (Gal. 5,21).

2. Lelki feltámadásért esengek.

A gyengülés, elesettség állapotában nem lehet más a hangulatom, mint az a vigasztaló érzés: az égi Mesterhez mehetek.

a) Ad Christum... Ahhoz, akiről így zeng az énekem: „A keresztfához megyek...” Azután hallok az apostol szavát, és ez is az én vigaszom: „A kereszt hirdetése ugyan oktalanság azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje” (1Kor. 1,18).

b) Pro remissione!... Bocsánatért! Erőért! Vigaszom, hogy ez lehetséges! Boldogan építkezem ezekre a szent ígéretekre: „Úgy tetszett az Atyának, hogy benne lakjék az egész teljesség, s hogy általa bé-kítsen ki magával mindent, ami akár a földön, akár a mennyben van...” (Kol. 19-20). – Így azután va-lóság lehet lelkem esengése és boldog lehet egész életem.

Bef.: Új életre vágyom és isteni életet nyerek!

2. (Introitus) beszéd: Az Úrhoz emelkedtem

(Erkölcsei beszéd: Az újjászület élet öröme)

Bev.: **Embernyi** életemet **istenivé** alakította a könyörgésemet meghallgató Isten. – Boldogító tu-datom ez az isteni íge: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az

isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ez a Vele való találkozásom értéke. – Most azután részletesen ismertethetem: milyen átalakulást hoz nekem a Mesteremmel való találkozás?

1. Istenemhez fűz a Mester biztosította kegyelmi életem.

A fűződés lényege: közelesés és egybefonódás.

a) Közel hoz... Persze itt nem fizikai, hanem lelki közelség értelmezendő. – Végtelenhez hogyan közeledhetem? „Közeledjete Istenhez, s ő is közeledni fog hozzátok” (Jak. 4,7). A lényegbeli felelet csak ez: lélekképben hasonlítok és halhatatlanságom is Hozzá vezet... Azért olvasom: „A halhatatlanság pedig közel hoz Istenhez” (Bölcs. 6,20). – Így tehát képmását hordozva és a halhatatlanság kegyét birtokolva a **létben** Vele élek – mindörökké.

b) Hozzá fűződő életemmel; úgy, hogy Belőle élek. Ezért olvasom Szt. János apostolnál: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5). Szinte érthető, hogy ez az isteni szó arra tanít, hogy élő és szeretetből hozzáforduló venyige legyek az örök Szőlőtőkén. „Uram, ne engedd, hogy elszakadjak Tőled!” – zsonghatja a lelkem, mert csak így leszen isteni az életem. „Le ne térj se jobbra, se balra, fordítsd el lábadat a rossztól, mert a jobbra vivő utat az úr ismeri, a balrattartók pedig gonoszak; Ő azonban egyenesekké teszi ösvényeidet, és utaidat szerencsés véghez vezet” (Péld. 4,27).

2. Dalossá lett átnemesedett lelkem.

Az Isten Magához fűz szeretetsugárzásával. És azután? A **tárgyi** átalakulás után **alanyi** élethivatást is élvez az életem.

a) Örömmel teli leszen az életem. De milyen örömmel? A földiek örömeivel? Olyan lelkiekkel, amelyekről így zeng a Zsoltáros: „Szomjazza lelkem az erős, élő Istent: mikor jutok oda, hogy az Isten színe előtt megjelenjem?” (Zsolt. 41,3). – Erre azután így felel a lelkem: „Nappal kegyességét küldi nekem az Úr, s éjjel neki szól énekem” (Zsolt. 41,9). Erről pedig szinte dalos lendülettel így beszél a lelkem: „Ti mind, kik féltitek az Istent, jertek, halljátok, elbeszélem, mily nagy dolgokat cselekedett velem!” (Zsolt. 65,16).

b) Dalossá csendül a lelkem. Az öröm kicsorduló. Az én lelkem kelyhe is színültig telten csordulóvá válik. Lásd: a girát elvesztő, majd megtaláló asszony örömét: „Ha megtalálja, összehívja barátait és szomszédait és azt mondja nekik: örüljetek velem, megtaláltam elvesztett drahmámat...” (Lk 15,9). De reánk nézve is így folytatandó: „Éppen így örülnek majd Isten angyalai egy megtérő bűnösnek” (Lk 15,10). És így emígyen is zenghetünk: „Áldjátok Istenünket, ti nemzetek, hallassátok dicséretének szavát” (Zsolt. 65,8). Így pedig: **élettel** és **lélekdallal** járok az Úr előtt.

Bef.: Isten „dalos népe”, Dávid király lantoló lelkének hordozója leszek.

*

1. (Oratio) beszéd: Egyházunk a földi várunk

(Dogmatikus beszéd: Az Egyház hivatása)

„Egyházadat, Urunk, a te állandó irgalmasságod tisztítsa és erősítse, és mert nélküled biztonságban meg nem állhat, kegyelmeddel mindig kormányozd”.

Bev.: Nem vagyunk teljesen elszigetelten élők és járók... Családi együttes az alapközösségünk és a társadalmi kiszélesedés a közösségi életünk. – De azután kérdezhetnők: vajon lelki közösségünk van-e egybefogó egységben? Ez a szent közösség: az Egyház. Hogyan értelmezendő ez?

1. Krisztus egybegyűjti báránynépét.

A Mesternek fáj – a szétszórtság. Ezért mondja: „Ahogy végignézt az embereken, megesett a szíve rajtuk, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok... Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akorból valók. Azokat is ide kell vezetnem...” (Mt 9,36 és Jn 3,16).

a) Ő magát Pásztorrá teszi, hogy egységes legyen a nyája. Olyan Pásztorrá, aki szereti a nyáját: „Örüljetek velem, megtaláltam elvesztett juhomat” (Lk 15,6).

b) Majd Egyházát is, a jövő nyáját pásztorra bízta: „Mikor Jézus látta, hogy ott áll anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, ő a te fiad!” Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, ő a te anyád!” (Jn 19,26).

2. Hazasegíti Krisztus vándor „báránynépét”.

a) Erre figyelmeztet az apostol szavával: „Tudjuk ugyanis, hogy ha földi sátrunk leomlik, Istentől

kapunk lakóházat: örök hajlékot a mennyben, amit nem emberkéz rakott” (2Kor. 5,1).

b) Ezt értelmezi – az ember munkáját is beleszámítva – az apostol mondván: „Amit az ember vet, azt le is aratja. Aki tehát testébe vet, testéből is arat majd romlást; aki pedig lelkébe vet, lelkéből arat örök életet” (Gal. 6,8).

Bef.: Szent karám az Egyház, amelynek Pásztora – az égi Mester.

*

1. (Graduale) beszéd: Dicsérő dallal dicsérjük az Urat (Liturgikus beszéd: Isten dicsérete)

„Jó dolog az Urat dicsérni, nevednek, óh Felséges, éneket zengeni, hirdetni reggelenként kegyelmedet, éjjelente hűségedet” (Zsolt. 91,2-3).

Bev.: Isten felé emelkedik az ember lelke. – Mi ennek a módja?

1. Zene és ének az istentisztelet kísérete.

Pogányok, egy Istent hívók egyaránt eszközöket keresnek lelkületük fejlesztésére.

a) Eszköz a pengő húr. – Persze, csak eszköz, amely a belső öröm zengése folytán lehet Istennek dicsérete. Egyébként – Szt. Pál szövegére gondolj – **csak** hangegyveleg: „Szóljatok bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom” (1Kor. 13,1). – De a lélek telítésével – megnemesített eszköz és Isten dicséretét zengő hűrozzat.

b) Eszköz a daloló nyelv. Ezt magasztalja az Írás: „Ajkad színméztől csepeg, mátkám! Méz és tej van nyelved alatt” (Én 4,11). Ennek égi értékét dicsőíti az apostol: „Megesküdtem önmagamra, szól az Úr: előttem hajlik meg minden térd, s minden nyelv Istent magasztalja” (Róm. 14,11).

2. Áldozatos imádás és lélekáldozat az istentisztelet lényege.

Az ajak dalol, az ujj húrokat penget. De a lélek valóságos lendülete – az imádás és az áldozat.

a) Imádás. – Sohase felejtse, hogy **lényegét** így határozza meg a Mester: „De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádókat kíván. Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,23-24). – És azt is vedd tudomásul, hogy Istennek parancsa így zendül dalba: „Az egész föld imádjon és dicsérjen téged, zengjen nevednek dicséretet” (Zsolt. 65,4).

b) Áldozat. – Ez is az emberlélek Isten tisztelétének szent eszköze. Erről is ezt olvasom: „...az Urat, a ti Isteneteket, ki kihozott titeket Egyiptom földéről nagy erővel és kinyújtott karral, őt féljétek s őt imádjátok s neki áldozzatok” (4Kir. 17,36). Sőt erről is ilyen parancsot ad az Úr: „Áldozzatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,6). Sőt felfokozottan hangzik ez a parancs: „Dicséretet mutass be áldozatul az Istennek, és teljesítsd fogadalmaidat a Felségesnek” (Zsolt. 49,14). „Mint kosokból, bikákból és ezernyi kövér bárányból álló égőáldozat, olyan kedves legyen előtted a mi áldozatunk, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,40). – Végül gondolj az örök Áldozatra! Idézd lelked elé a **keresztáldozatot**... annak megisméltetését, a **szentmise-áldozatot**. „Ez az én testem, amelyet értetek adok... Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19 és 20).

2. (Graduale) beszéd: Éjjel-nappal zengjük dicséretét (Erkölcsi beszéd: Istentisztelet módja)

Bev.: Vajon mindnyájan és állandóan Istent tisztelők vagyunk-e mi, a föld emberei? – A „sötétlelkűek” tagadóan válaszolnának, mert a sok istentelenség, annak ködössége miatt bizonytalan a látásuk. Pedig a felelet csak ez lehet: Igen! Igen! Hívó, hitetlen egyaránt Istent imádó. – De hogyan?

1. Tudattalan életünk tényével.

Mivel mindenki mindenkié, azért mondom: ez objektív munka. Nincs alóla kivétel.

a) A létünk tényével Istenhez tartozunk. **Csak** Ő tart fenn, és **csak** Vele élhetünk. Nélküle: „Bizony mint az árnyék, elmúlik az ember, hiába fáradozik” (Zsolt. 38,7).

b) A kidolgozott életünk megsegítésével is Istenhez tartozunk. Isten segítőnk, Isten az életünk, Isten az örök életünk. Ezért olvassuk: „Mi tudjuk, hogy a halálból átjutottunk az életre, mert szeretjük testvéreinket” (1Jn. 3,14).

2. Tudatos életünk Feléje fordulásával.

De tovább is kell mennünk! Magunknak kell vállalni a munkát és a feladatot. Nekem erőm az Isten, de tevékenység és előrehaladás az én feladatom! „Ő lelkennek életet ad, és nem hagyja meginogni lábamat” (Zsolt. 65,9). – De hogyan járok biztosan az Úr útján?

a) Tervszerű behódolással. Lelki készség és odahajlás ez. Olyan mélységes hiten épülő odahajlás, amely ezt a gondolatot váltja ki belőlünk: „Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek” (Róm. 6,22).

b) Gyakorlati élet munkájával. Ez pedig az elméleti odahajlás következménye: állandó, áldozatos élet. Az a munkába állás, amely megszakítás nélkül így éli életét: „Testünkben Jézus kínszenvedését hordozzuk szüntelen, hogy Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön. Életünk folyamán váltig halálra szánnak minket Jézusért, hogy Jézus élete is nyilvánvaló legyen testünkön” (2Kor. 4,10-11).

Bef.: Így nincs elpihenés. Világ és embervilág mindig zengi Isten dicséretét.

*

1. (Offertorium) beszéd: Felfigyelek az Úrra (Erkölcsei beszéd: Lélekrezonancia)

„Várva-vártam az Urat, s ő figyelmét felém fordította. Meghallgatta könyörgésemet... És szájamba új éneket adott, Istenünket dicsérő szót” (Zsolt. 39,2; 3; 4).

Bev.: Annyira titokzatosan távolálló-e az Úr, hogy nem közeledhetem Felé? Ne felejtsd: az élet, a tudást is birtokló tudatos élet reátalál az Istenszemélyre! Lélek az Isten. Lélekszárnyakon közelíthető és található. – Hogyan?

1. Vágyva vágyom az Urat.

Ősi Isten adta erőnk a tudatos vágyakozás. Ember lélek az örök Lélek után vágyakozik. Mire terjed ki ez a vágyakozás?

a) Magát az Urat vágyom. Ezért sóhajt állandóan a lelkem: „Bár lenne, ki meghallana engem, és meghallgatná óhajomat a Mindenható” (Jób 31,35). Sőt ezért kínálom mindenemet az Úrnak: „Szeretnék megszabadulni, hogy Krisztussal legyek. Ez volna a legjobb” (Fil. 1,23).

b) De az Úr Személye mellett az Úr erejét is áhítozom. Hangozzék ezért ítéletben, vagy isteni ígében; mindkét esetben Isten erejét sugározza felém. Ezért merítek erőt ebből a két kinyilatkoztatásból: „Lelkem epedve óhajtja ítéleteidet minden időben” (Zsolt. 118,20). – „Ez a jószándékú Sergius Paulus helytartó kíséretéhez tartozott, aki magához kérte Barnabást és Pált, mert hallani kívánta az Isten igéjét” (Ap.Csel. 13,7). –Végül is Istenatyját keresi a földön élő „isteni ember”.

2. És megtaláltam az Istent.

Reátalálok, ha észreveszem, hogyan figyelt reám és hogyan hallgatott meg engem.

a) Respexit Deus hominem. Ezért eseng a próféta: „Hallgass meg, Uram, hisz irgalmad kegyes, tekintis reám nagy könyörületedben” (Zsolt. 68,17). És ezért a felfigyelésért hálás Ábel: „És tekintte az Úr Ábelre s ajándékaira” (1Móz. 4,4).

b) Exaudivit Deus hominem. – Biztat erre is az Úr: „... ha hozzám kiált, meghallgatom, mert én irgalmas vagyok” (2Móz. 22,27). És boldog ítélettel hálálkodik az Írás szava: „Az Úr meg is hallgatá Izrael könyörgését...” (4Móz. 21,3). Sőt ismételten halljuk a vigasztaló szót: „Tudjátok meg, hogy az Úr meghallgatja könyörgésteget, ha hűen kitartotok az Úr színe előtt a börtben és az imádságban” (Judit 4,12).

Bef.: A „titokzatos Istent” lélekszárnyakon megtalálhatja a földi ember. Az „Isten képmása” reátalál az ő „Istenarcra”.

2. (Offertorium) beszéd: Ezért hálával dicséred Őt! (Erkölcsei beszéd: A hálás ember hódolása)

Bev.: Az elveszett girát találó asszony örömdalt énekel. És az Istentől távol járó, az igazi életet elfecsérlő, de Őt magát megtaláló ember mit cselekszik? Rövid felelet: reátalál az új életet adó Úrra, és ezért mit tesz a lelke?

1. Dalt énekel az ajka.

A boldog „találó” dala csendül.

a) Akit áhítoztam, azt megtaláltam. Boldog tehát az életem, és így dalra csendül az ajkam. Hűséggel követem az apostol tanácsát: „Egymás közt zsoltárt, himnuszt és szent dalokat énekeljete, daloljatok és zengedeztetek szívből az úrnak” (Ef. 5,19). Sőt vállalkozom arra, hogy ennek örömét mások lelkébe is átültetem. „Tanítsátok és intsétek egymást nagy bölcsességgel. Énekeljete hálás szívvel zsoltárt, himnuszt és szent dalokat Istennek” (Kol. 3,16).

b) Örömmel hallok az **Úr küldöttének szavát**, és csatlakozik hozzá gyarló emberi ajkam. De hatalmas hálával! Mégpedig **az új, az isteni élet dalával**.

2. Himnuszt zeng a lelke.

A dal a lélek örömhanga, a himnusz a lélek extázisos éneke.

a) Ezt is dalolom, mert a legnagyobbat, az Urat találom. Azért, mert magam is érzem: „Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset művelt” (2Móz. 15,21). Sőt azt is érzem, hogy egyedül Istené a dicséret. Jól mondja az Írás: „Téged, Isten a Sionon, dicséret illet” (Zsolt. 64,2).

b) De ez a himnusz csak akkor lesz **igazán Istent dicsérő**, ha **egész életem valósága** zengi Isten dicséretét. – Úgy élek, hogy az **isteni élet valósága** – az Istent dicsérő himnusz **lélekéletté** varázsolódó életakkordja.

Bef.: „Istenivé” nemesedett lelkem égi Atyám dicséretét zengi mindörökké.

*

1. (Secreta) beszéd: Szentségeiddel erősödjem!

(Dogmatikus beszéd: A szentségek kegyelmi hatásai)

„Szentségeid, Urunk, őrizzenek meg és az ördög támadásai ellen mindig védelmezzenek meg. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.”

Bev.: Égi kegyelmek szent csatornái a szentségek. – Mit hoznak nekünk?

1. Minden bűntől tisztítanak.

Eredeti és személyes bűnökre kell gondolni.

a) Az eredeti bűn ennyit jelent: „...a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek” (Róm. 5,12).

b) A személyes bűn pedig így értelmezendő: „Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, önmagunkat csaljuk meg és az igazság nincs bennünk... Ha azt állítjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá tesszük őt, és tanítása nincs bennünk” (1Jn. 1,8 és 10). Végül mindkettőt törli a Megváltó.

2. **Isteni életerőt biztosítanak.** Itt már a **kegyelem** áramlása a döntő, de az emberi együttműködés is igényelendő.

a) Adja az ég Ura. „Benne van vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánata, kegyelme bőségének arányában, amelyet minden bölcsességgel és okossággal, gazdagon árasztott ránk” (Ef. 1,7-8).

b) Kérje a föld embere! „Lépjünk tehát bizalommal a kegyelem trónja elé, hogy irgalmat nyerjünk és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsid. 4,16).

c) Élettel élje a föld ajándékozottja. „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20).

Bef.: Újjászületést kereső ember a kegyelem forrásaihoz zárandokol. És mi az eredmény? Az **élet Ura** – a természetfeletti **élet** kegyelmével gazdagítja, indítja és istenivé alakítja a föld zárandokát.

*

1. (Communio) beszéd: Lélekélet –végnélküli élet

(Dogmatikus beszéd: Az ember értéke – Isten ajándéka)

„A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51).

Bev.: Őszi szellők faleveleket sodornak... Az őszi a tél előfutára... Mintha temetkeznék az élet. – Temetői menetek emberélet hanyatlását hirdetik... Mintha az élet elmúlására figyelmeztetnének... De ilyen-e az ember élete? Vajon az élet Ura a temetőt tette urammá?...

1. Teremtette Isten a lelkemet.

a) Föld a testünk, **szellem a lelkünk**. Mégpedig tiszta szellemmé teremtette az Isten. Ezért mondja az Írás: „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta” (Sir. 17,1). Sőt a lélek kivételes átöltözködéséről így szól az apostol: „...öltözték föl az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol. 3,10).

b) Ha szellemi a lelkem, legyen szellemi az életem! Ezt így könyörgöm le az Úrtól: Teremts újból tisztává, égi Atyám! Fohásznak alapja ez az isteni ige: „Az ő alkotása vagyunk: Krisztus Jézusban jótettekre teremtett minket, melyeket Isten előre elrendelt, hogy bennük éljünk” (Ef. 2,10).

2. Végnélküli életre hívta a lelkemet.

De nekem még ez is kevés, ha csak tisztává leszek! Nekem több kell. Én boldog akarok lenni – Istenatyám szeretetében. Élni akarok az élet Urával.

a) **Földön** is kegyelmében boldogulok. Ezért olvasom örömmel az Írást: „Boldogok embereid s boldogok szolgálid, kik mindig előtted állnak s hallják bölcsességedet” (3Kor. 10,8). – Majd ezért örvendek ennek az isteni üzenetnek: „Térjete meg tehát ti bűnösök, tegyétek azt, ami igaz az Isten előtt, bízva, hogy irgalmat gyakorol veletek!” (Tób. 13,8). – Végül alázattal akarok csatlakozni azokhoz, akikre áll ez az Írás: „Boldog a szem, mely látja, amit ti nem láttok” (Lk 10,23).

b) **Égben** végnélküli élettel gazdagodom. – Odaadón és örömmel hallom ezeket az ígéket: „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent. Boldogok a békességesek: ők Isten fiai. Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,8; 9; 3). Magam is **erre** török, hogy Istent bírhasam.

Bef.: Mi tehát az én boldogságom? Ez: égi Atyámnál örök életet él a lelkem!

2. (Communio) beszéd: Lelkikenyer az útravalóm

(Dogmatikus beszéd: Az örök élet eledele)

Bev.: Örök életemet táplálhatja a föld kenyere? Amilyen a hivatásom, olyan lehet életkenyerem. – És az én élethivatásom?

1. Végnélküli életre hívott az Úr.

Nem teremtett széteső hulladéknak. –Csak átfutó látszat – a porrálevés.

a) Meghívott –Isten fiúságára. „A szolga nem marad mindig a házban, de a fiú mindig ott marad” (Jn 8,35). Olyan fiúságra, melyre ez a szent szöveg a magyarázat: „Pillanatnyi, könnyű szenvedésünk ugyanis a mennyei dicsőség túlradó, örök mértékét szerzi meg számunkra” (2Kor. 4,17). – Oly földi életre, melynek végét így várhatom az apostollal: „Vív meg a hit jó harcát! Szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál hivatást, erre tetted le számos tanú előtt az igaz hitvallást” (1Tim. 6,12).

b) Vár is engem örök házában. – Maga mondotta, maga teljesíti: „...Én örök életet adok nekik: nem vesznek el soha és senki sem ragadja el őket a kezemből” (Jn 10,28).

2. Lélekkenyerrel táplál a Mester.

Azért ad olyan táplálékot, amely isteni erőt ad életemnek.

a) Erőt vegyek a földön. – Kenyér ez – a testnek, de „kenyér” ez – a léleknek is. Mózes és János így ír erről: „Ez az a kenyér, amelyet az Úr néktek eledelül adott” (2Móz. 16,15). „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret” (Jn 6,32).

b) És már itt is Szent Teste készítsen az örök életre. Előfutamozza ezt Mózes ígéje: „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannat adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). De beteljesíti a Mester szeretete: „Én vagyok az élő kenyér, aki mennyből szállottam alá” (Jn 6,41). „Én vagyok az élet kenyere” (Jn 6,48). „Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,50).

Bef.: Örök élet zarándokainak – örök Kenyere és tápláléka.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Coelestis operatio

(Dogmatikus beszéd: Isten Lelke mibennünk)

„Testünket és lelkünket, kérünk, Urunk, járja át a mennyei adomány működése, hogy ne a saját érzékiségünk, hanem annak ereje uralkodjék bennünk állandóan. A mi Urunk Jézus Krisztus által.

Amen.”

Bev.: De elpihenő erő–e bennünk az Isten? Az elpihenés tárgyilag lehetetlen, mert az Isten **állandó tevékenység**. – De ha tevékenység, akkor kérdezhetem: hogyan dolgozik bennünk az Isten?

1. Birtokban tartja a lelket.

A birtokban tartás erő! Ez az: Inhabitatio Spiritus Sanctus. Ezért mondja az apostol: „...ő, aki Krisztus (Jézus) halottaiból föltámasztotta, életre kelti a ti halandó testeteket is benne lakó Lelke által” (Róm. 8,11). Ugyanezt magyarázza más szavakkal: „... ti az élő Isten temploma vagytok, amint Isten mondja: „Közöttük lakom és közöttük járok, Istenük leszek, ők meg az én népem” (2Kor. 6,16).

2. Tevékenyvé teszi az életet.

De dolgozásra, áldozatra, életre lendítő indítás: **cooperatio divina**.
 a) A földi életben **ilyenné** segít: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).
 b) Az örök életben **ilyenné** alakít: „Vele temettek el a keresztségben, vele is támadtok föl az Isten erejébe vetett hit által, aki föltámasztotta őt halottaiból” (Kol. 2,12).

Bef.: Mivé lesz az ember élete? Isten kegyelmétől hajtott, emberi készséggel dolgozó, tökéletesedő és örök tevékenységben kivirágzó. Az igazság ez: az élet Ura az élet diadalát adja a föld emberének!

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangéliumra épített beszédek

A mai vasárnapi Evangélium így szól: „Ezután egy Naim nevű városba ment. Tanítványai és nagy néptömeg ment vele. Mikor a város kapujához közeledett, halottat hoztak ki, egy anyának egyetlen fiát. Az anya özvegy volt. A városból sok nép kísérte. Mikor az Úr meglátta, megérett rajta a szíve és így szólt hozzá: „Ne sírj!” Aztán a koporsóhoz lépett és megérintette. Akik vitték, megálltak. Ő így szólt: „Ifjú, mondom neked, kelj föl!” Erre a halott felült és beszélni kezdett. Ő pedig anyjára hagyta. Félelem szállta meg mindnyájukat és áldani kezdték Istent: „Nagy próféta támadt köztünk, Isten meglátogatta népét!” (Lk 7,11-16).

A szöveg tehát a naimi ifjú feltámasztásának történetét írja le. – Ha mármost ezt az evangéliumi szöveget akarjuk megbontani, akkor elemi egyszerűséggel a következő **gondolatcsoportok** ötlenek eszünkbe: lehetne szólni arról az egyetemes **életútról**, amelyet az emberek járnak születéstől a halálon át az Isten országáig. Majd igen szép beszédekkel kínál **a Mester és a köréseregők lelkületének** vizsgálata. Természetes, hogy ez mindig reánkvonatkozó szempontokra is felhívja a figyelmet... De központi gondolat lehetne az **édesanya** és a **feltámadt ifjú** is. Itt azután ki lehetne térni a csoda kérdéseire is, de mi ezt a tételt máshol közöljük... – Lássuk most a különálló, majd a láncokba fűzött beszédek egyenként.

Különálló beszédek

a) *alcsoport: Az ember életútja, Isten keresése, Krisztus találása és „hazaérkezése”...*

– Természetes, hogy itt nincs összefüggő rendszer, hanem a gondolatkörből – szinte ötletszerűen – előrelöbbanó tételeket érintünk.

1. beszéd: Itt az Úr... (Krisztus Istensége)

Bev.: Júdea zarándokaival emberként, tanító Mesterként jár Jézus Krisztus Palesztina hegyes–völgyes országútján. – Napi élete – az ember élete, tanító és jótévő munkája pedig – isteni erőt sugárzó. Ennek az igazságnak feltárulása az Ő 33 éves földi életének feltárulása nyomán lett életünk boldogsága. Természetes, hogy a lepergő élet sok–sok emberi vonást árul el... Születése... Menekülése... 12 éves korabeli tanítása... Nyilvános szereplése... Kínzenvedése és halála – az **emberi természet** revelációjának sora. – De csodálatos **élete, tanítása, öntudata, csodatettei, jövendölései** és emberi életeket **átisteniesítő ereje magasabb rendűségére** enged következtetni. – Kicsoda tehát a Mester? – Ez a kérdés tódul ajkunkra, ha személyével akarunk foglalkozni. – Legyen tehát a mai szentbeszéd tárgya: hogyan bontakozik ki és hogyan lép elénk végső életképben Krisztus Urunk teljes személyisége?

1. Első tételként leszögezhetjük: **A tanítását váró és követő nép előtt – az ember Krisztus je-**

lentkezett.

Ő a betlehemi Kisded; Ő a vándor Tanító; Ő a Golgota Áldozata. Tehát – látszólag – csak **ember**.

a) A választott apostolok is **emberi igényeiről** gondoskodtak: „Tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek” (Jn 4,8). – De az is igaz, hogy az „**élet igéi** hordozójának” is vallják: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68). – Így tehát emberi természetét is tudják: „Főpapunk ugyanis nem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben ne tudna együttézni gyöngeségeinkkel, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, de bűnt nem követett el” (Zsid. 4,15). Sőt egész életét **így** jellemzi Szt. Pál: „...szolgai alakot fölve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan volt, mint egy ember” (Fil. 2,7).

b) Ámde már a samariai asszony a **Messiást** is látta benne, mert észrevette, hogy Ő a rejtett dolgok ismerője... A jó Messiást látta... A könyörületes Messiást látta... A segítő Messiást várta... – Később teljesült is lelke vágya, mert hite megindította az „isteni Küldött” lelkét, és így megkönyörült rajta...

c) És mi mit látunk Benne? – Lélekben mi is bizakodva néztünk sokszor a természetünket is hordozó és velünk érző **Mesterre!** Lássuk Benne a szerető Testvért!... De lássuk Benne az „isteni Küldöttet”, mert csodái, jövődölései, és a rajta teljesült prófétái igazolás Messiásunkat mutatja előttünk! Szinte azt mondhatnók: lehull róla az **emberi köntös**, és feltűnik az **égi Követ** csodás életalakja.

2. A naimi város szélén – az Isten jelenlétét hirdeti a „feltámadt ifjú”. Nem szóval, hanem **tettel**. Azzal a csodatettel, amely a halottat életre támasztotta.

a) Bár az ember Krisztus és az Isten Fia között nagy a vélt szakadék, mégis az utóbbi felé **hajlik** az emberek lelke. A csoda ugyancsak ilyen hangot vált ki: „Félelem szállta meg mindnyájukat és áldani kezdték Istent: „Nagy próféta támadt közöttünk, Isten meglátogatta népét!” (Lk 7,16).

b) De ez már előkészület arra, hogy reádobbenjünk arra: közöttünk az Isten jár. – Azon azután ne csodálkozzunk, mert nem szavak, hanem lassú tettek nyilvánították ki a Krisztust. „Üdvös dolog ugyanis rejtve tartani a király titkát, de az Isten műveit hirdetni és dicsőíteni tiszteletreméltó tett” (Tób. 12,7 – mondja az Írás. – Isten **nagy tette**, a megtestesülés titka is lassan revelálódik.

c) A mi életünk is húzódjék Krisztushoz! Lelkünk csodás „feltámadása” azt fogja mutatni: **itt az Isten közelében vagyunk...**

Bef.: Beféjező összefoglalásban forduljunk a természet és természetfeletti képhez!... Búzaszemek, faóriások magvai rejtve hordozzák belső értéküket és tartalmukat. – De a fejlődő bontakozás később megmutatja: mit hordozott az apró mag?... Krisztus emberi alakját pedig az **isteni Személy** hordozza. Ezt a belső titkot – hosszú életreveláció közli az emberekkel. Minden egyes esemény egy-egy „mozaikszem”, amely végül is az **Istenember** élő alakját állítja elénk.

2. beszéd: A megindult szívű Mester

(Dogmatikus beszéd: Jézus emberi érzései)

Bev.: Isten végtelensége előtt mindig **hódol** a véges ember, de a Messiást küldő Isten szeretetére **szeretetre** lobban a föld zarándoka. – Az örök Szeretet égi követe pedig állandó Közvetítő Isten és emberek között. Maga pedig az áldozatos Szeretet... Miképpen jelentkezik a Mester életében az isteni szeretet?

1. A földön járó Istenember emberi szíve megindul az emberek baján.

a) Mi az Ő munkája? **Miért jött?** Angyali ének jelzi: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). **Mit ad?**... „Mondom nektek: mindannak, akinek van, még adnak, hogy bővelkedjék; akinek pedig nincs, attól még azt is elveszik, amije van” (Lk 19,26). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – **Mit tesz?** Segít betegen, sőt halotton is. A naimi ifjú anyját látva így ír az Írás: „Mikor az Úr meglátta, megesett rajta a szíve és így szólt hozzá: „Ne sírj!”... (Lk 7,13). A résztvevő szívű Mester hangja ez. Ugyanez a hang csendül fel Lázár halála hírére: „Testvéred föl fog támadni” (Jn 11,23). Majd azt írja az Evangélium: „Amint Jézus látta, hogy sír, és hogy a vele jött zsidók is sírnak, lelke mélyéig megrendült. „Hová tettétek őt? – kérdezte. „Jöjj, Uram, felelték, nézd meg. „**Jézus könnyekre fakadt**” (Jn 11,33-35). Sőt Jeruzsálem látásán is könnyeket hullat a Mester. „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt. Aztán így szólt: „Bárcsak fölismernéd te is legalább ezen a napon, ami békeségedre szolgál! De sajnós el van rejtve szemed elől!” (Lk 19,41-42).

b) És mire tanít minket a jószívű Mester igéje? Bizalomra hangol, hogy velünk érez. Bizalomra

hangol, hogy megsegít minket. Bizalomra hangol, hogy bajaink, sőt lelki halálunk idején feltámaszt bennünket. Örömtől hangos a mi lelkünk, hogy ilyen jóságos a mi Mesterünk. – Mindez azonban az ember Krisztus lelkének fenséges vonása. Leereszkedő jóság – a jóságos szerető ember felé.

2. Ámde a Mester isteni Személye – csodával is ajándékoz.

Jézus többet tesz, mint a tudós, az igaz, a jó ember. Olyan területre lép, ahová csak az Isten léphet. Az ifjúhoz, a halotthoz így szól: „Ifjú, mondom neked, kelj föl!” (Lk 7,14).

a) A halál Ura nem lehet ember. A feltámasztás ténye az Isten csodatevése. – Íme: a tett hirdeti a Messiás személyiségét. Isten áll itt, Aki a halál felett uralkodik. – Csodák várói vagyunk és csodák hódolói vagyunk.

b) Rajta igazolódik a próféta szava: „Kiszabadíthatnám én őket a halál kezéből, megválthatnám őket a haláltól; halálod lehetnék, ó halál, marásod lehetnék, ó alvilág!” (Oz.13,14).

c) Ő Maga is mondja magáról: „Meg volt tehát írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnapon halottaiból föl kell támadnia” (Lk 24,46).

d) Végül ezt is mondhatjuk, hogy **tapasztalatunk** is a fenti igazsághoz vezet. – Nincs-e életünkben olyan csoda, hogy halálos elesettségből életre támaszt a Mester? – A keresztfá – életet fakasztó, üdvösséget adó gerenda. Áldott gyümölcse – életünk feltámasztója. Ezt látjuk – sok ember életében, ezt kérjük és várva várjuk a mi életünkben is.

Bef.: Az evangéliumi Mester tudja és földi igényeinket is megsegíti. De érzi lelki szükségleteinket is és kegyelmével megemel.

3. beszéd: Mester, a tökéletes ember

(Dogmatikus beszéd: Jézus az emberi természet hordozója)

Bev.: Naim kapujánál csodát tevő Mesterre megrendülve néz a sereg, mert benne az isteni hatalom hordozóját látja. – De nézzünk most szemébe az **ember Krisztusnak**, akinek lelkén átrezeg az ember érzésvilága... Tegyük pedig ezt azért, hogy az „**ember Krisztushoz**” egészen természetesen közeledjék az „Istent kereső szenvedő ember”. – Mit árul el Krisztus emberi érzésvilága?

1. Részvétet mutat az „ember Krisztus”.

Szenvedő anyát lát, síró tömeggel találkozik... Mit tesz?

a) Részvéttel nézi a szenvedőt.

b) Segítségére siet a zokogóknak.

2. És így bajokban, szenvedésekben közeledhet hozzá a küszködő ember.

Mert hiszen nem hiába hívjuk a földet „siralom völgyének” is. Bár Isten terve és akarata szerint – paradicsom, de az ember, a szabad ember tette és élete miatt – szenvedések helye.

a) Magam belső és külső bajait érzem... Segítség kell! Honnét? Az **ember Krisztus – részvétellel** telített szívéből.

b) Mások bajait is látom... Segíteni kellene– Hogyan? Amit magam tudok, azt teszem, de a **részvétellel** mellettünk álló Mester szíve segít.

Bef.: Egyik botanikus így szólt tanítványaihoz: „ne szomorkodjatok, hogy kis kertünk virágai behúzták szirmaikat... Most fáznak és szenvednek szegénykéik... Figyeljete, ha találkoznak a sziporkázó napsugárral, akkor meglibegtetik szépséges szirmaikat!” – És ha mi találkozunk – az élet **Napjával**, Krisztussal?...

4. beszéd: A vigaszt mondó –csodát tevő Mester

(Dogmatikus beszéd: A csodatevő Mester)

Bev.: Közismerten ismételtetjük: Isten a mi Urunk, és embertárs a mi testvérünk. A megtestesülés titka útján Isten Fia ember lesz és így mint Isten Urunk marad és mint ember testvérünkkel alázódik. – Az a kérdés, miképpen fordul hozzánk a földön járó Istensége mellett emberi testet öltött Mester?

1. Vigaszt ad a szava.

Az Evangélium szava szerint így szól az özvegyhez az Úr: „Ne sírj!” (Lk 7,13). Bár a szó csak résztvevő beszéd, de reményt keltő csengése vigaszt visz szomorú lelkébe.

a) Ez a vigasztaló készség vonul át Mesterünk egész életén. Ő az emberek Megváltója, tehát Isten előtt megemelője. De Ő a földön járó Istenember, tehát az embernek – az azonos emberi természet útján – segítő testvére. **Ez is vigasztaló tudat.**

b) És a Mester földi élete tényleg **vigaszt nyújtó**. Betegek, szenvedők, bűnösök állandóan hallják **vigasztaló** szavát. „... Én sem ítélek el. Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,11).

c) Még a halottak és hozzátartozói iránt is **vigaszt** ígér a Mester. „Testvéred föl fog támadni... Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,23 és 25). – A Kereszt pedig édesanyának, Jánosnak, a jobb latornak és a bűnös népnek is **vigaszt** nyújtó. Az utóbbiért így imádkozik: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit tesznek” (Lk 23,34).

d) Vajon mi is odafordulunk a vigasztaló Mesterhez? Ha a hallottak belevésik lelkünkbe a Mester áldott életéről a **vigasztaló** jelzõt, akkor fáradt, bágyadozó életünket, szomorú lelkünket odafordíthatjuk a vigaszt csordító Mesterhez.

2. De vigasztaló szava mellett – csodával új életet nyit cselekedete.

a) A halott ifjú elszakadt a földtől és Isten terve szerint az örök élet kapuján kopogtatott. –Isteni csoda visszahozta. „... a halott felült és beszélni kezdett” (Lk 7,15). – Nem írja az Írás, de feltehető, hogy az **új földi élet** – Isten terve szerinti lehetett. Aki érezte **közvetlenül** az Isten kezét, az hódolatosan követi irányítását.

b) A mi életünk – Krisztus sok csodáján keresztül – érezte az isteni kéz erejét; kövesse tehát irányító útjelzését. A Mester – Istenember. Tanítása isteni kinyilatkoztatás. Így tehát az ember részéről történő iránykövetés az igazi célbafutás.

Bef.: Krisztus mint ember – embertestvér, mint Isten – a mi Urunk! De kegyelmi leereszkedésével – Ő a mi testvérünk, mert az égi Atya – az Ő megváltása árán fiaivá fogadott bennünket.

5. beszéd: A koporsóban

(Dogmatikus beszéd: A halál után)

Bev.: A naimi ifjú temetésénél kopogtató kérdés zörget az ember lelkén: vajon mit hagyott itt a megboldogult és mi lesz örök kísérője a körünkből távozonak? – A kérdést nem a „leltárt vevő” ember veti fel, hanem az „életzarándok”, aki maga is érzi, hogy ezt a nagy utat évek, hónapok, esetleg órák után neki is meg kell tennie. – Mit hagyunk a földön és mit viszünk Isten országába?

1. A föld értékeit itt hagyjuk.

Ezt az első feleletet mondja a koporsó.

a) Mert a deszkából ácsolt, mindenkit ölébe váró koporsó beszédes zárkája az embernek. – Arról beszél, amit az Írás gyönyörűen mond: „Mezítelen jöttem ki anyám méhéből és mezítelen térek oda vissza” (Jób 1,20). Az élet ugyanis sok mindent reáakaszt az emberre, de a halál mindentől megkopaszt bennünket.

b) Hová lesz a vagyon? „Nagy dolgokat alkottam: palotákat építettem magamnak és szőlőket ültettem. Kerteket és ligeteket rendeztem be, és mindenféle gyümölcsfát ültettem azokba. Tavakat létesítettem magamnak, hogy megöntözsem a sarjadó erdőt. Rabszolgákat és rabnőket vásároltam, és sok házbelit tartottam; marhacsordáim és nagy juhnyájaim voltak, több, mint bármelyik elődömnök Jeruzsálemben. Ezüstöt és aranyat gyűjtöttem magamnak, királyok és tartományok gazdagságát; énekeseket, énekesnőket és az emberek fiainak gyönyörűségét: serlegeket, boroskancsókat szereztem magamnak. És felülmúltam gazdagsággal minden elődömet Jeruzsálemben, és a bölcsesség is megmaradt velem. Amit csak szemem megkívánt, nem tagadtam meg tőle; nem vontam meg szívemtől semmiféle gyönyörűséget és annak élvezetét sem, mit előkészítettem, és azt tartottam osztályrészemül, ha fáradságom hasznát veszem. Amikor azonban néztem műveimet, valahányat kezem alkotott, és a fáradságot, mellyel oktalanul törtem magamat, láttam, hogy az egész csak **hiúság** és **szélkergetés**, és nincs marandó a nap alatt” (Préd.2,4-11).

c) Hol maradnak a jó szülők? Vagy előttünk mentek az anyaföld méhébe, vagy mögöttünk haladnak – tehetetlen szomorúságukban.

d) Hová lesz a rang, a méltóság? „Senki sincs, ki örökre élne, és ki ebben bizakodhatnék” (Préd. 9,4).

Csak a koporsó anyaga, a koszorúk pompája és egy-két levegőt verdeső beszéd különböztet a legutolsó sírkerttől... De alapjában egyenlők lettünk, mert a földi keretektől kilépve – Isten terébe lépünk. – De hallja-e ezt az élő, a bizakodó, az ifjú, a tudós, a gazdag ember is? „Légy ifjú vagy öreg...” éneklí az Egyház. Figyeljünk, mert **intő** beszéd a koporsó első szava.

2. De ha itt marad minden, ami földi, mégis velünk jön minden, ami lelki. Ez pedig így fogható egybe: **A lélek kincseivel súlyosbítva megýünk**. Ez azután nagy vigaszunk.

a) Tehát nem az üres ember, hanem az igazi élet **lelki kincseivel gazdagított ember**. „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19). – Ezek a kincsek az élet könyvébe jegyeztettek. Ezekről mi is számot tudunk adni, ha megmutatjuk, mit tettünk életünkön át...

b) De ezek a kincsek – erényvirágokként sziporkáznak. A földi ember nem látja azt, de a **lélek embere** észreveszi, hogy a koporsót vivő síratók közül igen soknak azért pereg a könnye, mert sok jót vett a boldogulttól. Ez a „**jó**” kísérő – a sírbolt felé vezető úton, és örök kísérő – az Istenhez érkezés pillanatáig, és örök dicsőség – a végnélküli életben.

Bef.: Minél több a lélekkincs, annál gazdagabban és ékesebben állunk a Mesterünk előtt. – Pörén születünk és erényvirágok díszes köntösében kopogtatunk Isten országában.

6. beszéd: Mit vitt és hozott a „naimi ifjú”?

(Dogmatikus beszéd: Az élet igazi tartalma)

Bev.: Az emberi élet változatos eseménysora pereg és hullámszik mindnyájunk körül. – De van-e valami olyan tartalom, amely állandóan velünk marad? Kérdezzük csak meg a „naimi ifjút”: mit hordoz magában – a város kapuján kívülre vitetvén?...

1. Múltját...

Az emberi események ugyanis nem átfutó történések.

a) Tudatos erényeink értékek.

b) Tudatos bűneink – életterhek. De mindenik kísér és velünk marad. Miért? Mert az élet **felelős-ségteljes** alakulás!

2. **Végnélküli jövőjének alapját.** Amit **halál után** mondunk magunkénak, az állandóan velünk marad.

a) Az idő – a földön áll rendelkezésre, hogy változzék az élet.

b) A végnélküli életben – a „szerezettek” lesznek életünk alapjai. Jók?: örök életet adnak. Rosszak?: örök büntetést eredményeznek.

Bef.: Miért jó ezt tudni? Azért, hogy mindezt tudva úgy éljünk, hogy az örök kapuk táruljanak előttünk.

7. beszéd: Az Atyjához tért az ifjú

(Erkölcsi beszéd: A megtérő bűnös)

Bev.: Ez nincs a Szentírásban, de valóság ez is. A halál ugyanis átadás. A földanya átadja a halál követén keresztül az égi Atyának a földi életet befejezett embert. – Az Úr szeretetből, de feladattal indította, a „földanya” szeretettel fogadta és most testét hazavárja, lelkét pedig átadja.

1. A halál tehát elsősorban az embert átadja az égi Atyjának.

a) A élet természete szerint az élőké az Istent dicsérő feladat. „Hiszen nem az alvilágban levő halottak, kiknek testéből elvette a lelket, adnak tiszteletet és igazat az Úrnak, hanem az a lélek, mely bánkódik a nyomorúság súlya alatt, és meggörnyedve és megtörve jár, továbbá a bágyadt szem és az éhező lélek adnak tiszteletet és igazat az Úrnak” (Bár. 2,17-18).

b) De ugyancsak igaz az is, hogy a halottaké az Istenhez térés kötelessége. – Az Úr szívesen veszi az élő hódolatát, de hazavárja a hazatérő házanépét.

c) Vajon miért egyetemes ez az út? – azért, mert a **hazatérés** a dolgok rendjében van. A Teremtő szerint az ember nem lehet „Hágár” sivatagban kalózkodó ivadéka, hanem az égből elindulva, égbe térő drága gyermeke. Ezért a halál isteni követ, aki hazahozza az Úr népét. Csak jókor vigye. „Ember, van elég vagyonod, sok évre eltart. Nyugodjál meg végre, egyél-igyál, élvezd az életet. De Isten így szól hozzá: Esztelen! Még az éjjel számon kérik tőled lelkedet” (Lk 12,19-20). „Ti is legyetek készen, mert amely órában nem gondoljátok, eljön az Emberfia” (Lk 12,40). Óvakodj az okatlan szüzek balgaságától. – Légy készen, mert tudni kell, hogy ez az átadás ítélelhozásra történik.

2. Azután következnek ez: átadás az örök családnak.

a) De csak akkor a „boldog család” tagja az ember, ha lélekkincsekkel gazdagon kopogtat. „Jól van, te hűséges, derék szolga! – mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,23). – Itt a viszontlátás titkos alakja vár... Szülők... testvérek... a szeretet együttese... Így kell lenni, mert a Szeretet vonzza maga köré a „szeretet együttesét”.

b) Azért egyforma is mindenki, mert a szeretetben csak fokozati és nem lényegi különbség van. Az égi Atya árasztja és a földről hazatért mindenkire sugározza.

Bef.: A halál ne jelenjék meg csak rémes alakban. Legyen isteni követ, aki a hazatérés parancsát viszi. A parancs ez: tested add a földanyádnak, a lelked juttasd az égi Atyádhoz!

8. beszéd: Biztos életutunk (Dogmatikus beszéd: A halál)

Bev.: Amikor a mondatot zárjuk, pontot illesztünk a végére. Mintha azt jelentené: befejeztetett. – A ember életét Isten indította, folytonos történet – jelképpen mondva – végén a halállal, amely ezt a krisztusi szót mondja: „Beteljesedett” /Jn 19,30/. – Aki ember, az találkozik a halállal. Még az Isten-ember is halált hal, hogy így „menjen be országába” /Lk 24,26/. – Nézzünk szemébe a naimi ifjú történetének olvasásakor, hogy csontváznak rajzolt, sárgásnak képzelt alakjában Isten szemével látva értékeljük a **kemény** kaszást...

1. Látszólagos győzelmes Diktátor.

Úgy látszik, hogy mindenki felett parancsoló Diktátor.

a) Annyi bizonyos, hogy hatalma egyetemes és mindenkit hódolásra kényszerít. Az is bizonyosnak látszik, hogy művészek rajzolta csontvázalakja a valóság képe, mert kaszáló munkája után lehull az embercsontváz külső dísz és szertehulló törmelék lesz az ember... „A földből vétettél és a földbe térsz vissza”. „Porból lettél és porrá leszel” – imádkozza az Egyház.

b) Az is érthető, hogy **ilyen alakban** nem kedves és várva várt vendége az embernek. A pogány is ködös, borongós Hadésznek képzelte a halál birodalmát, a hitetlen vagy nem elevenen hívó a pusztulás lelkét rettegi benne. Ez a rettegés pedig annál nagyobb, minél elevenebb: az élet lendítő ereje és minél több (vagyon, élvezet, rokonok, szeretet) fűz: a földi élethez. A fa és többi növény nem bírja a gyökerestül való kitépést. Az ember is retteg az „életgyökerzet” elvágásától.

c) A keresztény ember azonban nem ilyen sötétnek és félelmetesnek látja a mereven néző koponyát, a „nagy kaszás” jelképét. Nyugodt lélekkel **tudja**, hogy élete Isten kezében pihen. Az égi Atya indította, az égi Atya várja... Mindkettő tény – akaratunk nélkül megy végbe. Megbékülő lélekkel **gondol arra**, hogy a halál végül is – **angyal**. Isteni követ. Nézd Ottokár püspök fenséges síremlékét Fehérvárott. Vagy Canova művét az augusztinusok templomában... Mindig angyal kíséri az örök útra. Végül is – **előregondolva a jövő útra**, nem engedi magát ideláncolni a földhöz. Csak annyit élni a földből, amennyi az életre szükséges. „Ne aggódjatok éltetekről...” (Mt 6,25). – Így a földi életben Isten felé fordít, a földtől elszakít és lassan, fokozatosan az örök értékek szeretetére hangol. Látszólag **Imperator**, de élő hittel **Elevator**.

2. Valóságban „hazakísérő Ráfael”.

a) Ha pedig **jobban** a szemébe nézünk, akkor Ráfael vonalai verődnek ki rajta. Ráfael kötelessége a gyógyszer keresés és hazavezetés. A halál az örök halál ellen keresi a lélek gyógyszereit és elkíséri a Mindenható trónja elé. – **Ez a trón: ítélkező hely**. Meg is ítéltetünk. „Akkor majd föltűnik az Emberfiának jele az égen és jajgatásba tör ki a föld minden népe, mert meglátják az Emberfiát, amint eljön az ég felhőin nagy hatalommal és dicsőséggel... Azt a napot és azt az órát azonban senki sem ismeri, még a mennybéli angyalok sem, csak az Atya egyedül” (Mt 24,30 és 36). Ezért félelmetes, mert felelősséget hirdet. – **Ez a trón: jutalom adó**. „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). Így olyan szent hely, amelyet elkészített az Úr, aki előrement... Ilyen látószögéből öröm és diadal a kísérés. Hiszen jutalmát adja minden erőfeszítésünknek. – **Ez a trón: Atyánk trónja**. Erről mondja az apostol: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Az Atya otthona. Szent hely. A földi gyermek vágyainak, hazatérésének szent helye. Az az örök otthon, ahol „szemtől szemben” látjuk az Istent. Jól tudjuk: égből indultunk és égbe térünk. Ez a megvalósítása annak a szent áhítózásnak, amely az örök életet illetve él bennünk. – **Ez a trón: mindnyájunk szentélye**. Köré gyülekezünk és előtte töltjük és élvezük végnélküli életünket. Erről zeng Szt. János: „Boldog, aki megmossa ruháját (a Bárány vérében)! Joga lesz az élet fájához, és a kapukon át bemegy a városba” (Jel. 22,14)

b) Nem isteni követ, égi Ráfael-e a halál, ki ide vezet bennünket? Abba a szent egyességbe, a Szentek Egyességébe, amelyben az ég Ura, a Szentháromság, az ég angyalai mellett a Szent Szűz, a szentek és hozzánk tartozóink várnak bennünket!...

Bef.: A mondottaknak vége van. Ez a pont: a mondatok végén... A jegenyék nem érnek eget. Ez

az isteni törvény. Az ember élete, az Isten diktálta **mondat** csak látszólag nyer pontot a halállal. Az emberjegenyék égbenyúlnak és örökké virítanak. Ezért szent kísérőnk egész életünkben az Úr szent követe: a halál.

9. beszéd: A legősibb vágyak

(Dogmatikus beszéd: A lélek története)

Bev.: T. **Moore** egyik gyönyörű verse – **Beethoven** lelkén át dallá finomodva – azt énekli meg, hogyan szárnyal egek felé a szabaddá lett madár. A dal azután a lelki területre csap át és az emberi léleknek Istenhez törését énekli. – A mai Evangélium a halállal találkoztat. De azonnal odaállítja az élet Urát is, hogy a pusztulás mellett diadalt hirdessen az élet.

1. A halál a naimi ifjú fiatalságát vitte sírba.

Reményt és bizakodást, szép jövőt és szent vágyakat... Az ifjúság vágyainak netovábbja – az élet. Alakja? Ezernyi...

- a) „Vita vegetativa”...
- b) Vita deliciosa...
- c) Vita intellectiva...
- d) Vita supernaturalia...
- e) Vita aeterna...

2. Az élet Ura a diadalmas élet lendületét hozta vissza.

a) Van ebben a csodában valami a **földi élet** meghosszabbításából. De ez csak kis jelentőségű toldás. A munka területének biztosítása.

b) Van ebben a csodában valami az **érdemszerzés** meghosszabbításából. Ez nem a tavasz lendülete. Ez az ősz várása.

c) Van ebben a csodában valami Istenhez fűződés kezdete. Megsejtése, hogy **közel van** az Isten.

d) De van benne valami az **örök ébredés** lendületéből.

Bef.: A mi találkozásunk – az **átlagos** földi úton van! Legyen ez a találkozás **feltámasztása** az Üdvözítő élet napjainak.

10. beszéd: Élők... halottak... örökké élők...

(Dogmatikus beszéd: A halhatatlan lélek)

Bev.: Boldogan nézünk egymásra, ha erőben és derűt sugárzóan állunk egymással szemben. De elszomorodik a lelkünk, ha testvérünk, rokonunk halottas ágya mellett sírdogálunk... Végül a vigasz fénye csillan a könnyeken át, ha a szent keresztet tesszük a távozó feje fölé, mert reménykedő lélekkel gondolunk arra, hogy a feltámadt Mester feltámasztja szeretteinket „az utolsó napon” (Jn 6,44). Mint-ha azt hirdetné ez a megfigyelés: három nagy állomásszakasza van az Istentől földre küldött embernek.

1. A földi életet élő ember...

Fogantatásunk Isten szentelte pillanat a lélek megjelenésére az életben. A születés ténye öröme hangoló, mert „ember született a világra” (Jn 16,21).

a) Ez az élet **új követnek** mondható, aki Tagore szerint „megjelenésével azt hirdeti, hogy az Isten még mindig szereti az embereket”. Ez a hirdető szó azonban azt a feladatot is hangoztatja, amelynek alaphangja így fogalmazható: fejlődés és kiteljesülés. – Nem tervszerűtlen az élet, hanem a talentumok és minák vétele, hogy kamatot hozzanak (Lásd: Lk 19,12–26). Mégpedig olyan módon, hogy az Isten adta tehetségek kibontakozzanak.

b) De a kibontakozás skálája igen szélesen terül. Fejlődjék ki a **test**... az **értelem**... az **akarat**... az **erkölcsi élet**... a **szociális érzék**... a **vallásos élet**. Így lesz teljes az ember, mert érvényt talál benne a teremtő, megszentelő Isten összes terve. Íme az ember – mondhatnók róla. Szinte ajkamra szökken a szó: Nem olyanná gondolja az Úr az embert, aminővé alázta magát a Mester, amikor Pilátus ajkáról hangzott a szó: „Íme az ember!” (Jn 19,5).

2. A halál uralma alá kerülő ember.

De az élet felfejlődése nem végnélküli a földön. Látszólag életjegenyék vagyunk, amelyek sudara nem éri az eget...

a) Tény az, hogy kor, betegség isteni követként jelentkezik, amely elragad tőlünk szépséget, üde

elevenséget, tudást és erőt. „Légy ifjú vagy öreg... Koldus vagy szegény, vagy király...” énekeljük a gyászmiséken és záróakkorddal zárjuk: „a hideg sírba zár a rideg halál”. Le kell számolnunk a Teremtő büntető ítéletével: „halál halálával halsz...” (1Móz. 2,17). A „mors imperator” döntően parancsol, és a zarándok ember engedelmes szolgálja.

b) De a pogány nézése csak ennyi: a párkák elkívánják tetszésük szerint az életfonalat... A mi tanításunk szerint hazahív a hivatás teljesítése után az Isten. Th. **Wilder**: „Szent Lajos hídjá” című regényében gyönyörűen fejtegeti, hogy **azért** dőlt romba a híd és temette romjai alá a gyereket, az ifjat, a felnőttet és az öreget, mert **minden egyes** közülük **teljesítette már** hivatását.

c) Ilyen nézőpontot látva nem is olyan tragikus a halál. Mégpedig azért nem, mert a Teremtő Atya szabta élethivatás teljesítése után nem hagyhat már itt a földön a Küldő Szeretet. – Az érett gyümölcs leválik a fáról... Az ember élete érését **nem a kor**, hanem a hivatás teljesítése adja.

3. A végnélküli életet élő ember...

a) De a földtől való elszakadás akkor lesz vigasztalóan megnyugtató, ha reávilágít a hit fénye, a kinyilatkoztatás sugara, amely fénycsóvát vet az örök tájak partjaira... „Hiszen itt nincs maradandó hazánk...” (Zsid. 13,14). Nemcsak a földi élet végét jelenti, hanem az örök élet reményét ébresztgeti. A Mester azonban arra figyelmeztet: „Keressétek először (inkább) az ő országát...” (Lk 12,31). A csodás Kenyér ígéleténél pedig egyenesen jelzi: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56), „mégma meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

b) Természetünk ösztöne rettegve fél a haláltól, ha az megsemmisülést jelent, de boldogan gondol reá, ha az örök életbe jutás hídját jelenti. – A lélek nem mutat ősi odahajlást – a megsemmisülés felé, hanem belső lendülettel gyűjt életeseményt – az örök kibontakozás érdekében. Milyen szép szokás: keresztet viszünk a halottas menet előtt és keresztet tűzünk a sírdomb fejfájaként. – Nagypéntekünk a halál perce, de Krisztus Keresztjének diadala a feltámadás reménye. Sírunk – a látszólagos összeomlás láttára, de vigaszt nyerünk – a feltámadás reményére.

Bef.: A naimi ifjú temetési menetén ezek a gondolatok rajzanak lelkünkben: magunk előtt az ifjú alakja; ő az **élet daliása**; előttünk a sírok kísérete: itt ő a **halál martaléka**. Feltámasztó a Mester szava: ez az **Isten tervének végső diadala**. – És a magunk útja? Ugyanennek másolása. De úgy, hogy az új és végső találkozás nem a földön, hanem az örök kapukon belül történik. – A naimi ifjú esetében az anya és fiú ölelkezik, a mi életünkben: **Atya és fiú találkozik**.

11. beszéd: Találkozunk-e mi is a Mesterrel?

(Erkölcsi beszéd: Találkozunk a Mesterrel) – (1946. IX. 22.)

Bev.: Az a kérdés lesz eleven bennünk a mai Evangélium nyomán: találkozunk-e az életben Krisztussal? Az Evangéliumból vett szöveg kettőt jelent: **keressétek** és **találni** fogjátok Krisztust!

1. Hol keressem Krisztust?

Lélek az Isten, lélekben keresd Őt. Nem az a lényeg, hogy emberformában találkozik-e valaki az Úrral.

a) Legyen benned az Istenkeresés készsége, lobbanjon lelkedben az evangéliumi Istenbe vetett szent hit, és rá fogsz találni Krisztusra.

b) Van, aki könyvben kutatás elmélyülésében, a tudós életben keresi az Istent.

c) Van, aki az élet útján szolgálatban próbálja megtalálni.

d) És vannak, akik befelé néznek, egyszerű lelkek, akik saját életükben találják Krisztust. Álljatok e három csoport bármelyikébe és tapasztalni fogjátok a szent igazságot.

2. Hol fogom megtalálni Krisztust?

Hogyan találkozunk Vele, hogyan veszem észre, hogy találkoztam az Úrral?

a) Találkozunk Vele az Isten ígéletének szent hirdetésénél. Mikor az Úr szólt, azt ígérte, hogy velünk marad a világ végezetéig és hogy tanítása örök lesz. Ha cseng szava az Evangélium hirdetésében – találkozunk Krisztussal. Nem emberi formában látod, de isteni ígét hallasz.

b) Találkozunk Vele, ha küldöttei jelennek meg. Az Úr ígérte: meg nem szűnik küldeni embereket, akik hirdessék az Úr ígéletét, olyan küldötteket, akiknek hatalmat ad, hogy a lelkek szolgálatával tiszteljék Istent. Legyen benned készség, hogy ne az emberi szemmel látható formáját keresd, hanem küldöttjei alakjában találj meg az Urat.

c) Találkozunk Vele minden alkalommal, ha az „alter Christus” – Krisztus mását mutatja szegény, tört lelkű embert utadba hozva... „Amit legkisebb testvéreim közül egygel is tettetek, velem tettétek”

(Mt 25,40)... Az utolsó ítéletkor is azt mondja majd az Úr: amikor a szegénnyel jót tettél, akkor velem találkozta... Irgalmas szamaritánusként a szenvedő embernél Isten nevében kell megjelened és csodás elváltozással Krisztussal cselekszed a jót.

Bef.: Keressétek Krisztust és találkoztok Krisztussal. Forduljatok az emberek felé, hallgassátok Isten szavát és megtaláljátok ma is Krisztust, Aki az elesettet megemeli, a gyöngét megerősíti és ha halott lenne valaki, életét és lelkét föltámasztja.

12. beszéd: Az „örök város” kapuin kívül

(Pedagógiai beszéd: Az élet határainál)

Bev.: A temetők bejáratán ez a szó diadalmaskodik: „Feltámadunk!” Egyszerűen azt mondja: a földtől ugyan elválhatunk, de az örök élet kapujánál kopogtatunk. – A temetés az elsőt igazolja, biza-kodó reményünk a másikat erősíti.

1. Földtől ugyan elszakadhatunk.

„...itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14). Azért, mert a földnél többek vagyunk.

a) De a föld leválik rólunk. „Egy gazdag embernek bőséges termést hozott a földje. Így okoskodott: ...Ember, van elég vagyond, sok évre eltart. Nyugodjál meg végre, egyél-igyál, élvezd az életet. De Isten így szólt hozzá: Esztelen! Még az éjjel számon kérik tőled lelkedet. Kié lesz mindaz, amit szerzettél?” (Lk 12,16-20). Sőt úgy leválik, hogy tetemünket a sírba a földi kincseink nélkül teszik, azok pedig szétszóródnak... „Hiszen semmit sem hoztunk e világra, s nem is vihetünk el semmit” (1 Tim. 6,7).

b) Az Úr elé azonban az Úr teremtette lehetével lett lélek köszönt be. Nagy tanítás ez. Életprogram készíthető belőle: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mit is adhatna az ember cserébe lelkéért?” (Mt 16,26). **Ilyen** program mellett nem összeroppantó a veszteség, a csapás, a betegség, a nyomor... Csak annyi: előbb válik le rólunk, hogy utolsó percben ne fájjon a válás.

2. De feltétlenül az örök kapukon kopogtatunk.

Ez a tény azután biztos. Egyszerűen azért, mert meg vagyunk írva, hogy egyszer meghalunk, de ugyancsak meg vagyunk írva, hogy megítéltessünk.

a) Viszünk-e valamit? Életünket és cselekedeteinket. Titkos nagy könyvet, amely minden emléket hordoz.

b) És milyen legyen ez? Olyan, hogy Isten előtt értékesnek találtassék. Kitől függ? Önmagunktól. Így tehát olyan adatokkal, amelyek örök Atyád előtt nagy értékűek.

Bef.: Elszakadunk a földtől, de beleívelünk az örök világba. Úgy éljünk, hogy boldogok legyünk, hogy boldog legyen ez az élet!

*

b) *alcsoport: A „Mester és a köréje sereglők lelkülete”*

Azért fogjuk alapul venni, hogy mi is hasonló lélekkel közeledjünk Mesterünkhöz. Röviden: a **földi élet** közeledjék – az **örök Élethez**.

1. beszéd: A tanítvány és a nép

(Dogmatikus beszéd: Az Egyház alapszervezete)

Bev.: Mindnyájan az Úr házanépe vagyunk; de aklának bárányait pásztorokra bízta az égi Mester. Az Egyház tanító és tanuló Egyházzól beszél, és a Mester közvetlen környezete **valóságos alakban** állítja elénk a tanító és tanuló Egyház megkülönböztetését. – Most tegyük vizsgálat tárgyává: kik alkotják az Úr környezetét?

1. Egészen közel övezik – a tanítványok.

Amikor tanító útján jár, mindig közvetlen közelségben vannak a tanítványok.

a) Őket egyenesen **közvetlen** szolgálatra hívja. „Mikor (Jézus) a galileai tenger mellett járt, látott két testvért, Simont, aki másik nevén Péter, és testvérét, András. Halászok voltak és hálót vetettek a

vízbe. Így szólt hozzájuk: „Jöjjetek utánam! Én emberhalászká teszek titeket.” Ők mindjárt ott is hagyták a hálót és csatlakoztak hozzá. Folytatva útját másik két testvért pillantott meg: Zebedeus fiát, Jakabot, és testvérét Jánost. Atyjukkal, Zebedeussal éppen hálóikat foltozták a bárkában. Hívta őket is. Mindjárt ott hagyták atyjukat a bárkával és nyomába szegődtek” (Mt 4,18-22). – Majd a Táborhegyre is közülük választ: „Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét Jánost, és egyedül őket vitte föl egy magas hegyre. Ott színében elváltozott előttük. Arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig tündöklött, mint a fény” (Mt 17,1-2). – De ők is törhetetlenül ragaszkodnak Hozzá: „Csak nem akartok ti is elmenni?” Simon Péter felelt neki: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68). – A Getszemáni kerti utat is velük járja: „Miután Jézus ezeket mondta, kiment tanítványaival a Kédron patakon túlra. Volt ott egy kert. Bement oda tanítványaival együtt” (Jn 18,1). – A vezető hatalmat is nekik adja. Az általános hatalom minden egyesét. „Menjetez tehát, tegyetez tanítványommá minden népet, kereszteljetez meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében, és tanítsátoz őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektez” (Mt 28,19-20). – A részleges, a különös vezetéz Péteréz: „Legeltesz juhaimat... Legeltesz bárányaimat...” (Jn 21,15; 16 és 17). – A halál perce kisséz eltávolította az Úrtól a tanítványokat. A Lélek vétele, az Erő vétele később kopogtatott. De már a feltámadás után együtt örvendeznek az Úr jelenlétének. „Tamás, melléknevén Didimusz, egy a tizenkettő közül, nem volt velük, mikor eljött Jézus. A tanítványok azonban megmondták neki: „Láttuk az Urat” (Jn 20,24-25).

b) De őket azután – **közvetett**, pásztori szolgálatra is rendeli. Hivatásuk világosan pontozott... **Tanítók, megszentelők és irányítók**. „Ezt a tizenkettőt küldte Jézus és megparancsolta nekik: ...Menjetez és hirdessetez: Közel van a mennyek országa” (Mt 10, 5 és 7). „Vegyetez a Szentlelket. Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,22-23). Innét az Egyház hármaz nagy hivatala. Kicsiben minden egyes pap birtokosa ennek a szent hatalomnak.

2. A hivatott vezető köré sereglük azután a hívők serege.

A Mester tanító munkája alatt is ez volt a mód. Vele a tanítványok is: „...Nagy tömeg követte, mert látták a betegeken művelt csodákat” (Jn 6,2). A nép – a váró, a kérő.

a) Vár – Istentől jött ígét, vár – Istentől jött kegyelmet, vár – Istentől ígért örök életet. – Ennek közlése a papi feladat.

b) De a nép kérő is. – Kér segítséget, kér szeretetet, kér megértést. Ennek a **szóró kéznek, szeretetet sugárzó léleknek** birtokosa legyen a pap. Nem a hatalom külső mutatása és az uralom hangoztatása, és az elsőség kiemelése a kötelesség. Ez a szidalmazott klerikalizmus. Az előbbi a spiritualizmus.

Bef.: Nép és vezető együtt járja a földi utat, hogy együtt érje el az örök célokat.

2. beszéd: Derús élet – gyászos menet

(Erkölcsei beszéd: Az élet várakozása)

Bev.: A természet törvényéhez tartozik, hogy a kék égboltot időszakos felhőátvonulás szürkíti. – Az ember természetéhez tartozik, hogy derús, diadalmas életnek gyász és szomorúság a folytatása. – Urunk is Jeruzsálembé vonul nagy diadallal, de a hét végén már gyászatat jár a Golgota sziklás mesgyéjén. – Csak az a lényeg, hogy észrevegyük a helyes használati arányt, és egyik szolgája legyen a másikkal. – Hogyan lehet ezt megvalósítani?

1. A föld örömet – diadallal élvezik az átlag emberek.

a) A „föld népe” túlzásokba lendülő. Szinte kirobban belőlük a duhajszerű felelőtlenség. „Rajta tehát! Élünk a jelen javakkal, élvezük a teremtést sietve, míg fiatalok vagyunk! Töltekezzünk pompás borral és mirrhával, ne menjünk el az évszak virágai mellett. Koszorúzzuk magunkat rózsákkal, mielőtt elhervadnának” /Bölcs. 2,6-8/. Nem hangzik-e ki ebből a beszédből a pogány ember életfelfogása? Ilyen beszéd mellett – szűk az élethorizont. Csak a földre szorítkozik. Ilyen beszéd mellett – sivár az élettartalom. Csak mulandó dolgokra szorítkozik. Ilyen beszéd mellett – kisigényű az ember. Csak a földi örömezők áhítózója.

b) Az Isten házanépe belső fegyelemben élő. Van öröm, amelyet az Isten adott. Van derű, amelyet az Úr közöl. „Isten országa nem eszem–iszom. Hanem igazság, béke és **öröm** a Szentlélekben” (Róm. 14,17). Ezt az isteni módot kellene elsajátítani, mert így nem menne túlzásba az ember örömgénye. A helyes arány ez: fűszerként használni a föld örömeit és csak arra fordítani, hogy így lendületesebb legyen az örök hazába törés erőfeszítése. Az hibázza el az arányt, akit a földhöz láncol az öröm, és így

szárnyszegetten a királyi embert a föld emberévé alakítja az élvezetvágy.

2. Az ilyenek azután a földiektől való elszakadottat sírva követik.

a) Az ember természetesen könnyezik, ha elszakadt tőle a szeretett gyermek, testvér, szülő vagy barát... Azért mondja az Írás: „Onts, fiam, könnyeket a halottért, és sirasd, mert nagy veszteség ért téged; takarítsd el testét annak rendje szerint, és ne hanyagold el temetését!” (Sir. 38,16).

b) De ez a könnyhullatás és zokogás akkor igazi szeretetkíséret, ha bele muzsikál az imádság kísérete; akkor vagy igazi gyászolója a drága halottnak. Akkor melletted van az Úr angyala, aki Urunkhoz viszi szomorúságodat és imádságodat. „Amikor te könnyek között imádkoztál, és eltemetted a halottakat, sőt még étkezésedet is félbeszakítottad, és napközben ott rejtegetted a holttesteket házádban, éjnek idején pedig eltemetted őket, én az Úr elé vittem imádságodat” (Tób. 12,12).

c) Ilyen sírás és szomorúság kedves az Istennek és a szeretet imádsága folytán értékes a távozonak. Ne azt sirasd, hogy nincs tovább része a földi örömeiben, hanem azért imádkozzál, hogy részese legyen az Isten országának. Így azután könnyet csordít a fájdalom, de az örök élet reménysugarával színeződve boldogságban csillog drága gyöngyszemek.

Bef.: A boldogság boldogsága, ha reádöbbenünk arra, hogy a földi szomorúság az örök örömök forrása.

3. beszéd: A város halottai

(Erkölcsei beszéd: A bűnösök szomorú képe)

Bev.: A halott útja a temető. Azért, mert az isteni terv kivonta őt az élők közül. Az Isten terve tehát kiemelkedés. De olyan kiemelés, amely bekapcsolódást hoz – az örök életet élők közé. Így az Isten karja – hazaváró ölelés. – A város lakói között azonban sok **élőhalott** is tanyázik. Olyanok, akik az élők között járnak, de a tevékeny munka helyett a halottak munkátlan életét élik. – Kik ezek az élő „élőhalottak”?

1. Ilyenek először: a tunyán élősdiék.

Az élet munkálkodás. Azért küldtünk. Óva int az apostol a lelki ellanyhulástól: „Ne legyetek tehát hanyagok, hanem kövessétek azokat, akik a hit és a béketűrés által az ígéretek örökösei” (Zsid. 6,12). Ha pedig egészen munkátlanná lennénk, akkor reánk is áll az Írás igen kemény szava; mely szerint: „Ami az ecet a fognak, a füst a szemnek, az a lusta azoknak, kik megbízzák valamivel” (Péld. 10,26). Ez az értéktelen életforma csak vágyakkal és áhítózásokkal telíti az embert, de erőfeszítésre semmi sem sarkallja. „A lustát megölik a kívánságok, mert keze mit sem akar dolgozni” (Péld. 21,25) –mondja a bölcs. – Vajon ilyen ember az „**élet embere**”-e? Feszülés nélküli a lelke, lanyhán lehulló a karja, tengődve tengődik az élete... Ez a szétesettség a halál egy neme. Ez már a földi életben is csak látszat szerint „élő”, valójában halott. Az élet tevékenység. Az élet áldozat. Az élet szórás. Az élet gazdagodás és gazdagítás. De ezek eszköze a tevékeny munka.

2. Még nagyobb terhei a városnak: a gonoszul tengődő istentelenek.

Alig írható le szebben ezeknek élete, mint a bölcs Salamon szavaival: „Valóban, letértünk az igazság útjáról, az igazság világa nem fénylett nekünk, s az értelem napja nem kelt fel számunkra! Az igazságtalanság és romlás útjain elfáradtunk, bejártunk kietlen utakat, az Úr útjáról azonban nem tudtunk” (Bölcs. 5,6-7). – Persze, ők nem igen érzik ezt, pedig kellene. Sőt egyenesen rombolóan élnek. Mert hangjuk hangoskodó! Irodalmuk romboló! Művészetük ösztönös életet szolgáló. Életük a testi élet rabszolgájává süllyesztett. Eredmény: Szodoma és Gomorra. Ezek a városok halottai és a város gyilkosai.

Bef.: Ezek munkára való „feltámadása” nagyobb csoda, mint a naimi ifjú feltámasztása. Ezt kérjük az Úrtól!

4. beszéd: A halottvivők

(Pedagógiai beszéd: A halál után...)

Bev.: Díszes halotti kocsit után menve kísérik utolsó útjára a szeretett testvért. Azt a testvért, akit az Úr hívott magához. – A hősi halott a nemzet áldozatos és dicsősége, a családi körből távozó – az otthon vesztesége. – Kísérő nemzetünk pergő könnyekkel kíséri és a halottat föl vagy leemelő áldozatos testvér igen gyakran csak a külsőségeket érzi és az élet célbafutásának nagy értékét nem is sejtí. – Milyen súlyt éreznek valóban a halottvivők?

1. A halottvivők és kísérok igen gyakran csak a tetem földi terhét, vagy a veszteség súlyát érzik.

Az ember – a földi mércéken valamelyest súlyt mutat és többé-kevésbé ezzel a számmal hagyja itt a földi zárandokut. Ez a súly kíséri azután a díszes koporsóval súlyosbítva. Ebben a vonalban gondolkodva egyforma minden ember. Annál is inkább, mert a lényegét adó lélek eltávozott belőle. Azért van az, hogy Shakespeare tréfás szavakat ad a sírásók ajkára, akik a kiásott koponyákban cserzővarga vagy királyi fejeket keresgélnek. Az igazság ez: pőrén születünk és pőrén távozzunk. „Csupa hiúság, minden csak hiúság! Mi haszna az embernek minden vesződéséből, mellyel bajlódik a nap alatt? Nemzedék elmúlik és nemzedék jó, a föld pedig örökké marad” (Préd. 1,2-4). A testi köntös is veszít szépségéből, mert itt kell maradnia mindennek, ami földi érték. A tetemvivők és tetemkísérok a lélek porhüvelyének fizikai súlyát vagy sok veszteségnek szomorúságát érzik.

2. De a lélek hazatérő értékeit alig értékeli és mérlegeli.

Pedig az volna az igaz megmérés. Igaz ugyan, hogy ez az Isten joga, de az emberre nézve is nagy tanulságú.

a) Annyi bizonyos, hogy hazatér az ember. Aki teljesen földinek hiszi az embert, az a sírba kíséri halottját; aki az örök élet vivője, az az örök hazába indítja drága szeretettjét. „...szentek ivadékai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób. 2,18).

b) De ebbe a hazába térőknek olyan lelki kincsekkel kell felszerelődniük, amelyeket nem lát a földi szempár, de értékeli az isteni tekintet. „Gondolj arra, hogy a halál el nem marad, hiszen ismered az alvilág törvényét, mert a világ törvénye: minden bizonnal meg kell halni! Tégy jót barátaiddal még halálod előtt, erődhöz képest nyújtsd ki kezedet és adj a szegényeknek! Ne vond meg magadtól a jó napot, s egy cseppet se mulassz el a kapott jóból!” (Sir. 14,12-14). – „Eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhatik” (Jn 9,4). – **Aki belelát ebbe a titokzatos lélekszentélybe**, az megemelt és könnyű lélekkel lépdél a koporsó mögött. Ha pedig megsejti azt is, hogy a temetett testvér életkincsekkel gazdagon távozott a föld élői közül, akkor boldogan ereszti a tetemet a sírgödörbe, mert tudja, hogy temeti testét, de egekbe segíti a lelkét!

Bef.: Bár ilyen érzelmekkel mennének a halottvivők és halottkísérok!

5. beszéd: A koszorúk szava

(Diákexhortáció: A lélekindítások egyike...)

Bev.: A beszéd az ember isteni kincse, de a néma természet titkos szavainak megértése szintén az ember Isten adta lélekkincse. – A költők lelke hallja az erdők zsongását, az egek szférájának muzsikáját, a felhők dalát... De az emberek egyetemének megadatott, hogy hallhassa – a hangosabban szóló anyagi értékek csodás beszédét. Temetéseknél, halálesetekenél beszédesen szól a koporsóra fektetett virágfüzér. – De miről beszél a pompázó virágok sora?

1. A virágok beszéde utolsó istenhozzátot mond a búcsúzóknak.

a) Első szavuk a fájdalom szava, mert földi testvérünknek legnemesebbje, az **ember** távozik. Azért hajtják meg bóbitás fejüket.

b) Második szavuk az elismerő hódolás szava, mert a földi jócselekedetek hálás tiszteletet parancsolnak.

c) Harmadik szavuk a szeretet szava, mert azok lelkét pihentetik a koporsóra, akik szeretetből koszorúba fonják színpompás, szirmos virágkelyhüket.

d) Végül utolsó szavuk: az illatozó alázatosság. Így ember és Isten színe előtt életük szépségével, szinte imádkozó nemességükkel eltakarják, ami földi és széppé teremtik, ami végül is **égi**... Hallgassuk és értsük a beszédeket!

2. Majd az ima virágszirmainak szórására buzdítanak.

Nagy út – az örök út!

a) Előkészületül ezt mondja az Úr szolgálja: „Vedd **útravalóul** a mi Urunk Jézus Krisztus Szent Testét, azért, hogy kíséren az örök Bíró elé.” – Ezen az úton nincs velünk a földiekből senki. Azaz valami és valaki kísér. Ezek a jó cselekedetek.

b) Majd néma szóval beszélnek csupán, mert a Bírót ilyen hangra hangolják. „Féld az Istent és tartsd meg parancsait, mert ez az egész ember; mivel Isten minden tettet ítélet elé viszen, minden rejtett dolgot, legyen az jó vagy gonosz!” (Préd. 12,13-14). De ez a „néma szó” arra int, hogy könyörgő imát

küldjétek az Úrhoz, hogy ezt az ítéletet hallja a hazatért szolga: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok, mezítelen és fölruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok, börtönben voltam és fölkerestetek” (Mt 25,34-36).

c) De még kísér valami. Nem a sok virág, hanem a kísérő **imacsokor!** Temetési menetben is az ima a döntő. Elsősorban az Egyházé, aki Krisztus jegyeseként imádkozik drága házanépéért, majd a távozót szeretők imája, amely a szeretet virágaival ékesíti az Istenhez térő lelket. „Szent és üdvös gondolat tehát a halottakért imádkozni, hogy a bűnöktől feloldassanak” (2Mak. 12,46). Nagy út, de lehet **diadalút** az örök zarándokút.

Bef.: A virágok és koszorúk elhervadnak, – ezeket a föld adja... De a lélekvirágok örök életűek, mert a lélekszeretet virágai.

6. beszéd: A sirató kísérők

(Erkölcsi beszéd: A földi élet túlzó értékelése)

Bev.: Emberi szempár áldott terméke a gyöngyként hulló könnycsepp. A könny természetesen kicsordul a fájdalom nyomán. Ha a szeretett testvér távozása sajtolja ki, akkor később vigaszra fordul. – De ott a baj, ha a siratók csak azért sírnak, mert találkoztak a halállal... Pedig nem igaz-e az a tétel is, hogy a távozó találkozott az élet Urával?... Kiknek könnyei mondhatók a pusztasiratók könnyeinek?

1. Azoké, akik sírnak, mert a halállal találkoznak.

a) A halál arcát csontvázszerűen rajzoltatják, azért nem kívánatos isteni követ – a külső dísz keresők számára. De rabló gesztusával földtől elszakít és a földi ékességeket is elragadja. Veszít a halott és veszít a hátramaradott. „Onts, fiam, könnyeket a halottért, és sirasd, mert nagy veszteség ért téged; takarítsd el testét annak rendje szerint, és ne hanyagold el temetését!” (Sir. 38,16) – mondja az Írás. De azt már nem mondja, hogy könnyeik peregjenek, mert eltávozott az, akit szerettek.

b) Az Egyház a temetés könnyhullatása közepette diadaléneket énekel: „Jöjjetek, imádjuk az Urat...” Sőt a halálmező kapuján belépőnek azt énekl: „A paradicsomba vigyének az angyalok...” Szinte kisikong az a diadalmas hang: „Nyíljatok meg égi kapuk, hogy beléphessen a dicsőség fedelme”. „Óh, halál! Be kedves a végzésed a nyomorgó embernek, az ereje fogytán levőnek, annak, ki elaggott és kinek minden csak terhére vagy, ki bizalmatlan és reményevesztett! Ne félj a haláltól, kiszabott végzetedtől; gondolj azokra, akik előtted voltak és utánad következnek; ez minden élőnek osztályrésze az Úrtól! Miért ócsárlod tehát a Magasságbeli végzését?” (Sir. 41,3-6). Jajgató sírással **csak** az sír és **vigasznélküli** könnyet csak az hullat, aki a temetésnél **csak a halállal** találkozott. Az ilyen „siratók” lélekben is törtek, mert nincs semmiféle vigasztalásuk.

2. A sírásuk pedig annál erősebb, minél jobban érzik, hogy az örök élet Urával nem találkoztak.

a) Nagy dolog az életben: találkozni az Úrral. – Gondolj az ószövetségi találkozásokra. Az első emberpár... Jákob... Mózes... A zsidó frigysekreney főpapja...

b) Gondolj az újszövetségi szent találkozásokra. Az apostolok és az Úr... Emmausz... Mi és a Mester... „Kézen fogva vezet a Mester”. – Lehet ennek útja a szenvedés is (Huysmans író az erkölcsi fertő szenvedései után kerül az Úr szent színe elé). – Találkozást keressünk, mert nélküle üres az életünk!

Bef.: De a „mai találkozás után” vigadnak és dicséretet zengenek az emberek. A mai Evangélium népe is ezt teszi. Itt ugyanis megtörtént a csoda. Találkoztak a halállal, de találkoztak az **élet Urával** is. Minden temetés találkozás legyen! A hit útján – az élet Urával!

7. beszéd: A lélek halottai

(Erkölcsi beszéd: A bűnök hatásai)

Bev.: A halál lényeges jegye: A lélek elhagyja a testet, és a test részeire bomolva visszatér a földre. Az ilyen igazság fénye mellett továbbra ködös marad: mi lesz a lélekkel? Vajon biztos-e az örök hazába való hazatérése? Vagy érheti-e őt is halálos elpusztulás?

1. Lehetséges a lélek „halála” is.

a) Az isteni Mester, aki a lelket a legnagyobb értékben tartja, szól erről: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mit is adhatna az ember cserébe lelkéért? (Mt

16,26). – Így tehát van „lélekhalál”.

b) Hogy mi ez, arra ez a válasz: elszakadás a földön az Istentől és elszakadás az örök életben –az égi Atyától.

c) Mi az útja? – Erre pedig ez a felelet: bűnös odafordulás az anyagi és ösztönös világhoz. Egy szó: halálos bűn. Ettől a szótól fél az ember. Az **életet** kereső – retteg a halál gondolatától. Pedig Mesterünk mondja: „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában” (Ef. 5,5). Van tehát ilyen halál is, de óvakodjunk tőle.

2. De az Úr szerinti áldozatos szolgálatra mégis figyelnek és feltámadnak.

a) A „lelki halált haltak” is felfigyelnek, ha finom lélekkel közeledünk hozzájuk. „Mi ugyanis Krisztus jó illata vagyunk Isten számára azok közt, akik üdvözülnek, s azok közt is, akik elkárhoznak. Ezeknek halált jelentő halotti szag, azoknak meg az élet életető illata” (2Kor. 2,15-16).

b) Ezt a felfigyelést azután lehet szorgalmazni. A módszer ez: nem szidni, hanem szeretettel kezelni. A szeretet leereszkedő és a szeretet feltámasztó csodát teremtő.

Bef.: A halott Isten kegyelméből támadhat fel. Lelki halott is. Legyen bánkódást indító lélektalálkozás, és utána biztos a feltámadás. Csak legyen ebben állandó segítő – a lelket szerető ember is!

8. beszéd: Az Urat élvezők sűrű gyűrűje

(Pedagógiai beszéd: Kik keresik a Mestert?)

Bev.: A csodatevő Mestert diadallal övezi a nép. De hírének hírére közelébe sereglett a környék mindenfajta népe. – De az megállapítható, hogy leginkább a segítségre szorultak keresik, és legkevésbé vágyakoznak utána a hivatásos vezetést teljesítők. – Vizsgáljuk meg most Jézusnak környezetét. Kik keresik a Mestert?

1. Keresik – az éhezők...

a) A földi kenyeret várók – távol maradnak. A földi Mester maga is szegény. De a **lélek kenyerét** mégis tőle várják. Egyszer ad kenyeret (csodás kenyérszaporítás)... Egyszer ad halat (ugyanaz, a csoda)...

b) De a lelki eledelt várók – köréje sereglenek. Egyszer azután összefogva – kenyér alakjában adja Önmagát. Végül egész életünkön át – eledelünk a Szent Kenyér. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. Keresik – a vakok...

a) A nap fényétől megfosztottak az élet egyik legnagyobb kincsét mellőzik. Azért keresik és kérik tőle a szemük világát. „Amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak koldus ült az útfélen. Amint hallotta, hogy sok ember vonul arra, megkérdezte, mi történik. Mondták neki, hogy a názáreti Jézus megy arra. Erre kiáltozni kezdett: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!” (Lk 18,35-38). – „Fidelio”-ban a rabok naphimnusa azt zengi ékesen, hogy dicsőség az Úrnak, aki **időközönként** megadja nekik a napot...

b) De lélekvakok is járnak a földön. Ezek is közelítik az Urat. Az élet igazságát keresők. Az örök élet kapujának fényét várók. – Ennek sugárzásából mi is adjunk.

3. Keresik – a gyengék...

Hová menjünk, mint az erő forrásához? „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68).

a) Hozzáfordulnak – a hitben gyengék. Tőle várják az erősítést. Még biztosabb azok útja, akik tudják, hogy a Mester az Istentől jött. „Volt a farizeusok közt egy Nikodémus nevű zsidó tanácsos. Éjnek idején fölkereste Jézust. „Rabbi, szólt hozzá, tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy” (Jn 3,1-2).

b) De Hozzásietnek – a bűnösök. Magdolnák, házasságtörők és latrok. Lelkünk gyengesége idehoz. Bűneink súlya idevonz. Lelkünk megerősödése itt történik.

4. Keresik – a jóakaratók...

Aki pedig megismeri, hogy az élet útja a Mester útja, az így szól: „Akkor egy írástudó lépett hozzá és így szólt: „Mester, követlek téged, bárhová mégy” (Mt 8,19). – Mi is ehhez csatlakozzunk. Tudjuk, hogy ki a Mester, tudjuk tehát teljesíteni kötelességeinket.

Bef.: Röviden ez az igazság: az erőt keresi az erőtlen, a jóságot igényli a jóakarát. Nézzétek az Úr közelségét: mindezek meg is találják...

9. beszéd: Ki van távol Tőled?

(Pedagógiai beszéd: Az Úrtól elszakadók)

Bev.: Torlódó tömegekben közelebb és távolabb kerülnek az emberek a Mestertől. Időben és térben – látszólag – mi is messze vagyunk Tőle. De az örök Atya Egyszülöttjét idő és tér távolítja vagy közelíti-e mihozzánk? Van lelki távolodás és közeledés. És Isten és a mi viszonyunkban ez a döntő. – De kicsoda esik messze a Mestertől?

1. Távol van az, aki magát szakítja el – bűnei útján.

Az apostol kérdezve kérdezi: „Ki ragadhat el minket Krisztus szeretetétől? Nyomor vagy szükség, üldöztetés vagy éhínség, ruhátlanság, életveszély vagy kard?” (Róm. 8,35). A felelet ez: tudatos gonoszkodás.

a) A bűn tehát eltávolít. A bűnt így határozza meg a Káté: tudatos átlépése Isten törvényének. Gyerekenben is jelentkezik kicsi alakban. A kísértés a fejlődésben erősödik. A **szokás** rabbá tesz és így **elszakít** az Istentől.

b) De az Isten még így sem távolodott el, hanem mi távolodunk Tőle. Még az örök élet birtoklásában is részünk van. „Legyetek meggyőződve, hogy semmiféle paráznának, tisztátalannak, kapzsinak, vagyis bálványimádónak nincs öröksége Krisztus és az Isten országában” (Ef. 5,5).

2. Ugyancsak távolmarad az, aki sohasem keresi a – bűnbánat útján.

a) Az Isten egyenesen keresi az embert. Küldi követeit. Ezek elseje a próféták. „Elküldtem hozzátok minden szolgálmat, a prófétákat is, szünet nélkül küldtem őket és mondtam: Térjen meg mind-egyiktek az ő gonosz útjáról, javuljatok meg... Ti azonban nem hajtottátok fületeket szavaimra és nem hallgattatok rám” (Jer. 35,15). – Küldi másodikul a szenvedést. – Küldi harmadikul a jó embert. – Küldi negyedikül Krisztust. De csak a földi életben. „Akkor legalább arra kérlek, atyám, kiáltotta újra, küldd el őt atyai házamba. Van még öt testvérem, világosítsa fel őket, hogy ne jussanak ők is e gyötrellem helyére. Ábrahám megjegyezte: Van Mózesük és prófétájuk, hallgassanak rájuk. Ám az erősködött: Nem teszik, atyám, Ábrahám. De ha a holtak közül megy valaki hozzájuk, akkor megtérnek. Ő azonban így felelt: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, akkor, ha a holtak közül támad is föl valaki, annak sem fognak hinni” (Lk 16,27-31). – A halál után már ítélet van. Akkor már végleges a szakítás.

b) Csak az ember is keresse az Istent! A földön megvan a pontos útja: a keresztút. A bánat. A könnyek. Ez szennyet tisztít és az Istenhez vezet.

Bef.: „Közelebb, közelebb Uram, Hozzád!” – ez egy szent énekünk. Közel a földön lélekben és együtt az égben örök szeretetben.

10. beszéd: A gyarló emberek – isteni emberek

(Pedagógiai beszéd: Az egyéni élet helyes értékelése)

Bev.: Magunk külső arcáról ítéletet mond a tükör. Néma foncsoros lapja megszólal és ítélezik... Lelkünk értékéről ítéletet mond a lélekvizsgálat. Önzetlenül igaz ítélete kettős irányban hangoskodik. **Csak** emberi mivoltunk tudatában és **Isten adta** kincseink birtokában más és más az ítélet. – Emberi és isteni mérlegelés szerint: kicsoda az ember?

1. Emberi elmélyedésével – kicsinek érzi magát az ember.

a) Alázatában – kicsinek tudja magát. Az alázatos százados jól tudja ezt. Azért a Mesterrel beszélve így szól: „...Uram, ne fáradj. Nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj. Ezért nem is tartottam magamat érdemesnek arra, hogy hozzád menjek” (Lk 7,6-7). „Mert aki megalázza magát, dicsőségben lesz, s aki lesüti szemét, üdvösséget lel” (Jób 22,29). – A tanítványt válogató Úr közelében is alázatos marad Nátánáel. Zakeus törpesége – gyengeségének tudata. A vámos alázata – bűneinek elismerése. Még az áldott Szűz is így szól magáról: „Hiszen tekintetre méltatta alázatos szolgáló leányát: lám, ezentúl boldognak hirdet minden nemzedék” (Lk 1,48).

b) Alázatunk birtokában – minek érezzük magunkat? Hányszor **értékeljük** magunkat? Hányszor **hasonlítgatjuk** magunkat? Pedig az igazi mérce ez: függői vagyunk az Úrnak, Aki teremtő erejével a létre hozott, gondviselő és fenntartó kegyelmével megváltott. Ez az ítékezés azután igaz és helyes. Mert valóban önmagától semmit sem tehet – az örök életre – érdemeivel az ember.

2. De nagyvá teszi őt megjelenésével és kegyelmével – az Isten.

Emberi voltunk örök igénye az Úr. Teremtőnk voltunk ősi lendülettel tör a Teremtő felé.

a) Ha megjelenik, megemeltnek érzi magát az ember. „Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok!” (Lk 5,9). Ha megjelenik, erőben gyarapodottnak és meggyógyultnak érzi magát az ember. „...Hacsak ruháját érintem is, meggyógyulok.” Azonnal meg is szűnt a vérzés és érezte testében, hogy kigyógyult a bajból. Jézus nyomban észrevette, hogy erő áradt ki belőle...” (Mk 5,28-30). Ha megjelenik, még bűnbocsánatban is: „Ember, bocsánatot nyertek bűneid” (Lk 5,20).

b) Ha különös kegyelmet ad, akkor újjászületünk: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Urunk színeváltozásának csodájában részesülünk. Saullal Pál munkájára hivatunk. És az örök élet kegyelmében részesülünk. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,54).

Bef.: Így lesz a földi ember – isteni emberré!

11. beszéd: Csoda és félelem

(Dogmatikus beszéd: A csoda hatása)

Bev.: Emberi szemek előtt zárt horizontú az égbolt és még ködösebben jelentkező a fenséges Isten. Mózes a hegyen leborul, a nép a földre hull – Isten közelségére. Az Isten Személye tetteiben jelenik meg, és ebből von ítéletet a föld embere. – Milyen cselekedet váltja ki belőlünk Isten jelenlétét?

1. A csodák látásakor – Isten jelenlétére ébredünk.

a) Az Isten ugyan mindenütt van, de az emberi elme nem észleli azonnal fenséges jelenlétét. A gondolkodás törvénye ugyan eljuttat hozzá, de kevésbé meríti ki az Írás bölcs szavát: „Hová mehetnék lelked elől? Hová menekülhetnék színed elől? Ha felszállok az égbe, te ott vagy, ha leszállok az alvilágba, jelen vagy” (Zsolt. 138,7-8). Az ember nem is tud nyugodni, hogy ne keresse az Istent. Véges volta igényesen igényli a Végtelent. „...azért, hogy keressék Istent, hátha rátalálnak, míg utána tapogatóznak, hiszen nincs mesze egyikünktől sem. Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,27-28). Azért mondja Szt. Ágoston is: „Nyugtalan a szívem, míg benned meg nem nyugszik, Uram!”

b) De az Ő jelenlétét – csoda hirdeti. Az Ószövetségben – csodás csipke bokorból hangzik szava: „Én vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). Az Újszövetségben a csodák sejtetik a nagy próféta érkezését: „...Nagy próféta támadt köztünk, Isten meglátogatta népét!” (Lk 7,16). És végül a sok csoda kiáltja Péterből a szót: „Te vagy a Messiás, az élő Isten fia” (Mt 16,17).

c) A kutató és vizsgálódó ember ma is elzarándokol Krisztus Személyéhez. Megkérdezi Őt: Te ki vagy? A feleletet az Ő élete, csodái adják: az élő Isten Fia.

2. De ha isteni valóságban állana előttünk, akkor féltő reményekkel remegnénk.

a) Nem szabad megijedni attól, hogy azt mondjuk: a csodatevő szemléletére félve remeg az ember. „Azokban leli örömét az Úr, akik őt félik, és reményüket az ő irgalmába vetik” (Zsolt. 146,11). A naimi csoda jelenlevői is ilyenek voltak.

b) De az ingadozás, a remegő félelem ébresszen azért reményt arra, hogy mi is feltámadunk. Arra, hogy mi is hazatérünk. Arra, hogy mi is Atyánk házába tartozunk. Így a félelem boldog reménységgel emelő erő lesz. Így a csoda az **Úrhoz**, a csoda a szerető **Atyához** is eljuttat bennünket.

Bef.: Csoda minden parány, minden életmozdulat, minden virágbaszökkenés, minden terméshozás isteni csoda. Mi csak a **megszokás folytán** nem vesszük észre. De vegyük észre: mindenütt jelen van az Isten.

12. beszéd: Az élet és halál misztériuma

(Dogmatikai beszéd: Az élet problémája)

Bev.: Öröm az élet... Szt. Pál szerint: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4)... Gyász a halál, egyetemes felfogásban. A kettő szorosan egybetartozik. „...halált kell halnod” (1Móz. 2,17): az Úr ítélete szerint. – Mi itt a megoldás?

1. Az élet a fejlődés vonalát diktálja. Nem befejezett lény az ember. **Fejlődés** – a hivatása. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

a) Így alkotta az Isten (tehetségeket kaptunk!).

b) Így tökéletesíti a Messiás (kegyelmi fokozatot nyerünk).

c) Ezeken **dolgozik** az ember.

2. A halál a teljes célbafutást szorgalmazza.

a) Tehát nem cél. Büntető jellege – teher, de célja – isteni érték.

- b) Eszköze – az élet kivirágztatásának.
 c) Hazakísér – az örök **Atyához** visz, ahol végnélküli életem kiteljesedik.
 Bef.: **Az élet végnélküli.** A halál szent szolgálatot teljesítő.

*

c) alcsoport centrális gondolata: Milyen az édesanya lelke és kicsoda a fiú az édesanyának?

Tehát az édesanya és feltámadt fia világát fogjuk érinteni. – Talán így is fogalmazhatnók: aki az **életet** adta, annak legdrágábbja a belőle sarjadó **élet sarjadás**. – Természetesen itt is az a cél, hogy magunk életére alkalmazzuk a hallott szavakat és átélt eseményeket, lélekrezgéseket. – Lássuk ezeket egyenként.

1. beszéd: Az „anya”

(Erkölcsei beszéd: Az anyai áldozatosság)

Bev.: A költők senkiről sem zengenek olyan szépen, mint az édesanyáról. Petőfi: „Egész úton hazafelé...” A szent „életközpont” hozza a földre a „szent harmadikat”. Lelkének, életének első nagy szeretete, áldozata. – Mi tehát az édesanya lelkének képe?

1. A női lélek vágyainak vágya: az új élet.

És ez olyan szent szolgálat, amelyről így ír az írás: „Magsokasítom gyötrelmeidet s terhesség kínját: fájdalommal szüljed a gyermeket...” (1Móz. 3,16).

a) Mégis az édesanya legnagyobb öröme: az új élet. Az Újszövetség mondja: „Az asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,21). – Gond tehát: a születés. Gond és áldozat: a kicsi nevelésének indulása. Gond és áldozat: a további gondoskodás. Gond és áldozat: a tanítva nevelés.

b) És ezért állandóan imádkozik. Az édesanya még a teherviselés szent idején is állandóan imádkozik drága gyermekéért. – Állandóan várja: szent isteni követnek tartja. De azután mindig **érette** imádkozik (baj, betegség stb.) Sőt:

c) Később **vele** mondja az első fohászt. Kitől tanul imádkozni a gyermek? Az édesanyjától! Mi az első szava a gagyogónak? Jézus...

2. A naimi anya szenvedő könyörgéssel kéri vissza – az „elragadott életet”.

A hívő ugyan tudja, hogy Istenhez tért, mégis emberi szíve hadakozik érette.

a) Könyörgő a hangja! Áldozatos, magát kínál a lelke! És így kéri, könyörgi vissza az életének mindenét. A naimi özvegy mintája az élete.

b) De van olyan **lelki halott** is, aki lelki életét veszítette. **Ezért is** könyörög a jó anya (példa lehet Szt. Mónika, Szt. Ágoston anyja).

c) És hazahozza – az isteni útra: az Úr kegyelme. „Visszaadja anyjának!”

Bef.: A jó anyát így lehet jellemezni: Hozza az életre, szolgálja az életben és visszakönyörgi az életbe. **Földi életben** a gyermeke a vigasz, a tartalom, a mankó. De örök életében öröme, dicsősége és örömét áldó közbenjárója.

2. beszéd: Az egyetlen gyermek

(Erkölcsei beszéd: Az „egyke”)

Bev.: Családok gyásza és gyermekek temetése fogyatkozás az Úr földi országában, de gyarapodás az égi hazában. „Földi pályát végzett...” ember égi Atyjához érkezik... Ez a sor Isten terve. De vannak olyan temetők is, ahol nincs kíséző menet és nincs örök feltámadás... Ez a földi és égi otthon gyásza és a nemzet gyászos temetése.

1. Az ilyen tragédiákban élénk rajzolódnak a „koporsótlan halottak”.

a) Az Úr első parancsa: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet” (1Móz. 1,28). – Majd az egész Ószövetségben átcselez az utódvárás szent parancsa. „Nos, tehát, te tudod, Uram, hogy nem élvezetvágyból teszem nővéremet feleségemmé, hanem tisztán csak az utódok után való vágyból, hogy áldassék bennük neved örökkön-örökké” (Tób. 8,9). – Sára, Anna...várakozó szent igényesei a

„jövő életnek”. A Mester szerint: „Aztán odahívott egy gyermeket, közéjük állította, majd az ölébe vette s így szólt hozzájuk: „Aki befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be. Aki pedig befogad engem, nem engem fogad be, hanem azt, aki küldött” (Mk 9,36-37).

b) De a „szent harmadik” fogadása elleni bűnökről kemény szavakkal ítélkezik az Írás és az Egyház. A legsúlyosabb bűnök egyikének hirdeti az Úr és az Egyház és legkeményebben bünteti. Még a feloldozást is megtagadja, mert az élet kérdéseibe – kezdet vagy vég – csakis az Isten avatkozhat. Ő küld és Ő hív. – Mennyi ilyen temetést lát az Isten! De az Ő szeme nemcsak látó, hanem büntető is!

2. A másik nagy szomorúság: a koporsós „egyetlen”.

A családi fészek a zajos otthon, a gyermekzsivaj szent területe. Az Isten terve szerint csak a legkritikább – a terméketlen vagy egy bimbót hozó termőfa. Az élet erdejében bőségnek kell lennie a termésnek.

a) És az emberélet „termése” mindenképpen értékelendő? A kiválasztott nép története mutatja. – A gyermekáldás Isten jutalma volt, mert így belőle is származhatott a Messiás. Mesterünk gyermek-szeretete tanítja: „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek és ne tartsátok vissza őket, mert ilyeneké az Isten országa” (Mk 10,14). Az örök haza embervirággal díszítése követeli. De otthonunk **nevelő** munkája is ezt parancsolja. Az „egyke” elkényeztetett.

b) Majd az „emberfa” gyümölcstelensége hogyan ítélendő? Nagy bűn, ha a **vagyon** a háttér. Nagy bűn, ha az **öszönös** élvezetvágy. – Áldozatos élet és abból fakad az igazi boldogság.

Bef.: Vass J. mondotta egyszer: jaj annak a nemzetnek, amelynek erdejéből kevés bölcsőt faragnak az „ácsok”! Ez a „jaj” olyan sikongás, amely a házasság áldozatosságát hívja le tetemre... Elég volt-e az áldozatos, szolgálatkész élet a te családotban? – Hallva halljad a sikolytó mondást!

3. beszéd: A támasztó oszlop leomlása

(Erkölcsi beszéd: Az „egyke” halála)

Bev.: „Ófensége a gyermek” – mondja az amerikai ember. Isten követe – mondja a keresztyén. „Élettartalom” –mondja az igazi család. A család, az apa és az anya, pillérei a szent otthonnak, de tartalma, öröme – a gyermek. Sőt az idő is koptatja az erős embert, és egyszer csak érzi, hogy rászorul a gyermek támogatására... Hogyan élünk tehát földi életünkben?

1. Egy ideig magunk támaszlopai vagyunk önmagunknak.

Azután öregsünk és gyengülünk. Magunk erői nagyok – fiatalságunkban. Magunk erői nagyok – férfi és asszony korunkban. Addig gyűjtünk, illetve adunk. Azért azt is hisszük, hogy magunk erejéből élünk. Pedig itt is oszlopra, az Úrra támaszkodunk. Erőink teljében sem vagyunk mások, mint folyondárok, akik Isten erőiből vagyunk. De ezek a magukat oszlopembereknek hívók is összeomlanak, ha az igazi életoszlop, az Úr nem tartja az embert. Az igazság az: függünk, mikor erősnek hisszük magunkat, még inkább függünk, mikor a kor elgyengít bennünket. De Istenen kívül – gyengeségünk idején – földi támasztékra is szükségünk van.

2. De későbbi korban gyermeknépeinkre támaszkodunk – a régi „támaszlopok”.

a) De ezt is csak akkor tehetjük, ha helyes és igaz neveléssel gondoztuk kis gyermekeinket. Méltán mondja mindnyájatoknak az Írás: „Gondosan vigyázz tehát magadra és lelkedre: el ne feledd azokat a dolgokat, melyeket tulajdon szemed látott, ne távozzanak szívedtől teljes életedben, ismertesd meg őket fiaiddal s unokáiddal” (5Móz. 4,9). Isten terve szerint is a nevelés szent feladatát kell teljesítenünk. De azért is, mert új családi tűzhely mellett magad is melegedhetel. „Fiaid vannak? Neveld meg őket, hajlítsd őket gyermekkoruktól fogva! Leányaid vannak? Őrizd a testüket, és ne mutass nekik nyájas arcot! Add férjhez leányodat, akkor nagy dolgot műveltél, de értelmes férfihoz adjad!” (Sir. 7,25–27).

b) Sőt nem is lehet öreg korod oszlopa az istentelenül nevelkedő, korhadó fiatal oszlop. Azért **magad nevelése** lesz jövő életed támasza... „Ne örülj a gyermekeknek, ha istentelenek! Legyenek bár számosak, ne ujjongj miattuk, ha nincs bennük Isten félelme. Ne bízzál életükben, és ne számíts munkájukra, mert többet ér egy istenfélő fiú ezer gonosznál, és jobb meghalni gyermek nélkül, mint istentelen gyermekeket hagyni” (Sir. 16,1-4). A jól nevelt gyermek természeténél fogva hajlik oda, hogy melletted maradjon öreg korodban. Egyrészt tanácsod vétele miatt, másrészt gyámolító szeretetből. Úgy neveld gyermekeidet, hogy életerős oszlopai legyenek életednek!

Bef.: A család öröme a gyermek; az öreg szülők gyámola a felserdült sereg. Jaj, ha kidől az egyetlen oszlop! Annál inkább, mert mi magunk vagyunk az okai.

4. beszéd Az anya fájdalma – Isten Fiának részvéte (Dogmatikus beszéd: A szeretet kiáradása)

Bev.: Amikor a földi vonatkozásban a legszentebb képet akarjuk nézni, akkor az **édesanya** képét állítjuk magunk elé. Ő a megtestesült szeretet, aki életünket adta, életünket táplálta és életünket nevelte. Nincs olyan gazdag vagy ragyogó asszony, ki túlértékeltetné értékét – az **édesanya fölé**. – Egy mondatban talán ez a kifejezés illetné meg: az áldozatos szeretet. Ameddig ömlesztetheti jóságát, addig mosoly és szeretetkönyny a díszé, de ha elszakad a szeretett gyermek, akkor könnyek áradata a lélek szomorúsága. – A naimi édesanya arca a szeretet élő formája.

1. Szeretet a könny forrása.

a) Az anyai szív csodás mélység. A szeretet mélysége, a jóság kirobbanó vulkánja és a könnyek feneketlen tengere. Olyan mélység, amelyben a jóság, az okosság, a szépség fényében csillan a gyermek, olyan feneketlenség, amelyből eleven ösztönrel tör elő az áldozatosság és olyan könnytenger, melyben örök csillanásban verődik ki a szeretett gyermek képe. Semmi sem tudja oly elevenen csordítani az anyai szemet, mint a szeretet. A birtoklás öröme a boldogság könnyáradatát hozza, az elvesztés szomorúsága a sírás fakasztotta könnyzáport hullatja. – Szeretet a természete...

b) Isten azután még a testi életet is ilyennek teremtette, hogy az édesanya ösztönösen vonzódjék lelke lelkedzette gyermekéhez. – Gondolj a betlehemi éjszakára... A Szűz Anya meleg szeretetére... Gondolj a költők karácsonyi melódiájára... Gondolj az egyszerű bölcsődalok bájos dallamaira... Hárfa és pengetett húrok, mélán bűgő csendes hangföszlányok röppennek a bölcső körül, mert ezek a finom zsongások fejezik ki legtökéletesebben a szerető anya lélek ottlétét... De a szeretet akkor fakasztja legömlesztöbben könnyeit, ha elveszettnek látja, a halál learatottjának látja gyermekét. „Rákel siratja fiait és vigasztalódní nem akar, mert nincsenek többé” (Mt 2,18). Ilyen a sirató anya, mert vesztes az élet szeretete.

c) A síró szeretet – néma és hangtalan, de a könnyező szeretet – bizakodóan égre emelkedő. A hangtalanul csörgedező patak – kimerítő, de másrészt vigaszt váró... De nem az emberektől, hanem az égi Atyától. Csak akkor sötét mélységű és komor színű a könnyforrás, ha a szeretet helyett a kétségbeesés, a hitetlenség mocsarából fakad. Ezt kell kerülnie a szomorú édesanyának! Nézd a naimi anyát. Az Írás szomorúságáról és siratásáról szól, de kétségbeeséséről hallgat. Ezért példája a könnyhullató szeretetnek és ezért boldog megérzője az Úr résztvevő szeretetének.

2. Szeretet a részvét forrása.

A részvét is a szeretetből források. A Mester látja a hulló könnyeket, erős a fájó szeretet, és felbuggyan belőle a résztvevő szeretet.

a) Kit szeretünk tiszta szívből? Aki jót tett, annak hálásak vagyunk. Ez a szeretet legfeljebb viszontszeretetet fakaszt. Aki hozzánk fűződik test, vér, lélek kapcsaival. Ez a megindulásban természetes szeretet, majd megnevesedésében természetfeletti. Aki érdek nélkül ébreszt magával szemben szeretetet és részvétet, azt szeretjük igazán. Gondolj az irgalmas szamaritánusra: „Végül egy szamaritánusnak is arra vitt az útja. Mikor megpillantotta, megesett rajta a szíve...” (Lk 10,33). A hozzáereszkedő volt a felebarát!! A szeretet tehát kifelé fordul, másra irányul. Jó látás, jót akarás és jót tevés. Ez kell, hogy kiáradjon belőlünk. Akár tiszta együttérzés, akár hálás jócselekedet, akár résztvevő támogatás alakjában. De azt tudni kell, hogy az ember lelkének Isten adta alaphangja, alapérzése a szeretet. A Teremtő helyezte belénk, és a Megváltó a legelső parancsá tette. Isten és emberre kell vonatkoznia.

b) És miben jelentkezik a szívbeli szeretetünk valósulásai? Ha részvétben jelentkezik, akkor is Isten áldását hozza a részvétből a szeretőre. Gondolj Veronikára... a jobb latorra... a Keresztfa alatt álló századosra... Az Úr sohasem hagyja jutalom nélkül a részvétet. Sőt, amint az Evangélium mutatja, Maga is arra indul. Emberi természete részvétre indul és isteni természetén át csodát tesz a szenvedő anya vigaszára. Talán előre látta drága Édesanyját vigasztalanul a Kereszt tövében... Szinte jelezni akarta: a földi édesanyának vigaszt nyújt az együttérző Mester, de az ég Ura Édesanyjának csak a szenvedés poharának teljes hörpintése után jut a feltámasztás éltető vigasza. – A Mester lelkének mélyét áthatja az emberszeretet, és a naimi özvegygel szemben csodatevésben robban elő lelkének részvéte.

Bef.: Az édesanya képéhez térek vissza... Ahhoz a képhez, mely elhomályosodott a naimi ifjú előtt... Ahhoz a képhez, mely kielevenedett a feltámasztás csodájában. Milyen szép, milyen örömet adó lehetett ez a kép! Embertestvér! Gondolj arra, hogy a te halálod is – régi, szeretett arcok elédvilágosodása. Égi Atyádé... égi Anyádé... szeretteidé... De az utóbbiak nem földi kontúrokban,

hanem megdicsőülten! Ó szent perc, amelyben az isteni Szeretet ezt a **meglátást** adja, jöjj, jöjj, jöjj! Amen.

5. beszéd: És átadta őt anyjának...

(Erkölcsei beszéd: Mások szolgálatában)

Bev.: „Miért küldettünk a földre?” – kérdi sokszor az ember. Az élet útjára, mondja az Írás és az élet szolgálatára, folytatja a másik szavában. Röviden: azért küldettem, hogy magamból kifejtett életet fejlesszek és másokat – Isten segítségével – életvirágzásba szökkentsek. – De milyen legyen ez a **kifejlő** való szolgálat?

1. Családnak kell szolgálnom, ez az első.

A családi szentély két oszlopa: az édesapa és az édesanya. A szeretet fonja őket egybe. De áldozatosai – egymásnak. Áldozatosai – a gyermeknek. A házasság ugyanis – a legszentebb áldozat. Lemonadás – saját akarataról. És szolgálat – egymás boldogságáért. „Derék asszonyt ki talál? Becse a korállókét messze meghaladja! Férfjének szíve bátran reá hagyatkozik, és nem lesz nyereség híján... Még tart az éjjel, és máris felkel, eleséget ad háza népének, s élelmet szolgálóinak” (Péld. 31,10-11 és 15).

2. A háznak kell szolgálnom, ez a második.

De az élet legősibb szent sejtje úgy fonódik össze a többi sejtrel, hogy az egész egység a **haza** szent keretét adja. Ez a szent közösség is szolgálatot igényel. Forrása a szeretet és a hála. Mesterünk kétszer sír: egyszer Jeruzsálem pusztulásának előrelátásakor: „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt. Aztán így szólt: „Bárcsak fölismernéd te is legalább ezen a napon, ami békességre szolgál! De sajnos, el van rejtve szemed elől!” (Lk 19,41-42). – Pedig az Ő országa nem e világból való. „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36) – mondta a Mester. De azt is tanítja: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, Istennek pedig, ami Istené” (Mt 22,21). – Mi is szolgáljuk hazánkat: munkával, áldozattal, vérrel.

3. Az Egyháznak is adósa vagyok – mondja a harmadik tétel.

Amiben édesanyádnak a földiekben – abban az Egyháznak lelkiekben. Ő a Krisztus közvetítője számodra. „Most tehát már nem vagytok idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Istennek házanépe. Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, amelynek maga Krisztus Jézus a szegletköve... Benne épültök egybe ti is a Lélek által Isten hajlékává” (Ef. 2,19-20 és 22).

Bef.: Mindebből ez a tétel a lényeges: szolgálni – az Istent elsősorban egész lélekkel, szolgálni önmagadat – másodsorban teljes odaadással és szolgálni az embereket önmagad szeretetéhez hasonlóan. Végül is szolgálni annyi, mint uralkodni.

6. beszéd: Mit mondott az „újra éledő”?

(Exhortáció: A „feltámadt” lélek szava)

Bev.: Nem tudjuk, csak sejtethetjük. A halál felett győzedelmes Krisztus súghatta neki a szavakat. Bizonyára három irányt követett a beszéd.

1. Hálát mondott az őt feltámasztó Úrnak...

Nem szó, hanem odahajló borulás lett a hála, amelyet Mózes így fejez ki: „Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset mívelt... Az Úré az én erőm és dicsérő énekem, mert ő lett az én menekvésem. Ő az én Istenem, hadd dicsőítem, atyámnak Istene, hadd magasztalom” (2 Móz. 15,1 és 2). – De van-e nagyobb földi elesettségre, mint a halál? És van-e nagyobb jó, mint az élet? Azért mondhatta az újra éledő: „Hálát adok, Uram, jóságos nevednek; mert minden nyomorúságból kiragadsz engem” (Zsolt. 53,8). Elhetek még – a földi szeretteim között; ezért is hálás a naimi ifjú.

2. Majd szeretet beszédet mondott – a vigasztalannak látszó anyának.

a) Hogy mit érzett a jó anya, azt nem is kell elmondani.

b) De hogy mit mondott a fiú, azt lehet sejtteni. Talán ez a helyes felelet: lelkének jóságát, szeretetének szeretetét hozta és egész életre ígérte annak, aki benne mindenét feltalálta.

3. Végül isteni életet parancsoló parancsot adott önmagának.

Az Úr nagy csodája – szent életet parancsolt. Tisztelet, félti ő továbbá az Istent, tehát Sirák szavai szerint rendezi életét: „Ki Istent félti, jót cselekszik, s aki kitart az igazság mellett, elnyeri azt” (Sir. 15,1). Bizonyára látta és emlékeiben él – az élet túlsó partja. Az Istent talán nem látta... De az Ő or-

szágának **előcsarnokát** láthatta. De ez a látomás örök életparancs lett számára.

Bef.: Ó az Úrnak hálása, mert nagyot cselekedett vele az Úr. – Az égi Szeretettől indított, hogy vigasza legyen drága édesanyjának. De isteni kegyelemmel áldott, hogy istenivé alakuljon földi élete. – Látta, mit ér a föld és megsejthette a halál percétől számítva, hogy mit ér az ég!

* *

Beszédláncok

Az itt következő beszédláncok lényege: **rendszeres** egybefogása azoknak a gondolatoknak, amelyek a szent **Evangelium** olvasása – a naimi ifjú feltámasztása – nyomán ébrednek az ember lelkében. Kidolgozásukra azért nem helyezek nagy súlyt, mert valójában az előző, különálló beszédek között igen sok kifejtést találunk és így onnét ezek áttemelhetők. A mi tervünk inkább az, hogy rövid összefoglalásokat és beosztásokat kínáljunk a dolgozni akaró szónoknak. – Lássuk most ezeket a beszédláncokat egyenként.

I. beszédlánc címe: A Messiás útja

Ennek tárgya: milyen életutat járt az evangéliumi Mester? Nagyon szépen levezethető, milyen utat kell nekünk is járnunk?!

1. beszéd: Emberi út

- 1. Születik.**
- 2. Fejlődik.**
- 3. Dolgozik.**

2. beszéd: Tanító út

- 1. Égből hoz.**
- 2. Földdel közöl.**

3. beszéd: Csodatevő út

- 1. Transiit benefaciendo.**
- 2. Transiit miracula perpetrando.**

4. beszéd: Örök élet útja

- 1. Égből jövet – hazatér.**
- 2. Égből indított embert is hazasegíti.**

*

II. beszédlánc címe: A Messiás lelke

Ennek tárgya: milyen jegyeket árul el a Mester emberi lelke? Ezt azért kell tanulmányozni, mert ebből levonhatjuk a mi lelkünk igazi vonásait is!

1. beszéd: Résztvevően szerető

- 1. Lát – emberi szemmel.**
- 2. Megindul – emberi érzéssel.**

2. beszéd: Segítségre hajló

- 1. A „jó ember” is segít.**
- 2. A „jó Isten” mindig segít.**

3. beszéd: Mindig kitáruló...

- 1. Ami kincse – azt másnak hozza.**

2. Ami szeretet – azt mindenkinek ontja.

4. beszéd: Mindig adakozó...

1. Mindenét kiüresíti.
 2. Még életét is értünk áldozza.
- Bef.: Szent Teste – Vére eledel.

*

III. beszédlánc címe: Az ember útja

Ennek tárgya: az ember életállomásainak, kiindulásainak jelzése. Célja lehet: egyéni életutam értéklése.

1. beszéd: Beköszöntés, hogy – kiteljesüljön

1. Születés a kezdet.
2. Fejlődés a folytatás.

2. beszéd: Útnak indulás, hogy – virágbaszökkenjen

1. Gyermekevő a kezdet.
2. Életgyümölcs a folytatás.

3. beszéd: Kemény munka, hogy – célbafusson

1. Csak a lehetőséget kapod.
2. A munka valósítója az életed.

4. beszéd: Halál, hogy – végtelen életet találjon!

1. Temesse a végest.
2. Feltámassza a végnélkülit.

*

IV. beszédlánc címe: Kicsoda az Isten „gyermeke”?

Ennek tárgya: „Isten gyermeke” fogalomnak tartalmi ismertetése: kicsoda az Isten gyermeke?

1. beszéd: Égben – Fiú Isten

1. A Fiú Isten – Isten Egyszülöttje.
2. Az „embergyermek” – Isten teremtettje.

2. beszéd: Földön – Krisztus

1. Jézus Krisztus – Isten szeretetének tárgya.
2. Jézus Krisztus – Isten tervének „szolgája”.

3. beszéd: Földön „az Ember”

1. Minden ember.
2. „Én”, az egy ember.

4. beszéd: Földön és égben: „én”

1. A világ „központja”.
2. Az ég „várományosa” vagyok.

*

V. beszédlánc címe: A halál-e a mi „urunk”?

Ennek tárgya az a kérdés: vajon a halál úr-e felettünk?

1. beszéd: Mindnyájan követői vagyunk
 1. Az Ő ösvényein járunk.
 2. Látszólag kényünk– kedvünk szerint teszünk.
2. beszéd: De útja – Isten felé vezet
 1. Sírhoz vezet?
 2. Vagy Istenhez kísér?
3. beszéd: Hazatérve vár Krisztus
 1. Kezéből vesz át Krisztus.
 2. Ölelő karral ölel a Mester.
4. beszéd: Így Urunk: az Úr Jézus Krisztus
 1. Istenatyánk küldött a földre.
 2. Egyszülöttje vár az égben.

*

VI. beszédlánc címe: „Temető”, vagy „életrév”?

Ennek tárgya: mi a mi életünk igazi tartalma?

1. beszéd: A nagy életünk
 1. Égből indulva földön járunk.
 2. Életzarándoklatot végezve égbe térünk.
2. beszéd: A temető közös „életrévünk”
 1. Földből vétettünk.
 2. Porrá válunk.
3. beszéd: De Krisztussal?
 1. Élő Krisztussal járunk.
 2. Élő Krisztussal élünk.
4. beszéd: A feltámadás!
 1. Ívelő lehajlást mutat a földi élet.
 2. Ívelő felemelkedést hirdet az isteni élet!

*

VII. beszédlánc címe: Az emberi élet nagy „helyhatározói”

Ennek tárgya: hol él az ember?

1. beszéd: Isten szent tervében...
 1. Földön kell élnünk.
 2. Égbe kell érnünk.
2. beszéd: Az édesanya szíve alatt...
 1. Az édesanya életünk forrása.
 2. A családi otthon életünk kerete.

3. beszéd: A földön...

1. Terra a hazánk.
2. Paradicsom az „otthonunk”.

4. beszéd: A rideg deszkák között?...

1. Látszat szerint: igen.
2. Valóságban – Isten élő fái között.

*

VIII. beszédlánc címe: Az emberi élet nagy „célhatározói”

Ennek tárgya: miért él az ember?

1. beszéd: Miért vagyunk a földön?

1. Istent ismerve szeressük.
2. Üdvösségünket munkáljuk.

2. beszéd: Miért fejlődik az életünk?

1. A lehetőségekből – valóság.
2. A valóságos életből – örök élet.

3. beszéd: Miért ível törtség felé az élet?

1. Már sok az anyagi rész...
2. És így sok a pusztulásra ítélt...

4. beszéd: Miért ível Isten felé a lélek?

1. Mert Isten leheletét hordozzuk.
2. Az isteni rész pedig elemien tör Isten felé.

*

IX. beszédlánc címe: Édesanyák útja

Ennek a beszédláncnak tárgya: mi az édesanya életútja?

1. beszéd: A családi szentély felé...

1. A fehérlelkű gyerekleányka képe...
2. A fehérruhás menyasszony képe...

2. beszéd: Az életrehozás szent perce felé...

1. Szent teherrel áldott.
2. Boldog reményekkel gazdagított.

3. beszéd: Az állandó szolgálat felé...

1. Áldozatos az élet.
2. Szolgálatból fakad a családi élet.

4. beszéd: A gyermek sírja felé...

1. Lehullanak az életvirágok...
2. Síró arcon peregnek a könnypatakok...

*

X. beszédlánc címe: Gyermek útja

Itt a kisgyermek életútját kellene megrajzolni.

1. beszéd: Belépés – az életbe (születés)
 1. „Natus est homo”.
 2. Eggyel több a zarándok...
2. beszéd: Belépés – Isten Egyházába (kereszttség)
 1. Keresztvizünk csordul.
 2. Isten gyermeke indul...
3. beszéd: Belépés – a küzdő Egyházba (bérmálás)
 1. Erőnk mindig az Isten.
 2. Bérmálásban erőnk a Lélek.
4. beszéd: Belépés – a diadalmas Egyházba (örök élet)
 1. Halál útján...
 2. Élet dicsőségébe...

*

XI. beszédlánc címe: Krisztus útja

1. beszéd: Az Istenfia megjelenése
 1. Emberként látjuk.
 2. De Istenünknek hisszük.
 Bef.: Örök „parusia”...
2. beszéd: A Megszentelő közeledése
 1. Bűneink bocsátója.
 2. Lélekáldásaink tartalma.
3. beszéd: A kézen Vezető jelentkezése
 1. Lelkünkben érezzük bársonyos Kezét.
 2. Egyházunkban vezető Karját.
4. beszéd: Az örök élet Útitársa
 1. Halálig vezet.
 2. Élethez „Viaticum”-ként kísér.

*

XII. beszédlánc címe: Az élet Deltája

1. beszéd: Egy az élet tengere!

Bev.: „Minden út Rómába vezet”...

 1. Minden az Istentől.
 2. Minden az Istenhez.
 Bef.: Minden „hazavezet”...
2. beszéd: Minden „folyó” hömpölygő otthona
 1. Isten élő forrásából robbanunk elő...
 2. Isten ölébe ömlünk vissza...

- 3. beszéd: Anyák és gyermekek szent világa**
 1. Szentek családja a mi otthonunk.
 2. Ott élünk boldogságban maradéktalanul.

- 4. beszéd: A szeretet örök ölelkezése**
 1. A „Delta” sok hordalékkal kopogtat.
 2. A „Tenger” belső erejével tisztán zengővé varázsol.

*

– Az Evangélium szövegéből azután ilyen sorozatos rendszereket követve is lehetne szólni:

I. beszédlánc címe: „Életünk végén”

- 1. beszéd: A mi földi életünk vége**
 1. Zárul a földi élet.
 2. Nyílik az örök kapu.
- 2. beszéd: Az életünk utolsó szakasza**
 1. Istenhez megyünk.
 2. Előtte ítéletet kapunk.
- 3. beszéd: Kik a kísérőink?**
 1. Cselekedeteink (élettettek!).
 2. Órangyalunk (Életvédőnk).
 3. Égi Mesterünk (Viaticum)
- 4. beszéd: Ki az igazi Kísérő?**
 1. Jézus, a Megváltó.
 2. Szűz Anyánk, a közvetítő.

*

II. beszédlánc címe: A szívek melódiája

- 1. beszéd: Az anyai szív**
 1. Igényese az életnek.
 2. Szenvedője a halálnak.
 3. Boldoga az örök életnek.
- 2. beszéd: A részvétellel közeledő Mester szíve**
 1. Mesterünkben is emberi szív dobog.
 2. Az Ő szíve is részvétől buzog.
- 3. beszéd: A lelkek titkait érző ember szíve**
 1. Mások titkos szenvedéseit is megérezzük.
 2. És így velük egybecsendülően segítünk.

*

III. beszédlánc címe: A feltámasztás csodájának hatása

- 1. beszéd: Az új életre ébredő ifjú**
 1. Zárult világ után – tárult.

2. Égi zárolás után – tárult a földi.

2. beszéd: A csodát ünneplő sereg

1. Csodát láttak.
2. Istent dicsérték.

3. beszéd: Az anya léleköröme

1. A halott – élővé lett.
2. A szomorúság – örömmé lett.

*

IV. beszédlánc címe: „Kivel élünk?”

1. beszéd: Kicsoda a mi Atyánk?

1. A mindig jót szóró Isten.
2. A mindig segítő Isten.

2. beszéd: Kicsodák a mi testvéreink?

1. Minden ember a földön.
2. Minden „hazatért” lélek az örök életben.

3. beszéd: Kicsoda a mi örök Társunk?

1. A teljes Szentháromságú Isten.
2. A minket boldogító örök Atya.

*

V. beszédlánc címe: „A mi életállomásaink”

1. beszéd: Életutunk első állomása: a születés

1. Földre születünk.
2. De égből küldettünk.

2. beszéd: Életutunk állomásai: életeseményeink

1. Emelkedéseink...
2. Bukásaink...
3. Újjászületésünk...

3. beszéd: Életutunk végpontja: a halál, vagy az élet?

1. A halál – átfutó.
2. Az élet – állandó.

*

VI. beszédlánc címe: „Kincseink vizsgálata”...

1. beszéd: Élet az ember legnagyobb kincse

1. A „nagyvilág” – múlandó.
2. A lélek élete – végnélküli.

2. beszéd: Életszolgálat az ember legszentebb feladata

1. Isten adta néked az életet.
2. De magad szolgálod végnélküli életedet.

3. beszéd: Életcélbafutás – az ember legfenségebb hivatása

1. Járjunk a földön.
2. De törjünk az égbe!

*

– Majd megközelíthető az **Evangelium** gondolata **szimbolikusan** is

1. beszéd: Kiké a „feltámasztás” hatalma?

1. **Lélekéletre támasztás – Isten szolgálójáé** (keresztelés, bűnbocsánat szentségei).
2. **Örök életre támasztás – Istenatyáé** (az örök élet adományozása).

2. beszéd: Mi az „életretámasztás” feltétele?

1. **Meghalni – a földnek...**
2. **Szembetalálkozni – az éggel.**

3. beszéd: Mi az igazi életre támadás alapja?

1. **A lelkiélet televényének vétele.**
2. **A lélektelevényen való tevékenykedés értéklése.**

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckére épített beszédek

Most azután a Szentlecke szövegéhez fűződő gondolatok sorozata következik. A Szentlecke szövege így szól: „Ha a Lélek szerint éltek, kövessétek is a Lelket. Ne törtesünk kihívóan, s egymásra irigykedve, hiú dicsőség után. Testvérek, ha botlásra érnek valakit, ti, akik lelkiek vagytok, intsétek meg a szelídség szellemében. De ügyelj, hogy magad kísértésbe ne essél. Viseljétek el egymás gyöngeit, így teljesítitek Krisztus törvényét. Aki beképzeli magának, hogy valami, holott semmi, önmagát áltatja. Vizsgálja meg mindenki saját tetteit, s tartsa meg dicsekvését önmagának, a helyett hogy mások elé tárná. Hiszen mindenkinek a maga terhét kell hordoznia. Akit a tanításra oktatnak, osztozzék tanítójával minden jóban. Ne áltassátok magatokat: Isten nem hagy magából gúnyt üzni! Amit az ember vet, azt le is aratja. Aki tehát testébe vet, testéből is arat majd romlást; aki pedig lelkébe vet, lelkéből arat örök életet. Ne fáradjunk bele a jótettbe, mert ha bele nem fáradunk, annakidején aratni is fogunk. Rajta hát! Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképp pedig hittestvéreinkkel” (Gal. 5,25-26 és 6,1-10).

Alaphangja itt is az Istenben bizakodik, diadalmas életéről énekel. Így tehát tétel lehet a **lelki emberek értéke**, a nemes és isteni lelkek **közösségének fensége** és **szolgálatának értéke**. Sőt egész ünnepi gondolatsort meríthetünk a **lelki magvetés fenséges aratásának** gyönyörűségéből. – Végül is diadalmasan csendíthető meg ez a gondolat: az **Isten terve szerinti jócselekedet** az Isten előtt **értékes** életforrás. – Lássuk egyenként a különálló és a láncba fűzött beszédek egymás után.

Különálló beszédek

1. beszéd: A látó Urunk

(Az Isten mindentudó)

Bev.: A vizsgálódó elme két nagy síkban mozog: felület és mélységkutatás útjait járja. – A felület mindenki előtt feltűnik, a mélység a lélekbúvárok feladata. – Közönséges lélek a felszínen marad, a választott ember a mélységekre száll. – Kérdezzük mi most: mire terjed ki az Isten látó szeme?

1. **Külső tetteinket – látja az Úr.**

a) Maga az, hogy teremtett a **világ**, természetessé teszi, hogy ismeri a Teremtő. Azért írja az Írás: „Minden élőlény műve nyilvánvaló előtte, és semmi sincs elrejtve színe elől. Átfogja tekintetével az örökkévalóságot, és semmi sem csodás a színe előtt!” (Sir. 39,24-25). – Világ és ember csak két fokozati eltérő része a egymásnak.

b) Természetesen az ember élete és **cselekedetei** sem titkok Isten előtt. „Uram, te megvizsgáltál és ismersz engem, tudod, ha leülök és ha felkelek, messziről érted gondolataimat” (Zsolt. 138,1). Mégpedig világosan ismeri, hogy az örök élet könyvében számon is tartja. Az Isten számadó könyve az ember lelke. Ott minden cselekedet nyomot hagy. Titkos írás, melyet Isten pontossága olvas. De a feledés töröl-e? Az Isten törölhet, ha az ember méltó reá! „Ha azonban gonosz bűnbánatot tart minden elkövetett vétke fölött, megtartja minden parancsomat, és jog és igazság szerint jár: bizton életben marad és nem hal meg” (Ez. 18,21). – Az élet élményei Isten szent színe előtt, az élet, világos egészében és részeiben is. – Bízvást hihetjük: Istennek színét sem kerüli el. Nyílt vagy zárt életszakasz. Ő lát és felelősségre von.

2. De szándékaink kérdésvilágába is beletekint az Isten.

A fényes szempár a fényárban is lát. De a szándék szentélyébe nem hatol. „...az Úr szeme a napnál is sokkal fényesebb, kémleli az ember minden útját és a tenger mélységét, és látja az emberek szívének legtitkosabb rejtekét” (Sir. 23,28).

a) Ő ezt a titkos **mélységet is** látja. Méltán mondja róla Dániel: „Örök Isten, ki látod, ami titokban történik, és tudsz mindent, mielőtt meg lenne” (Dán. 13,42).

b) Épp azért felelősségünk is olyan, hogy titkos cselekedeteinkért is **felelünk**. „Jaj nektek, kik szívetek mélyébe el akarjátok rejteni az Úr elől terveteket! Kiknek tettei a sötétségben mennek végbe, és azt mondják: Ki lát minket és ki ismer minket?” (Iz. 29,15). – Mindezt azért jó tudni, mert ennek ismeretében így kell élni: **Isten színe előtt vagyunk!**

Bef.: **A mélységek felé segíts Uram!** – Így kell felkiáltani befejező imaként –, hogy ne ítéljünk látszat szerint, hanem iparkodjunk megismerni és megérteni a lélek mélységének rejtélyeit. – Így megközelítjük az Isten ismereteit!

*

a) Ez a beszéd átépíthető erre a gyermekes, naiv közmondásra: „Isten szeme mindent lát, el ne lopd a ceruzát”...

b) És ugyancsak átépíthető az Istent jelképező művészi „Háromszögre”, **akiből** kivilágít – a Szem...

*

2. beszéd: A Lélek ereje

(Dogmatikus beszéd: Teremtőnk – Megszentelőnk)

Bev.: Isten kezéből úgy kerül ki az ember, hogy földi életét boldogan szolgálatban töltheti. Teste és lelke a lehetőségek magas skáláját mutatja. – De az égi örök élet útját is a földön kezdi az ember. Ennek segítője már a Szentlélek leereszkedése. – Hogyan dolgozik bennünk az Isten?

1. Földi utunkat a Teremtő erejével járjuk.

a) A teremtés – nagy erőközlés. Lehetőségek adása a földi élet számára. A bűn a fáradtságot is hozza, de a Teremtő jósága itt is nyilatkozik. „Erőt ad Ő a fáradtnak, és megsokasítja a gyengék erejét és hatalmát. Lankadjanak bár és fáradjanak el a fiatalok, essenek el bár erőtlenül az ifjak: Akik az Úrban bíznak, új erőre kapnak” (Iz. 40,29-31). – Majd egész életemben mellettem. Nem csak úgy, hogy feszítő erővel indítja a belénk helyezett helyzetű erőket, hanem úgy is, hogy mellém szegődik a segítség jóságával. „Bár én koldus vagyok és szegény, az Úr majd gondoskodik rólam; segítöm és oltalmazóm te vagy, én Istenem, ne késlekedjél!” (Zsolt. 39,18). Különösen Mesterünk biztat biztató szóval.

b) A Teremtő Atyánk a Teremtő Gondviselőnk! Máté evangélista 6. fejezetében igen szépen szól a gondoskodó Atyáról. Ez pedig annyit is jelent, hogy a föld zarándoka megkapja égi Atyjától azokat a feltételeket, amelyek őt erre a gondviselésre alkalmassá teszik. Mert ide hit kell. Ez pedig égi adomány. Ide kell kitartás. Ez különös égi kegy. Végül mindez a magasságokból sugárzik, mert csak a Magasságbeli adományából veheti az ember.

2. **Égi ösvényeinken a Lélek indításával haladunk.** Amit vettünk, az nagyobbára **statikai, helyzeti energia**. Olyan erő, amely mozdítást igényel és akkor tevékeny lesz.

a) De elég-e az emberi indítás? „De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövődöt fogja hirdetni nektek”

(Jn 16,13) – mondja a Mester. – Lám! Már az értelmi tudáshoz és a tanító munkához is lélek kell.

b) Hát még az egész élethez! „Ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Íme, ide még inkább kell! Az útjárásnak kegyelmét pedig a Lélek fuvalma adja. „A szél ott fúj, ahol akar...” (Jn 3,8). Mindez az indítás az örök élet ösvényeire indít.

Bef.: Bár sokat kaptunk a Teremtőtől és Krisztustól, a teljes isteni, aktív életet csak a Lélek indításából élhetjük. Vegyük tehát a Szentlelket!

3. beszéd: Az igazi önértéklés

(Erkölcsei beszéd: Az igazi önértéklés)

Bev.: A teremtmény égre néző tekintete és önmagát vizsgálódó szemlélete ezt a két tételt szüli a lélekből: magunktól semmik sem vagyunk, mindent Istentől kaptunk. Vajon igaz-e ez az önítélkezés?

1. Magunktól semmik sem vagyunk.

Ezt a kérdést: Te ki vagy? sokszor feltesszük magunknak. A Zsoltáros is kérdi – az Úr felé fordulva: „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod?” (Zsolt. 8,5). Olyan szent küldöttek vagyunk, akik mindent mástól vettünk. Az Isten teremtő küldetése mellett egész életünk függvény jellegű.

a) Életünk szüleinktől. A földi életbelépés szent perce az életszolgálat szent fészekéletének csodás jelentkezése és kiteljesülése. „...légy tisztelettel anyád iránt élte minden napján. Gondolj ugyanis arra, milyen és mekkora veszedelmet állott ki miattad, mikor méhében hordozott” (Tób. 4,3-4). Az Isten terve szerinti „félelme” az Isten áldó kezével életforrásra teljesül. Azért int az Írás: „Teljes szívvel tiszteld atyádat, és meg ne feledkezzél anyád fájdalmairól! Gondold meg, hogy nem születnél volna nélkülök; úgy fizess nekik, mint ők neked!” (Sir.7,29-30). Nem dicsekszünk tehát testi életünkkel sem, mert az is Isten áldó keze folytán – szüleinktől.

b) Vagyunk Istentől. A föld a Teremtő műve, hogy legyen élete kertje az embernek. „Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29). Nem egészen készen jelenik meg, mert Isten terve szerint munkánkkal kell **teljesen** javunkra fordítanunk. Minél több az igény, annál több munka kell hozzá.

c) Lelki készségeink Teremtőnkől. De lelkünk maga – Isten lehelete. Általános erőink Isten ajándékai. Lelkünk **egyéni** értékei is a Teremtőtől, az örökléssel áthozott életkincsek.

d) De bűneink – magunktól. Amint sötét oldalra fordul az élet, az árnyékban ott mozog a tevékeny ember. Az eredendő bűn állapota is tehertétel. De sokszor személyes teherként nehezedik reánk a fogamzás szent perce. „Íme, gonoszságban fogantattam, és bűnökben fogant engem az én anyám” (Zsolt. 50,7). De még ettől a tehertől ment ember is kérdezheti: „Ki mondhatja: Tiszta az én szívem, tiszta vagyok a bűntől!?” (Péld. 20,9). Mindenütt kísér a bűn. Történelemben. Egyéni életemben. Mennyi sötét ködös pillanat és mennyi gonosz életélményé kirobbanó indulat!...

2. De minden jót Istentől kaptunk.

Az élet földi része a szülőktől, de annak életlehetősége Istentől. „Jó – és balsors, élet és halál, szegénység és gazdagság Istentől vannak. Bölcsesség, tudomány és törvénytudás Istennél vagyunk” (Sir. 11,14-15). „Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit egyetek vagy igyatok, sem testetek miatt, hogy mibe öltözzetek. Nem több-e az élet az eledelnél, s a test nem több-e a ruhánál?... Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségtek van” (Mt 6,25 és 32).

a) Földi életünk feltételeit a föld, a világ adja. Ez pedig az Istenre utal. „Fűvet sarjasztasz a barmok számára, és növényzetet az ember szolgálatára, hogy kenyeret termelj a földből, és bor vidámitsa az ember szívét” (Zsolt. 103,14-15).

b) Lélekkészségeinket indító kegyelmi erőket is Ő adja. Mert nem elégséges a természetes életerők együttese. Ez csak a természetes emberélet... Isten a megváltás kegyelmével – többre hívott. Ezt pedig így fogalmazta: „hiszen szentek ivadékai vagyunk és azt az életet várjuk, melyet az Isten azoknak juttat, kik sohasem szegik meg iránta való hűségüket” (Tób.2,18). – Az apostol pedig ezt állítja: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17). Természetfeletti életünk pedig – Isten kegyelmi ajándékával lehetséges. „Az ember semmit sem vallhat magáénak, hacsak a mennyből nem kapta” (Jn 2,27). Ugyanazt állítja az apostolfejedelem is mondván: „Értékes ugyanis, ha valaki Istenhez tartozás tudatá-

ban elviseli a bántalmat, bár igazságtalanul szenved” (1Pét. 2,19).

c) De megszentelő kegyelem kincsét egyenesen természetéből közvetíti. A legteljesebb és legnagyobb erőket, életfejlődést a természetfeletti kegyelem megszentelő ereje adja. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). Lényegét így teljesíti ki az apostol: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Ennek ajándéka égi áramlás. Isten legszentebb ajándéka. Örök életet kiérdemli – erényes élettel. Végül a legnagyobb kegy az állandó segítő és megszentelő kegyelem bírónak a végső állhatatosság ajándéka, melyből meríti az örök életet. Isten itt a legnagyobb. Az Úr Lelke itt teljesen kiáradó és az embert hazaváró.

Bef.: Ember! Ébredj ezekre az igazságokra és hódolj a neked mindent adó Istenatyánk szeretetének.

4. beszéd: Mások Cirenei Simona...

(Erkölcsi beszéd: Az áldozatos segítség)

Bev.: Cirenei Simonról azt olvassuk az Írásban: „Kényszerítettek egy arramenőt, cirenei Simont, Sándor és Rufusz atyját, aki éppen a mezőről jött, hogy vigye a keresztet” (Mk 15,21). – De a hagyomány azt is feljegyzí róla, hogy **később** örömmel vitte az Úr Keresztjét. Szinte azt mondhatnók: a Kereszt érintése megmagyarázta neki a szerető segítség nagy értékét. – Szóljon erről nekünk is az Úr Keresztje.

1. Az Isten parancsa: egymás keresztjének viselése.

a) A felebarát szeretete a szeretet parancsának második része. Az irgalmas szamaritánus példája... Az apostolnak parancsa: „Viseljétek el egymás gyöngéit, így teljesítitek Krisztus törvényét” (Gal. 6,2). De ugyanerre int a dúsgazdag és a szegény Lázár példabeszéde. Erre tanít a szentek közül a foglyokat kiváltó... a betegeket gyógyító... Isten rendelte, a szent ember példáját adja és az ember kövesse.

b) De a parancs mellett arra hangol a lélek belső hangja; ezért súgja a tételt: „Meg ne vond, fi-am, a szegénytől az alamizsnát, és el ne fordítsd szemedet a szűkölködőtől! Ne vesd meg az éhezőt, és ne keserítsd a szegényt ínségében; ne szomorítsd a szűkölködő szívét, és ne vond meg az adományt atól, ki sínylődik” (Sir. 4,1-3).

2. Ezt kövesse a szeretettel behódoló ember lelke.

Az apostol szava állandó csengésű: „Ne fáradjunk bele a jótettbe, mert ha bele nem fáradunk, annakidején aratni is fogunk” (Gal. 6,9).

a) Mindenkit ennek kell jellemeznie! De különösen az Úr házanépét. Figyeljünk tehát a népek apostola szavára: „Akik hisznek Istenben, törekedjenek arra, hogy jócselekedetekben előljárjanak. Ez válik az emberek javára és hasznára” (Tit. 3,8).

b) Sőt azt is mondja, hogy a jó elmulasztása is vétekszamba veendő. „Aki tehát tudna jót tenni és nem teszi, az vétkezik” (Jak. 4,17). – Szeretetkésztség és gyakorlat, odaadó hajlandóság legyen tehát lelkünk értékes vonása.

c) Ne múltjék el tehát nap, hogy valami jót ne tettünk légyen! Ne szóljon hiába a lélek, hanem hallgassunk inkább indító szavára, hogy a kínálkozó alkalmat el ne mulasszuk.

Bef.: A cserkésznevelés lényegéhez tartozik: „Légy résen!” De nemcsak a magad nevelésében, hanem azonnali és lendületes jó cselekvésben. A nap vizsgálati tárgya, hogy egy-egy jó cselekedetet végzett-e naponta a cserkész? Csak az az igazi cserkész, aki ennek eleget tett. Isten előtt az a „teljes ember”, aki cirenei Simonként mások keresztje alá alázkodik.

5. beszéd: A „tettek beszéljenek”

(Erkölcsi beszéd: Az igazi erkölcsi érték)

Bev.: Magától semmi az ember – mondja az egyik közmondás. – Isten teremtő szava és égi indítása nélkül tehetetlen az örök élet útjárásában. Még az áhítózó vágyakozás is kevés. Ez csak magasabb rendű igényeskedés. **Tettek** kelleneek – az örök élet elnyeréséhez. – Mi tehát az erényes élet lényeges mozzanata?

1. A jóakarát csak indulás.

A jóakarát feltétel, de ha csak az marad, akkor a pokol országának padlózata lészen. „Mondjuk,

hogy egy testvérnek vagy nővérnek nincs ruhája, s a mindennapi életben szükségét szenved. Ha mármost egyiktek azt mondja: „Menjetek békével! Melegedjete! Lakjatok jól!” – de nem adja meg nekik, amire életük fönntartására szükség van: ugyan mit használ az nekik?” (Jak. 2,15-16).

a) A jóakarát szükséges, de a meginduláshoz. Látni más baját... Felfigyelni reá... Lehajolni – érdeklődő szeretettel...

b) De ez állandóan legyen – a gyakorlásra (példa: a zörgető kenyérkérő). Örömmel induljak – az igazi cselekvésre. De pedagógiai munkánkban a **vágyak ébresztésével** induljunk. Az ismeretlen jó után nem vágyódik az ember. Tehát tárjuk föl a földi és örök élet szépséges képét. Tehát vezessük reá az ezeket eltérő életösvényekre. Tehát tegyük ezeknek a vágyakozásoknak áhítózoivá a gyermeknépet. Ilyenek azután törni fognak a beteljesülés után.

2. A cselekedet a beteljesülés.

Az Istent így határozzák meg: a tiszta cselekvés. Az ember az Isten képe. Ebben is mintázza az Atyját. Természetes, hogy gyökérzet a kegyelem, de megvalósító erő az emberi megfeszülés.

a) A Mester hivatkozik is arra, hogy tettek kellene. „Csak az jut be a mennyek országába, aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). Ezt azután nem lehet átmagyarázni úgy, hogy Krisztus mindent megtett, és nekünk semmi sem maradt. Izaiás részletesen írja le: „Tanuljatok jót tenni! Keresétek az igazságot, siessetek segítségére az elnyomottaknak; szolgáltassatok igazságot az árváknak, védelmezzétek az özvegyet!” (Iz. 1,17). – Azért mondja az Egyház egyik írója: „az Isten teremtett tétet segítő közbenjárásod nélkül, de nem üdvözít munkád nélkül” (Szt. Ágoston).

b) Az ember nem befogadó tartály, amely felviszi egekbe az égből kapott égi kenetet, hanem tevékenyen él, aki lelki munkájával felhasználja és életté alakítja.

Bef.: Isten előtt is **a tettek beszélnek!**

6. beszéd: A szántóvetők és az aratók

(Erkölcsi beszéd: A munka gyümölcse)

Bev.: Élő szántó föld a mi lelkünk, melyet gondos kézzel szántott az isteni Szántóvető és áldozatos bőséggel hintett életerős erénymagvakkal az isteni Magvető. De **magad** is gondozd saját lelkedet és mások lelkének talaját. Ebben a munkában egy igazsággá lesz a két mondatba foglalt tétel. Az egyik tétel így szól:

1. Amit vetettél...

Magad és mások lelkének szántóvetője vagy. Törd lelked ugarát és családi, iskolai, életmunkában dolgozod mások lelkét.

a) Ez a munka – a megművelés segítő munkája. Röviden a jó tett. Erről pedig így szól az Írás: „Minden jótett helyet biztosít kinek-kinek cselekedetei érdeme szerint, úgy, amint okosságban járt-kelt” (Sir. 16,15).

b) De nem ok nélkül hivatkozik arra, hogy „úgy, amint okosságban járt kelt” A tanító, a nevelő munka ugyanis nagy okosságot tételez fel. Jó és isteni elvek birtoklását. Jó és helyes látást. Bölcs és okos közlési módot. „Fortiter in re et suaviter in modo”.

c) A közeledésnek módja pedig: lélekeső után szánt a vetni akaró szántóvető. – Az esőt – a kegyelemharmatozás adja, az ugar megpuhulása azután a szántás és vetés lehetőségét biztosítja. De ügyelj arra, mélyre szántás, hogy pusztuljon a gaz és jó televénybe kerüljön az értékes búzaszem.

A tétel második része így szólna:

2. Azt aratod.

Gondolj az evangéliumi Szántóvetőre. Jó magot vetett és jó aratást várhat. Azért bíztat szépséges ígérettel az apostol: „Ő megfizet kinek-kinek tettei szerint: örök élettel annak, aki kitartó jócselekedettel dicsőségre, tiszteletre és hallhatatlanságra törekszik; haraggal és bosszúval annak, aki szembeszáll vele és nem hajlik az igazságra, hanem a gonoszsággal tart” (Róm. 2,6-8).

a) Aratást várhatsz a saját lelked szántóföldjén.

b) Aratást várhatsz gyermekeid életében.

c) Aratást várhatsz gondjaidra bízottak életében. Ha megtetted kötelességedet, veled és munkáddal lesz állandóan az élet nagy Szántóvetője. Megáld és bőséges lesz a termésed.

Bef.: **Csak az „ellenséges ember” konkolyhíntése** ellen védekezzél! Egek – Isten: kegyelmet harmatoz, a sátán: az ellenségeskedés magvát szórja... De bizalom! Ha erősen is burjánzik a gaz, a végső diadalt a „jó mag” gabonája adja.

7. beszéd: Az irigykedők (Erkölcsei beszéd: Az irigység)

Bev.: Az Úr osztó keze közös otthonná tette a földet, és az ember szorgos munkája részletesen saját birtokában tartja az egyes részeket. Földet, házat, ingatlant és ingót. A társadalmi rend kérdése az az alapvetés, amely az „enyém tied” tételével foglalkozik. Egyházunk tanítása szembemegy a vakmerő és uzsorázó kisajátítással, de ugyancsak szembeszáll a **kaján irigykedéssel**. – A Lecke szavai szerint az irigykedést tegyük vizsgálatunk tárgyává.

1. Az irigyek gonoszsággal vágyakozva nézik a másét.

a) Kemény munkával vágják ki egyesek a föld darabját és éppen azért vigyáztak arra. „Ne irigykedjél arra, kinek szerencsés az útja” (Zsolt. 36,7). Persze igen könnyű látni mások bőséges szerencsését, de sohasem láthatjuk az értök végzett áldozatos munkálkodást. Azért ítéli keményen az Úr az irigykedést mondván: „...irigykedés, gyilkosság, részegeskedés, tobzódás s ezekhez hasonló. Amint azelőtt mondtam, most megismétlem: Akik ilyesmit tesznek, nem lesznek Isten országának örökösei” (Gal. 5,21). – De különben is azt sem tudod, mennyi **jó fakadt** más vagyónából. Ne nézz tehát kajánul és ne irigykedjél gonoszul.

b) Az természetesen igaz, hogy **a vagyon nem öncél**. Eszköz magad és **mások** javára!!! Csak használd és használj vele! Ez a helyes mód, amely úrrá tesz a földiek felett és nem rabszolgává. – Így eltűnnek az irigy szemek!

2. Az irigyek gonosz lélekkel keresik másokét.

Ezeknek szeme azt látja, amit nem bírnak. Vagy olyan kincsnek látják, mintha kicsinyítő lencsével tekintenének sajátukra. Viszont nagyító lencsével látják mások testi-lelki javait. – Ezek **munkája** kevés. Nem is tudnak erőfeszítéssel feszülni, hogy szeressenek...

a) De ugyancsak **álmodozó képzelettel** akarja birtokába venni a másét.

b) Azután jön a sátán kísértése, amely izzító gyűlölettel telíti a lelket... És a bűnös el is hiszi a sátán szavát.

c) A gyűlölet azután igen sok rossznak, ellenségeskedésnek, esetleg gyilkosságnak is magja leszen, mert az irigység és kapzsiság testvérek egymással. Óvakodni ettől! Szeretni a magamét és tisztelni a másét! A szerzés útja pedig a munka.

Bef.: Mire törjön a szociális erőfeszítés? Sohase arra, hogy mindenki proletár legyen, hanem arra, hogy mindenki kultúreberré emeltessék!

8. beszéd: Az örök dicsőségre vágyók (Erkölcsei beszéd: Az Isten országának igénylése)

Bev.: Az ember az örök Világosság teremtménye, ezért van rajta a fény, a derű, a dicsőség vágyának törhetetlen jegye. Igazság az: amiből vagyunk, olyanná váljunk! – Ha azután kiverődik rajtunk az örök Világosság fénye, akkor csodás változások jelennek meg előttünk.

1. Először: a föld fénye elködösödik.

Már a Bölcs is ezt írja: „Mi haszna az embernek minden vesződéséből, mellyel bajlódik a nap alatt? Nemzedék elmúlik és nemzedék jó... Nem gondolnak az emberek a múltakra s a jövőre sem gondolnak majd, kik még később lesznek” (Préd. 1,3-4 és 11).

a) Mit ér a földi öröm, a boldogság, a dicsőség? A hegyi beszéd megfelel reá: „Boldogok a lélekben szegények... boldogok a szomorkodók... boldogok a szelídek... boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot... boldogok az irgalmasok... boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent” (Mt 5,3-8).

b) A vagyonra is felel: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Lk 9,25).

De ezt az isteni fényvetést magunknak is birtokolnunk kell. – Így leszünk az örök Fény sugarainak „fényvetői”.

2. De azután az örök élet világossága örökké fényeskedik.

Ezt a csodás fényt úgy nyerjük, hogy az örök Fénysugár kéréjéből veszünk és örökké birtokoljuk. Erre is értelmezhető ez a szent szöveg: „Nem lesz többé éjszaka és nem szorulnak lámpafényre vagy napvilágra. Az Úristen ragyog rájuk, s uralkodni fognak örökkön-örökké” (Jel. 22,5). – Honnét tudjuk

ezt?

a) Első kinyilatkoztatás – a természetünk. Örökös igényesei vagyunk a fénynek, az igaznak és örök vágyakozói az élet teljességének. Ennek csak az örök Fény, a teljes Lét, az Isten felel meg. Odatör tehát az élet.

b) Második kinyilatkoztatás – a Mester tanítása. Olyan országról beszél, amelynek fénye nem a földiek ereje. „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). – Ezt keresnünk is kell: „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,33). – Ennek az országnak asztalterítéke: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56). – És csodaszépségét ilyen jelzésben sejtethetjük: „Sohasem lehetett hallani, sem fül fel nem fogta, szem nem látta, Isten, rajtad kívül, amit a téged váróknak készítettél!” (Iz. 64,4 és lásd 1Kor. 2,9). Ez a haza – az örök Fény boldog otthona.

Bef.: Egyik naturalista nevelő névnapjára egyszer ilyen üdvözlő táviratot kapott: „Fény vagy, amely árnyat vet a földiekre, de nem vet sugárkévét az örök utakra.” Dicséret is, de kemény ítélet is. Az Úr óvjon, hogy **csak** ilyen fények legyünk!

9. beszéd: A szeretettel javítók

(Pedagógiai beszéd: A rossz szokások javítása)

Bev.: Isten virágos kertje a föld, Isten élő virága minden ember. A földre küldött kertész nemzedék azért dolgozik, hogy ugart törjön, szántson, vessen, gyomláljon, hogy így virágba szökkenjen Isten földi paradicsoma. – A jó Mester is szeretettel tekint „virágos kertjére” és a szeretet tekintetével úgy simogatja, úgy vonja fénybe lelkünket, hogy tudjuk, érezzük kötelességeinket. Miképpen dolgozunk lélekkertünkben a Mester áldása után?

1. Világosan meglátjuk a zsendülő giz-gazt.

Azt tudni kell: ellenséges ember vetette. Sohase felejtsd az Írást: „Uram, ugye jó magot vetettél szántóföldedbe? Honnét került belé a konkoly? Mire ő azt felelte: Ellenséges ember műve az” (Mt 13,27).

a) Sokszor kis hibákból ered a nagy, azért követni kell az apostolt: „Akad ugyanis számos lázongó, fecsegő és ámitó ember... Ezeket el kell hallgattatni...” (Tit. 1,10 és 11). Még akkor is, ha félnénk, hogy észrevevő lelkünk ellen fordulna a másik. Persze nem a kaján kémkedéssel, hanem a szerető megfigyeléssel és így szeretettel csendülő hanggal, és így igaz lesz az Írás szava: „Jobb a bölcsnek feddését hallani, mint a hízelgő balgák törébe esni” (Préd. 7,6).

b) De kérdezhető, vajon a mi életünkben világít-e úgy a szeretet, hogy **annak fényével** látható a hiba?! A hangsúly a szeretet fényén van, mert ellenkezően reánk áll a Mester ítélete: „Mit nézed a szálkát felebarátod szemében, a magadéban pedig nem veszed észre a gerendát?” (Mt 7,3). – A szándék mindig ez: szeretettel segítünk.

2. Így látva tényleg szeretettel javítjuk a hibát.

a) Az Úr parancsa – szülőknek, nevelőknek, embertestvéreknek egyaránt – egymás segítő javítása. Azért inti is az embereket az Írás: „Hallgasd meg fiam ajkamnak ígét és véd őket mélyen a szívedbe” (Tób. 4,2). Ha pedig jó szavad ellenére te ellened hibázik a testvér, akkor magad kövesd az Úr parancsát: „Ha vétkezik ellened testvéred, menj, fedd meg őt négyszemközt” (Mt 18,15).

b) Még kevésbé kell kemény és kegyetlen sebeket okozni, ha vezető és az Úr hívására jött szolgának tudod magadat. Akkor különösen lelkedbe véd az apostol szavait: „Márpedig az Úr szolgálja ne veszekedjék, inkább legyen barátságos, tanításra kész és türelmes. Feddje meg szelíden az ellenszegülőket, hátha megadja nekik Isten a bűnbánat kegyelmét, hogy fölismerjék az igazságot” (2Tim. 2,24-25). Nem is hihető, hogy a durva és kegyetlen hangmodor gyógyítóan hathat. A vihar fákat tép, a zefír életet fakaszt.

c) A nevelésben is kivételes a cél: a bűn kizárólagos megtorlása. Ez csak a **rosszakarat** esetén járó **kizárólagos** elégtétel. Rendesen belecsendül a javítás is. Sőt a Mester állandóan küldi intő, tanító követeit az emberekhez. – A bűnösök **lélekben** veszik intő, segítő kegyelmét. – Az egész emberiség pedig Benne találja gyógyító Megváltóját. Így tegyünk mi is. A szeretet erejével gyógyítsunk és javítsunk.

Bef.: Életugarok, életvadócok, életvirágtáblák a lélekkertész gondozásának élő tárgyai. Szeretettel dolgozni – a lélek nemesítésén!

10. beszéd: Mindig a jóság lelkével (Pedagógiai beszéd: A jóság ereje)

Bev.: A nevelők közt igen sok vita volt erről: mi a legnagyobb nevelő eszköz? Viták mellőzésével tekintsünk a nevelők **Nevelőjének** arcára, és döntő igazságként sugázzik le róla a végleges ítélet: a jóság kiáradása az élet igazi nevelője. – Milyen módon nyomozható le ez az isteni igazság?

1. A jóságos tekintet szeretetre hangol.

Mesterem életét nézem, hogy életelveit sajátommá tegyem.

a) Többször olvasom: „reátekintett...”. Különösen hangsúlyozott ez Péter tagadásánál... „...Az Úr erre megfordult és reátekintett Péterre. Péter akkor visszaemlékezett hogyan mondta az Úr: „Mielőtt ma a kakas szól, háromszor fogsz megtagadni engem.” Kiment és keserves sírásra fakadt” (Lk 22,61-62). – De előbb is, a bűnös asszonynál...

b) És mi az eredmény? Zakeus, Lévi, Mária Magdolna, a bűnös asszony, Péter, a jobb lator megtér, mert a jóságos tekintet szeretetre hangol. – Vajon tanulunk-e mi is ebből? Családunkban? Iskolában? Életben? Járjuk csak ezt az iskolát!

2. A szerető gyámolítás azután követésre indít.

Mondhatjuk a tapasztalatból szerzett tanulságként. Ezt úgy kell értelmezni, hogy a szeretet odahajlása **másokból is** ezt a szeretetet sugárzó arcot termeli ki. Ez pedig nagyon fontos eredmény.

a) Legtöbbször ugyanis nehéz **elméleti** oktatásokkal életváltoztatásra hangolni az embereket. A reájuk sugárzó szeretet azonban olyan iskolai, életiskolai tanítás, amely megváltoztatja életünket. – Még a gonosztevő is meglágyul a lágy és meleg tekintetre. Hát még mennyire finomodik át ez a nemesebb lélek, aki keresve keresi a helyes életszolgálat útjait.

b) De eredmény érhető el a lemintázható szeretettől sugárzó arcvonásokról. Azt mondhatnám: a te nemes arcodról, a te sugárzó szempárodából veszi át saját arcának fénykévéjét.

Bef.: Az Úr arca!... Egyszer ezt írja róla az Írás: „Arca ragyogott, mint a nap...” (Mt 17,2). Az erre néző apostolok közül egyik ezt mondja: „Uram, jó, hogy itt vagyunk!” (Mt 17,4). Az Úr arca tanítson minket is isteni értelemben vett lélektündöklésre!

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: Az Isten hivatottjainak „tehortételei”

Ennek tárgya: gyarlóságaink feltárása, amint az apostol is hivatkozik reájuk...

1. beszéd: A dicsőségvágy

1. Földi hiúskodást keresünk.
2. Égi dicsőséget veszélyeztetünk.

2. beszéd: A haszontalanságok utáni vágyakozás

1. Kis értékűek a földiek.
2. Örök kincsek az égiek.

3. beszéd: Az egymást bántó szeretetlenség

1. A szeretet a parancs.
2. És mégis marakodás az élet.

4. beszéd: Az egymásra való irigykedés

1. Elégedj meg magadéval.
2. Ne irigyeljed a másokét!

*

II. beszédlánc címe: Az Isten hivatottjainak „értékei”

Ennek tárgya: mivel gazdagította „hivatottjait” az Úr?

1. beszéd: Az isteni látás kegye
 1. Jót lát.
 2. Mentő okokat is lát.
2. beszéd: Az isteni ítélet kegye
 1. Elítéli a rosszat.
 2. De javítja a bűnöst.
3. beszéd: A segíteni akaró kéz kegye
 1. Szóró – a gesztusa.
 2. Adakozó – a lelke.
4. beszéd: Az Isten törvényét követés kegye
 1. Vágyódik – Isten szava után.
 2. Hogy járhasson – nyomdokai nyomán.

*

III. beszédlánc címe: Magvetés – a lélek kertjében

Ennek tárgya: milyen munkát kell végeznünk Isten „lélekkertjében”?

1. beszéd: Az Isten terve szerinti előkészület
 1. Törni az ugart.
 2. Nemesíteni a televényt.
2. beszéd: A „magvak” megválasztása
 1. Válogatni – a „magvak” között.
 2. A „nemeset” vinni a magvetésre.
3. beszéd: A magvetés...
 1. Szórva szórja az ember.
 2. Áldást ad az Isten.
4. beszéd: Az aratás...
 1. Gyűjtve gyűjtöm.
 2. Örök csűrbe hordom.

*

IV. beszédlánc címe: Testnek, vagy a léleknek?

Ennek tárgya: mi a test és mi a lélek hivatása?

1. beszéd: A testnek hivatása
 1. Fejlődjék.
 2. És szolgáljon.
2. beszéd: A testnek szolgálata
 1. A léleknek „háza” ad.
 2. A léleknek – bontakozást ad.

3. beszéd: A lélek rendeltetése

1. Éljen – földi életet.
2. És érjen el – égi életet.

4. beszéd: A lélek szolgálata

1. Szolgálatban – Isten törvényeit követi.
2. És eredményben – Isten Urát dicséri.

*

V. beszédlánc címe: A kegyelem elveszthető
(Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: **Isten adja – ember használja**
2. beszéd: **Ember elhanyagolhatja**
3. beszéd: **Ember – bűnei útján – elvesztheti**
4. beszéd: **Ember – Isten nélkül: tengetheti önmagát**

* * *